

Varnus-találkozó

Varnus Xavért nem kell különösebben bemutatni a kecskeméti zeneszerető közönségnek. Az evangélikus templomban tartott legutóbbi koncertjére is legalább nyolcszázan voltak kíváncsiak. Nem csalódtak. Különleges találkozásra is sort kerítettünk e jeles napon, Bosnyák János fotóriporterünk megörökítette azt a pillanatot, amikor Warnus Anna nyugdíjas pedagógust köszöntötte az orgona avatott művésze. Mert bár a "v" betűk különböznek neveikben, azért rokonok: a kiválóságban. Írásunk a 9. oldalon.

A zenés színjátszásról

A millenniumi rendezvények színfoltjának ígérkezik A magyar zenés színjátszás évszázadai című tanácskozás a TIT megyei egyesület szervezésében november 17-én délelőtti fél 11-től a Tudomány és Technika Házában. A zenés népszínművekről, az operettek nemzeti vonásairól országosan ismert kutatók és helybéli szakértők tartanak előadást. Sárosi Bálint a zenés népszínművekben is gyakran fellépő cigány zenészekről szól, Bécsy Tamás az operettet, mint műfajt elemzi, Gajdó Tamás előadásának címe: Operett, primadonna nélkül. Vendég lesz Kézdi Zoltán Pál is, aki sokáig a színház karnagya volt. Szalay Károly a népszínművek komikumát elemzi, a legemlékezetesebb kecskeméti zenés sikereket Heltai Nándor idézi föl, Bodolay Géza színidirektor e műfajok jövőjéről fejt ki gondolatait. A rendezők

számítanak Szuhay Balázs és Békés András fölszólalására is. Közreműködik Harsányi Tímea, a Katona József Színház művésze.

Délután 3 órakor Jelenits István nyitja meg a Piaristák (tanárok, diákok) a magyar színjátszásban kiállítást a kegyesrendi gimnázium dísztermében. Piarista diák volt Katona József és Örkény István, Deák Ferenc - kiváló műkedvelőként is becsülték -, Sík Sándor és Gyurkovits Tibor, Gabányi Árpád és Horváth Tivadar, Máriás József és Szuhay Balázs, Hevesi Sándor és Békés András. A kecskeméti piaristáknál végzett Kada Elek és Miklóssy György. A polgármester színdarabját a fővárosban is nagy sikerrel, Blaha Lujza főszereplésével játszották, a Miklóssy dinasztia több tagja működött sikeresen Kecskeméten.

H. N.

Megköszönt segítség

A Magyar Máltai Szeretetszolgálat kecskeméti szervezete október 27-én este ünnepi vacsorára hívta meg mindazokat, akik adományaikkal segítették a szervezet munkáját. Ez alkalmat használták fel, hogy a köszöneten túl tájékoztassák a jótékonykodókat az adományok felhasználásáról is.

A Magyar Máltai Szeretetszolgálat Kecskeméti Csoportjának vezetője, Rigóné Kiss Éva (képünk bal oldalán) tájékoztatta lapunkat arról, hogy a jótékony célú hangversenyük bevételeinek egy részéből, valamint a képzőművészek által felajánlott alkotások értékesítéséből, pályázatokon nyert pénzből, támogatásokból fedezik az egyik tavaly indult programjukat, amelynek keretében a rászoruló gyermekeket étkeztetnek konyhájukon. Jövőre tervezik, hogy azokon a családokon is segítenek, amelyek a jelenleg meg-

határozott támogatási normák szerint nem jogosultak például a rendszeres gyermeknevelési támogatásra, azért, mert az egy főre eső jövedelem a családban akár 1 forinttal meghaladja a mindenkor minimálnyugdíj összegét. Munkájukat segítik az iskolák igazgatói, az iskolai gyermekvédelmi felelősök, hiszen sok, a támogatásra rászoruló család nem szívesen tárja fel szegénységének mélységeit. A segítségnyújtásnak tapintatos módszere lehet az iskolai napközi étkeztetés térítési díjának átvállalása is.

Tüske Tímea

KECSKEMÉT TEMETŐI

Szolid, de ízléses köntösben jelent meg Juhász István könyve a Kecskeméti Városgazdálkodási Kft. támogatásával. A cím talán nem túl vonzó, inkább tárgyalagos, de fellapozva a könyvet városunk és a környező falvak történetének, kultúrájának, hitéletének és temetkezési szokásainak gazdag tárháza bontakozik ki előttünk. A szerző bevezetőjében Tremkő György gondolatát idézi: "a temető, ha nem is tükrözi az emberiség lelkiületének, de mindenestre fokmérője, kultúrájának hordozója". E gondolat jegyében részletes és hiteles régészeti és levéltári adatok kíséretében követhetjük végig városunk történetének fontos korszakait, a honfoglalástól a Homoki kápolna / Belső Boldogasszony kápolna / legendáján, a tatárok pusztítása utáni visszatelepülésen és a Dellő tó elmosárasodásán át napjainkig.

A pogány szertartás szerinti temetkezés megszűntetése a temetők a templomok mellé helyezése, majd a szaporodó járványok miatt a városon kívülre történő telepítése, mind-mind olyan tényező volt, amely jelentősen befolyásolta a város településszerkezetének alakulását. Nem csak a X- XVIII. század folyamán tapasztaljuk ezt, de a XX. század második felében a köztemetők kialakítása, a régi temetők részbeni lezárása, felszámolása által egészen napjainkig tartó folyamat ez. Juhász István tehát nem egy száraz tudományos munkát, hanem fontos, hiteles és olvasmányos helytörténeti kötetet tett az olvasók elé, hiszen ne feledjük: a temetők kultúra, az elhunytak tisztelése, ha nem is tükrözi, de fokmérője életünknek, mindennapi kultúránknak.

Balanyi Károly

Kecskeméti közéleti lap

Kendőjelek

Közterem

Ára: 38 Ft

III. évfolyam 11. szám

2000. november

TISZTELETBELI POLGÁRAINK

A Kecskemét Tiszteletbeli Polgára cím első ízben történő átadására ünnepi közgyűlésen került sor. Az elismerő címet Kerényi József Kossuth- és Ybl-díjas építész, Fodor Imre alpolgármester és Helen Schunk asszony, a rüsselsheimi polgármesteri hivatal nemzetközi referense kapták. Mellettük Szöllősi Gyula alezredes, leköszönő városi rendőrkapitány, aki szintén ekkor vehette át az Év rendőre kitüntető címet. Itt adta át Fodor Imre Szécsi Gábornak Marosvásárhely zászlaját, mely a mi városunk dísztermünkben kap helyet a többi testvérváros lobogói között.

Jubileumi év a Kadában

A Kada Elek Közgazdasági Szakközépiskola a 2000/2001-es tanévben több szempontból is jubileumi évet ünnepel. Iskolánk jogelődje a Kecskemét th. jogú város Felsőkereskedelmi Iskolája 90 éve alakult, Kada Elek polgármester és Kossuth Ferenc ipari és kereskedelmi miniszter segítségével. Másfél évtizeddel ezelőtt vette fel az intézmény Kada Elek nevét, és egy évtizede alakult újjá végzett diákjaink szövetsége. Ezért az idei tanévet ünnepsorozat ívelti át, melynek első állomása októ-

ber 31-én a hagyományos halottak napi megemlékezés volt. Az iskolavezetés által az 1990-es évek elején az elhunyt tanárok emlékére készített emléktábla, és Imre Gábor alkotása, a hősi halottak reliefje előtt, az aulában zajlott a megemlékezés. Iskolánk tanulói felolvasták az első és második világháború hősi halottai és a világégések többi áldozata (deportáltak, vörösterro-áldozatai), és az eddig elhunyt tanárok, hitoktatók névsorát. Az elhunytakra való megemlékezés érzelmi hatását emelték a

tanulók által előadott irodalmi alkotások. Ezt követően Dudás Ede a Végzett Diákok Szövetségének elnöke méltatta beszédében az említettek érdemeit az összegyűlt öregdiákok és iskolánk diákjai előtt. Megemlékezésünket megtisztelte dr. Kovács Jenő alpolgármester úr is. Befejezésképpen öregdiákjaink és az iskola mai ifjúsága a megemlékezés virágait helyezték el az emléktábla előtt. A megemlékezés méltó kezdete volt ennek a fontos jubileumi évnek.

Ötvös Károly

AZ IPARTESTÜLET ÚJ ZÁSZLAJA

A Kecskemét és Vidéke Ipartestület zászlószentelő ünnepséget és ünnepi kiállítást szervezett. A korábban megsemmisült, de eredetében újraalkotott zászlót Mádl Ferencné zászlóanyaként avatta fel a Nagytemplomban. Az Iparosotthonban az ünnepségen részt vett Szűcs György, az IPOSZ elnöke is.

Párbeszéd és együttműködés

Új tisztségviselőket választott a Bács-Kiskun Megyei Kereskedelmi és Iparkamara küldöttgyűlése október 10-én. Az új elnök Gaál József mérnök-közgazdász (képünkön), a kecskeméti Szimikron kft ügyvezető igazgatója lett, aki röviden nyilatkozott is a Köztérnek.

- Nyitott vagyok azokra a térség-specifikus kezdeményezésekre is, amelyek

a Kecskeméten és környékén működő vállalkozások sajátos igényeivel foglalkoznak. Szeretném, ha a vállalkozói légkör és hangulat tevékenységünknek köszönhetően javulna. Személyes ambícióm, hogy a szervezet kicsit megté- pázott tekintélyét helyreállítsuk. A nem kötelező tagság könnyebbé is je- lent, hiszen a szimpatizánsok léptek csak be. Folyamatos párbeszédre és együttműködésre törekszem mindazokkal a hatóságokkal és szervezetekkel, amelyeknek hatásuk van a vállalkozá-

sokra. Szeretném a kölcsönös együttműködés előnyeiről meggyőzni őket. Kecskemétről és környékéről a vállalkozások körülbelül tíz százaléka erősítette meg tagságát.

További tisztségviselők: Friedrich József általános alelnök, Pintye László ipari alelnök, Tamás Sándor kereskedelmi alelnök, Abonyi Géza kézműves alelnök, dr. Greguss Ferenc etikai bizottsági elnök, dr. Szabó József ellenőrzési bizottsági elnök. A megyei főtákar továbbra is Leitner László.

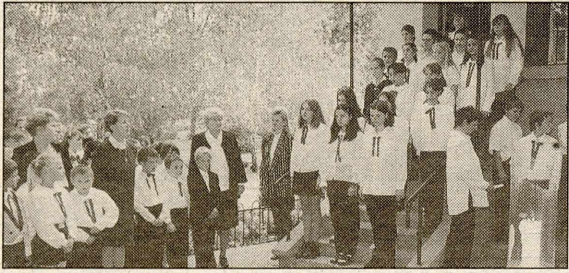
Millenniumi tudományos fórum

A Műszaki és Természettudományi Egyesületek Szövetsége (MTESZ) Bács-Kiskun megyei szervezete november 3-án rendezi meg a Millenniumi Magyar Tudomány Napi Megyei Tudományos Fórumot. A plenáris ülésre a Technika Házában ezen a napon, más helyszíneken és időpontokban pedig a szekcionális rendezvényekre kerül sor. A fórum vezérgondolata: "A tudomány

szerepe és lehetősége az ezeréves magyar államiságban". Dr. Danyi József megyei MTESZ-elnök megnyitja után helyi neves tudományos szakembereink tartanak előadásokat műszaki, orvosi, kertészeti, nyelvészeti, erdészeti és társadalomkutatási témákban. November 3-án délután a Kertészeti Főiskolai Karon az agrártudományi és erdészeti szekció, a Technika Házában a humán orvostudo-

mányi szekció, 6-án a Tanítóképző Karon a neveléstudományi és neveléstörténeti szekció tart ülést, míg 9-én a Műszaki Főiskolai Karon Tudományos Diákköri Konferencia lesz. Ezen alkalomból jelent meg a dr. Kuczka Antal által jegyzett füzet sorozat negyedik kiadványa, amely a Tudósok Bács-Kiskun megye műszaki és természettudományi múltjából címet viseli.

MEGEMLÉKEZÉSEK

Számos megemlékezésre került sor az aradi vértanúk napján városunkban is. A Halasi úti Damjanich Általános Iskola iskolai napok keretében (felső kép), az önkormányzat és a civil szervezetek az Aradi vértanúk terén (alsó kép) szervezett ünnepi koszorúzáson emlékeztek. A Nyíri erdőben a Szulyovszky Pihenőparkban is megtartották a szokásos gyertyagyújtást.

Gyönyörű őszi napsütésben zajlottak a nemzeti ünnep megemlékezései október 23-án. A Kossuth téri városi koszorúzás előtt Szécsi Gábor polgármester, a bírton falánál az 56-osok szervezésében dr. Lesznák József mondott ünnepi beszédet. Felhívta a figyelmet arra, hogy nemcsak 1956 szabadságharca, de Nagy Imre személye sem lehet politikai irányzatok játszmáinak eszköze. A városban több helyen - így a Műszaki Főiskola Karon is - külön intézményi megemlékezésekre is sor került. November 4-én 10 órakor a Köztetetőben az 56-os kopjafánál a TIB szervezésében lesz koszorúzás.

ÜNNEPI ISTENTISZTELET

Az 1880-as években hatalmas pusztítást végzett a magyar szőlőkben a filoxéria. Wéber Ede a mai Helvécia területén vásárolt mintagazdaságban telepítette le a Balaton-felvidéken tönkrement párszáz családot, akik otthon teremtettek az alföldi homokon, így a kivándorlás alternatívájával szemben megmentette őket a magyar hazának.

A népnek az egzisztenciateremtés eredményei mellett lelki táplálékra is szüksége volt. Áldozatos lelkű polgárok, gazdálkodók, tanítók kezdeményezésére fellendült a hitélet, megszerveződött az evangélikus gyülekezet is. Előbb magánházak, majd a Fekete-erdei iskola adott helyet a lutheránus istentiszteleteknek.

1934 szeptemberére elkészült a mai imaház. Az imaházat, gyülekezetet áldozatos munkával megteremtő helyi gyülekezeti tagok között megemlézendők a következő nevek: a Dombi család, Dombi Károly, Gerencsér József, Dobosi Károly, Szabó Sándor, Nagy Lajos, Szőke József. Mellettük még sokan voltak alkotó hívei a gyülekezetnek.

A rossz állapotú imaházat két éves munkával sikerült felújítani. Október 15-én vasárnap az ünnepi istentiszteleten Kis János lelkész méltó, követendő példaként említette az ősek hitét. Ezt követően a helvéciai és kecskeméti gyülekezet szeretetvendégséggel is ünnepelte a felújított imaházat.

Károlyfalvi

MÁV MUNKÁSGYŰLÉS

A Munkástanácsok fennállásának tízéves évfordulóján ünnepi munkásgyűlést szerveznek a MÁV Kecskeméti Állomás oktató épületének nagyertermében, amely részt vesz Palkovics Imre, a szövetség országos elnöke is - tájékoztató bennünket Kövéri Antal megyei elnök.

Makovecz Imre Kecskeméten

Makovecz Imre Kossuth- és Ybl-díjas építész nyitotta meg a Kodály Iskolában a tízéves Kós Károly Egyesülés vándorkiállítását. A kiállítás fő támogatója városunk egyik kiemelkedő építőipari vállalkozása, a Bau-System Kft volt, amely generálkivitelezőként most fejezi be az egri - Makovecz Imre által tervezett - uszoda építését.

Kövér László a sajtó szerepéről

Kövér László, a Fidesz-MPP elnöke október elején Kecskeméten járt. Emlékbeszédet mondott Dr. Szobonya Zoltán 56-os mártír emléktáblájánál, majd előadást tartott a Református Kollégium Gimnáziumának dísztermében A sajtó szerepe a 2002. évi választásokon címmel. Két programja között beszélgettem vele, s tervezett előadásának legfontosabb csomópontjairól kérdeztem.

Hiba lenne előre túlértékelni a sajtó szerepét a következő választások előtt, de legalább ilyen hiba lenne alulértékelni is ezt a szerepet. Arról szeretném meggyőzni a feltehetően a jelenlegi kormányzattal szimpatizáló hallgatóságot, hogy ne hagyja magát belelovalni egy olyan lelkiállapotba, amelyben minden hibáért, minden hátrányunkért a sajtót teszi felelőssé, hanem a megváltoztathatatlannak tűnő erőviszonyokat figyelembe véve próbálja meg kigondolni, próbáljon meg ebben nekünk, politikusoknak segíteni, hogy miként lehet ezeket az erőviszonyokat kicseszteni vagy kivédeni. Ne higgyünk abban, hogy a sajtó korlátlanul tudja manipulálni az embereket, ne higgyünk abban, hogy mindenható, ez egyáltalán nincs így. És napról napra, minél iskolázottabb, tapasztaltabb a magyar választók közössége, annál inkább képes reálisan értékelni, szelektálni a hírek között, és annál inkább képes értő füllel hallgatni, értő szemmel olvasni a kommentárokat, és annál inkább a saját józan meggyőződésének hisz, nem pedig annak, amit próbálnak beleténi.

Ön egy közelmúltbeli nyilatkozatában azt mondta, hogy a sajtóban az ellenzéki, vagy a már-már ellenes megnyilvánulások aránya 1:9 a kormánypártok szemszögéből. Ilyen erőviszonyokat feltételezve és tudva, hogy a sajtó majdhogynem önálló hatalmi ág, továbbra is fenntartja az előzőekben mondottakat? Nem számol azzal, hogy az Antall-kormány, illetve a Boross-kormány választási vereségében is nagy szerepe volt a sajtóval fenntartott rossz viszonyoknak?

Mint jogász végzettségű, tehát az államelmélet tudományában is iskolázott ember, szeretném egyszer s mindenkorra határozottan leszögezni a véleményemet, hogy a sajtó nem hatalmi ág! Sajnos, az újságírók maguk is elhiszik, hogy az. De a hatalmi ágak klasszikus értelemben valahonnan a népfelvilágításból eredeztethetők és egyfajta kontrollt gyakorolnak egymáson is, nem beszélve a választók kontrolljáról. Szemben a politikusokkal, az újságírókat nem választják négy évente és nem tartoznak elszámolással arról, hogy igazat írtak vagy mondtak-e, avagy hazudtak, valótlanosságot állítottak.

Azt gondolom tehát, hogy a kiegyensúlyozott és egészséges sajtóviszonyokhoz mindenekelőtt arra lenne szükség, hogy az újságírók, maga a szakma ne hatalmi ágként fogja fel a saját szerepét, hanem éppenséggel szolgáló alázattal viszonyuljon a választókhöz és próbálja meg a legtárgyilagosabban, a legtárgyszerűbben, némi empátiával is rendelkezve bemutatni azt a valóságot, amely az embereket körülveszi, és ami kétség kívül nap mint nap értelmezésre szorul.

Komolyan gondolja Elnök úr, hogy a valóság és annak a sajtóban megjelenített tükörképe között viszonyban sincs egymással?

Természetesen a végső konklúzióm ez. Ugyanakkor, mint minden rövid, differenciálatlan megítélés, egyúttal ez is részben igazságtalan. Úgy gondolom, hogy nagyon sokan vannak a sajtóban, akik tisztességesen, korrektül teszik a dolgukat, és próbálják valóban árnyaltan bemutatni a mindennapokat a politikában és a politikán kívül. Nagyon sokan vannak ugyanakkor, akik talán szakmai hozzá nem értésből vagy éppenséggel emberi gyávaságból nem állnak ki a maguk szakmai-erkölcsi felfogása mellett, hagyják, hogy főnökeik, a főszerkesztő urak vagy rovatvezető urak megbírálják a túlságosan is tárgyiszerű tudósításait. És vannak olyanok is - sajnos, gyarapodó számban, de azért mégiscsak ők vannak egyelőre kisebbségben, hálstennek - akik mindenféle, nemcsak szakmai, hanem emberi-erkölcsi normát is áthágva nem a valóság bemutatására törekcsenek, nem tájékoztatják az olvasót, a tv-nézőt, a rádióhallgatót, hanem a közélet szereplőinek erkölcsi integritását, becsületét próbálják meg elvitatni, nem egy esetben térdig gázolva mások emberi tisztességében és magánéletében. Ez egy új fejlemény, erre szerencsére az Antall-kormány idejében még nem volt példa. Ez, ha úgy tetszik, a bulvársajtó, a sajtó elbulvárosodásának a terméke. Nem csupán a politikusoknak, nem csupán a híreket fogyasztó polgároknak, de magának a szakmának is érdeke, hogy ennek a folyamatnak megálljt parancsoljon addig, amíg még lehet.

Önt markáns beszédei miatt gyakran olyan politikusként emlegetik, akinek hajlama van arra, hogy közelítsen a szélsőjobb felé. Az osztrákok példája azt mutatja, hogy az Európai Unió visszakozott. Haider ugyan nem vált szalonképessé, de országát rehabilitálta az unió. A Fidesz már elkezdte az egyeztetéseket a 2002-es választásokra. Elképzelhetőnek tartja, hogy pártja közös kormányzati szerepet vállaljon például a MIÉP-pel?

KOSZORÚZÁS

Az 1956-os forradalom vértanúja, dr. Szobonya Zoltán halálának 42. évfordulója alkalmából tartottak megemlékezést a megyei bírton falánál elhelyezett emléktáblánál. Ünnepi beszédet mondott Kövér László, a Fidesz-MPP elnöke. A család, a bajtársak mellett a kegyelettel emlékezők sorában láttuk Horváth Zsolt és Nyítray András országgyűlési képviselőket, valamint Szécsi Gábor polgármestert is.

Régi, legalább 1945-ről datálható divat, hogy mindenkit, aki a baloldalnak nem tetszik, le kell fasiztatni. Ez ma már kicsit anakronisztikus és nevelésesen hangzóna, ezért kell szélsőségesnek bélyegezni azokat, akik nem tetszenek a Köztársaság téren vagy az SZDSZ székházában. Ezek a minősítések, amelyek személy szerint engem és rajtam keresztül a Fideszt érik, nevelésesek.

Kétség kívül vannak a magyar és az európai politikában olyan erők, amelyeket lehet éppenséggel szélsőségesnek is minősíteni, lehet ennél enyhébb kifejezéssel radikálisnak is minősíteni. Ezekkel az erőkkel sem a nemzetközi porondon, sem pedig a belpolitikai életben a Fidesznek nincsen közös nevezője. A mi pártunk egy mérsékelt, kiegyensúlyozott politikát folytatni kívánó, nemzeti érdekeket alapul vevő polgári középpárt. De nevezhetjük akár szabadelvűnek vagy konzervatív-liberálisnak is, vagy bármilyen más címkét is ráragasztunk: nem csak a szavak minősítik, hanem minősíti az a két és egy negyed év, ami mögöttünk van a kormányzásban. Ezt szélsőséges politizálásnak minősíteni pedig nélkülöz minden tárgyilagosságot.

Ugyanakkor azt is látni kell, hogy a demokrácia veszélyes üzem. Megint csak 45-ből való az a jelszó, amely szerint nincs demokrácia a demokrácia ellenségeinek. Hogy ez hova vezet, milyen veszélyeket rejt magában, jól mutatja nemcsak az a 3 év, amikor 45 után koalíciós kormányzás volt Magyarországon, ami végül proletárdiktatúrába torkollott, hanem az Ausztriával szembeni végiggondolatlan és meglehetősen ügyetlen embargós kísérlet is: nem elszigetelni kell egy országot, amely rosszul választott valamiféle felsőbbrendű etika vagy etikett szerint, hanem meg kell akadályozni, hogy olyan pártoknak tömegbázisa legyen, amely pártok veszélyeztetik az európai erkölcsi normákat, azt az értékrendet, amelyen Európa megőrizte a maga identitását és amelyen bővíteni akarja az Európai Unió tagsági körét.

Magyarországon a Fidesz erre törekszik: vagyis megpróbálja megakadályozni, hogy a szélsőségesnek vagy radikálisnak nevezett erőknek olyan tömegbázisuk legyen, amellyel a hátuk mögött érdemben beszélőhatnak a magyar belpolitika alakításába, vagy ahogy sokan mondani szeretik: megkerülhetetlen tényezőjévé váljanak a jövő magyar politizálásának.

Írta: Kriskó János

Kecskemétiéik Hannoverben

Soha nem láttam még világkiállítást. Egy jó ideje, mint eleve elérhetetlenre, nem is vágytam rá, de 1994 óta különösen foglalkoztatott, miről is maradt le az ország, amikor a kormány a rendezés feladásáról döntött. Sevilla még elérhetetlenül távolinak tűnt, Hannover viszont már csaknem itt van a szomszédban, így hát feleségemmel kettésben nekivágtunk az ígértes kalandnak.

A 178 kiállító mindegyikét persze nem lehet végiglátogatni 3 nap alatt. De azért kihasználtuk az időt, amennyire lehetett. Sok segítséget kaptunk a világkiállításán dolgozó kecskemétiektől: Vécsey Györgytől és feleségétől, Ibolyától, akik a magyar éttermet és ajándékboltot üzemeltetik Hannoverben, továbbá Varjú Zoltántól, az ismert idegenforgalmi szakembertől, akik az Expo 2000 iroda közbenjárásával lehetővé tették nekünk, hogy a hosszú sorok kivárása nélkül is bejuthassunk a legfontosabbnak ítélt pavilonokba.

A világkiállítás naponta megjelenő újságjában közölt látogatói vélemények szerint a közönség a finn pavilont tartotta a legnövösabbnak. A magyar kiállítás az igen előkelő 10. helyre került a rangsorban. Nem kell hozzá még csak nemzeti elfoglaltság sem, hogy megelégedéssel nyugtázzuk: megérdemelten. Megálmodója a kiváló építész, Vadász György, aki Nemzeti Színházat is tervezett volna.

A bejáratot Kő Pál szobrászművész Szerelemkapuján át lehet megközelíteni. A két egymásba forduló kezét szim-

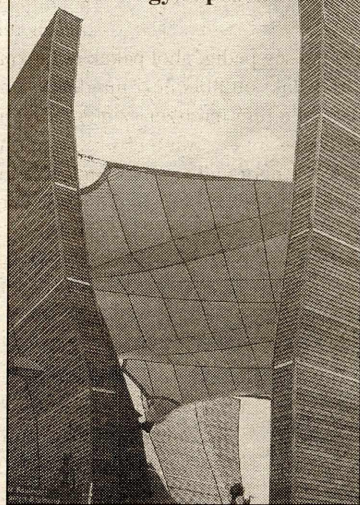
bolizáló nyitott térben rafinált műszaki megoldással nyílik ki 5-5 nagyméretű vetítőernyő, amelyeken szépen komponált, 12 percnyi multitechnikás országfilm pereg, német és angol bevezetővel, remek zenei aláfestéssel. A nap minden szakában igen sokan nézik.

Az építmény jobb- és baloldali fedett terében egy látványos hazai technika-történeti kiállítás, illetve egy, ezeréves államiságunk fontosabb csomópontjait bemutató, ihletett történeti-művészeti kiállítás várja a látogatót.

A kiállítóterben felkészült és lelkes magyar fiatalok segítenek mindenkinek, aki igényli a pontosabb vagy részletesebb tájékoztatást a látottakról.

Az átlagos napi forgalom 30-40.000 látogató. Természetesen, mint mindenkinek, nekünk is van olyan

A magyar pavilon

ajándéküzletünk Hannoverben, ahol pénz lehet költeni. Aggódott is az ország imázsáért felelős illetékes, hogy szabad-e számit, papírkát, bort, karikás ostort, népviseletet, gasztronómiai ínyencségeket (is) kínálni, mint magyar specialitást? Bizonyára lehet találni egyéb, az országra jellemző, ajándéknak, emléktárgynak is megfelelő holmit, de ne felejtjük: a látogatók döntő többségét jelentő német kisember bizony a fent felsoroltakról azonosít bennünket, ezt keresi, ezt vásárolja. Nem kéne talán számítani mindezt a kínálatból, csak kultúráltnak, mérték tartóan, európai módon találni. Ahogyan az benyomásaim szerint Hannoverben történt.

A professzionalitás, mint mindenben, ebben is meg-hozza a maga gyümölcsét. A kecskeméti Farkas Béla és cigányzenekara jól példázta ezt: a Nyugat-Európán edzett szórakoztató zenészek tanítani valóan tették és teszik a dolgukat. Olcsó, vásári fogások, sírva vígadás nélkül teremtetek estéről estére olyan atmoszférát, ami miatt a vendégek szívesen visszajárnak a magyar étterembe.

A magyar pavilon közvetlen környezetén túl magyar szót nemigen hallottunk a 3 nap alatt.

Talán mégiscsak rendezni kellene egyszer egy világkiállítást, mert a hozzád - túl a nyers üzleti eredménnyel vagy eredménytelenséggel - felbecsülhetetlen lenne az ország, valamennyiünk számára.

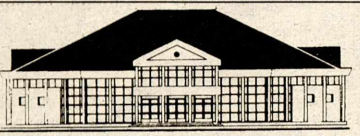
K. J.

Érdemes volt!

A "LÁTÓTÉR - Észrevenni és észrevetelni" segítő program keretében 67 nehéz körülmények között élő, tanulási nehézségekkel küzdő, Széchenyivárosban élő vagy tanuló fiatal vett részt a Széchenyivárosi Tankör foglalkozásain. Az ingyenes korrepetálások és a személyes (mentori) segítségnyújtás mellett a diákok pszichológus, valamint életvezetési és pályorientációs tanácsadó segítségét is igénybe vehették. Az egyéni haladási ütemben történő tanulás sikerességét bizonyítja, hogy a gyerekek háromnegyed része sikerrel zárta a tanévet. A kevésbé szerencsések számára az egyesület munkatársai felajánlották a pótvizsgára való felkészítés lehetőségét, melynek eredményeként a diákok túlnyomó többségének (1 fő kivételével) nem kellett évet ismételnie.

A tanulás mellett jutott idő a szórakozásra és az ismerkedésre is. A Tankörben tanuló diákok részt vehettek az egyesület által szervezett tavaszi, illetve nyári táborban is.

A programok létrejöttét és ingyenességét a Demokratikus Jogok Fejlesztéséért Alapítvány (DEMNET) valamint az Európai Unió (PHARE LIEN) pénzügyi támogatása biztosította.

Kollégiumok Lakiteleken

A Lakiteleki Népfőiskola rövid története során 1992-től több sikeres hétvégi, bentlakásos, két éves időtartalmú kollégiummal bizonyította, hogy érdemes ezt a sajátos népfőiskolai formát működtetni. Az október végén indult két éves Szent István Kollégium nemzetpolitikai ismeretekkel próbálja bővíteni az elsősorban fiatalabb és közéleti érdeklődésű jelentkezők tudását, összesen hét alkalommal a bentlakásos kurzus során.

November 17-én indul a Klebersberg Kollégium, amely hasonló munkarendben szerveződik és a kisebb iskolák pedagógusainak jelentkezését várja. Mindkettő vezetésében személyesen részt vesz Lezsák Sándor is. További tudnivalók a jelentkezésről és egyéb feltételekről a népfőiskola címén: 6065 Lakitelek, Felsőalpár 3, vagy a 76/549 049-es telefonszámon kérhetők.

Ugyancsak a népfőiskolán ünnepélyes megemlékezés keretében avatták fel októberben Ravasz László református püspök mellszobrát. Később köszöntötték Szij Részó író, a Hermann Ottó Társaság elnökét 85. születésnapján.

Glória!

Az elmúlt hétvégén rendezték meg a Budapesti Műszaki Egyetem épületeiben a "GLORIA VICTIS" VIII. kárpát-medencei magyar ifjúsági találkozót és történelmi vetélkedőt. Az október 23-i országos döntőn -nagyszámú hallgatóval és jeles történelemszakkal álló zsűri előtt - 10 csapat adhatott számot történelmi ismereteiről. A versenyen első helyezést ért el a Kecskeméti Református Kollégium Gimnáziumának csapata (tagjai: Csomák Melinda, Svébis Máté, Székely Gábor).

Iskolanap

A Műkertben lévő Kertvárosi Általános Iskola már számos alkalommal különböző rendezvényekkel nyitott kaput a városrész apraja-nagyja, a jelenlegi, a volt és leendő iskolások, valamint szülei és más érdeklődők számára is. Legutóbb sikeres Egész napot szerveztek, amelyen volt reggeli torna, talpmasszás, futó- és fűzőverseny, alkoholelles előadás és véradás is.

AZ AUTIZMUSRÓL-KECSKEMÉTEN

Új igazgató a pedagógiai intézet élén

Ha valaki huszoneves fiatalember létre sűrűlt gyerekek értelmének nyitogatásának szenteli idejét, energiáját, az legalábbis nem mindennapos. Ha ugyan ezzel egyidejűleg politikai karrierépítésbe is vág, már nem is meglepő. És ha a harmincon épphogy túl a humánszféra egyik legtekintélyesebb megyei intézményének vezetői székébe kerül, joggal remélhető, hogy előéletének e két területén szerzett tapasztalatait sikeresen ötvözi. Nőtlen, egyelőre egyedül él - rossz nyelvek szerint - kacsalábon forgó házában. Utóbbiból, legnagyobb sajnálatára, csak az állja meg a helyét, hogy kacs... Négy diplomája van, kedvenc időtöltése - mint mondja - mostanában idő hiányában nincsen. Kohajda Lászlónak hívják. A Bács-Kiskun Megyei Pedagógiai Intézet igazgatója.

De legkevésbé ő itt az érdekes, hártja el udvariasan a személyére vonatkozó további kérdéseket. Maradjunk a "pedintézetnél", javasolja, amellyel kapcsolatban nem osztja véleményemet, mi szerint annak -mégoly hasznos - tevékenységét, szolgáltatásait egy viszonylag szűk szakmai körön kívül mégiscsak kevesen ismerik.

- Eddig is elérte a pedagógiai intézetet, aki igényelte a szolgáltatásainkat, s az intézmény is a lehető legszélesebb körben igyekezett propagálni kínálatát - mondja. - Természetesen ez nem jelenti azt, hogy ne keresnénk az újabb és újabb lehetőségeket.

A pedagógusoknak, szülőknek, diákoknak szóló rendszeres és időszakos kiadványainkon túl a jövőben elektronikus úton is terjesztjük a közérdeklődésre számot tartható információkat. Létrehoztuk honlapunkat, melyről a későbbiekben mind a már "lefutott" eseményekről (rendezvényekről, konferenciákról, beleértve az ott elhangzottak tömörített anyagát is), mind jövőbeni terveinkről tájékozódhatnak az oda látogatók. A címe egyébként: www.bacs-kisk-ped.sulinet.hu

- Mégis, azok számára, akiknek még soha nem volt dolguk önökkel, csak felsorolásszerűen ismertetné, mivel is foglalkoznak a pedagógiai intézetben?

- Tevékenységünk kétirányú. Egyrészt szakmai szolgáltatásokat nyújtunk a közoktatási intézmények számára - pl. tanácsadókat közvetítünk ki egy-egy pedagógiai program megtervezésének, végrehajtásának elősegítésére, illetve szakértőket bízunk meg a pedagógiai programok lebonyolításának ellenőrzésével -, továbbképzéseket szervezünk az aktuális szakmai kihívásoknak, illetve a felmerült igényeknek megfelelően. Másrészt szakszolgálatot látunk el, elsősorban a közoktatás által érintett kör, azaz a diákok, szülők részére. Ide tartozik egyebek között a pályaválasztáshoz nyújtott segítségnyújtás, vagy az olyan, szakmai jellegű, de nem csak a szakmának szóló rendezvények megszervezése, mint például a november 3-án sorra kerülő országos fórum az autizmusról.

- Miért épp ezt a speciális területet választotta első igazi "nagyrendezvénye" témájául?

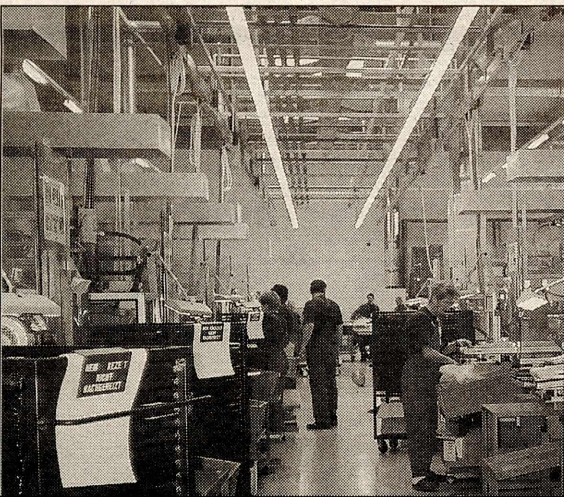
- Ha szabad ezt mondani: ő választott engem, illetve minket. Gyógypedagógusként is tapasztaltam, hogy az autizmussal élők és segítők olykor mennyire magukra hagyatva kell, hogy megtalálják valóban speciális - gyakorlatilag egyetlen más foglalkozási csoportéhoz nem hasonlítható - problémáikra a megoldásokat. Ez a fórum arra kíván lehetőséget teremteni, hogy a szakma, a szülők, a civil szervezetek és az önkormányzati szektor szereplői együtt gondolkodhassanak el a megoldás érdekében elkerülhetetlen kooperáció mikéntjeiről. Természetesen a felsoroltakon kívül szívesen látunk minden, a téma iránt más indíttatásból érdeklődő vendéget is. Talán nem érdektelen információ, hogy a Bács-Kiskun Megyei Köznevelési Kózlalpitvány támogatásának jóvoltából a fórumon való részvétel a megyei kollégák, szülők számára ingyenes.

(Az Autizmussal élők és segítők országos szakmai fóruma c. rendezvény helyszínéről, programjairól a ko@bacs-kisk-ped.sulinet.hu e-mail címen, vagy a 76/327-719-es faxszámon kaphatnak felvilágosítást az érdeklődők.)

Írta:
Szabó Klára

Új üzem az ipari parkban

Ideális helynek találta Kecskemétet új vállalkozása számára a németországi székhelyű Freudenberg Tömítés- és Rezgésttechnikai Vállalatcsoport. A gyár, amely a cég közép- és kelet-európai ügyfeleit kiszolgáló létesítmény, a Technikpark Heliport ipari parkban épült fel. 3200 négyzetméteren, elsősorban az autópárnak gyártanak termékeket.

A cégcsoport eddig 7,5 millió márkát fordított a a Freudenburg Simrit Kft néven működő magyarországi leányvállalat létrehozására. A termelés az üzemben már beindult, 120 dolgozóval. Az év végéig az indulástól számítva 15 millió tömítést gyártanak le. Jövőre 40 százalékkal bővítenék a termelést, s ennek megfelelően a létszámot is. A későbbiekben akár duplájára is növelhetik a gyártást, hiszen a gyár termelő kapacitása 30 millió tömítés. A cég vezetői azt a célt tűzték maguk elé, hogy jövő év végére az üzem az európai olajtömítés-iparág legjobbjá legyen. Ehhez jó alapot ad, hogy az anyagfejlesztés terén 150 éves tapasztalattal rendelkező német vállalatcsoport kecskeméti gyárában a legkorszerűbb szabvány anyagokkal, folyamatokkal és tervekkel dolgoznak, úgynevezett "nulla hiba" technológiával és minőséggel.

LÁTVÁNPÉKSÉG - egy szelet virtuális kenyér - mindennapra

1. parasztember gyorsfagyasztott csirkék között válogat egy nagyáruházban.
2. a televízió műsorok népszerűségi listáját - egy közvéleménykutatás szerint - a születésnap dárídó vezeti (M.Hírlap).
3. divat a hagyományörzés. az udvarra állított ökrösszekér muskálival. a grillezés. szabadlevegő, faszén. mert hagyomány nem csak régi van. vannak szép, új hagyományok. a régi hagyományok általában bonyolultak. szigorúak, nehezen tűrik a más irányú felhasználást. a divatokat. a hagyományoknak ugyanis, bármilyen hihetetlen, céljuk van. volt. a néptáncnak. öltözködéseknek. tevékenységeknek. nehezen lehet ezeket régi valójukban modernnek mondott életünkbe beilleszteni. ha meg így van, jobb volna nem babrálni. tényleg csak őrizni kellene. begyűjteni. aztán átadni a fiataloknak: úgy ahogy van. változatlanul. a hagyománnyal ugyanis élni kell. beépíteni magunkba: mint értéket. a valódi hagyományok ugyanis: használhatatlanok.
4. látványpékség az a hely, ahol az adalékkal dúsított, gyorsfagyasztott pékáru néhány perc alatt kisütik - a vásárló szeme látára. a pékség pedig, ahol pékek dolgoznak, többnyire kenyeret, kiflit dagasztanak, majd kemencébe teszik a tésztát, ahol az kiszül. ha valaki ott áll s nézi mindezt, az a látvány, neki, aki nézi. a két fogalom közötti különbség igazán csekély, csupán árnyalatnyi. a régi módszer szintén alig tér el ezektől, kézi dagasztás (fateknőben), a kemencébe széthúzott, kikotort parázsra -hamura bevett kenyér. néha kicsi cipő vagy lángos is készült. látványnak. az éhes, mezítláb parasztkölkök részére. ezt persze én már nem tudhatom. pontosan. s rajtam kívül még hányan nem !
5. mindig szerettem volna tudni, mi az igazság. aki újságot olvas, tévét néz, rádiót hallgat, többnyire szintén ezt szeretné. csak hogy az igazmondás kiment a divatból. nem illik azzal terhelni a közvéleményt, hogy egyenesen belemondjuk az arcába az igazságot. egyrészt mert többféle igazság van. minden politikusnak egy. meg a gazembereknek is van saját külön igazsága. az afacsálóknak. a megvesztegetett bizottságelnököknek. mi meg hallgatjuk, s csodálkozunk. miért lennének tisztességes? egyáltalán mit jelenthet ez a szó?
6. én nem tudom már mi a jó nekem. három hetes korára gyermekemnek van tébékártyája, adóártyája, stb. úgy lett a gyerekből. akta. rugdalózójára zsebet varrattam, abban hordjuk az iratokat. az állam gondoskodik róla. rólunk. ez meg van hirdetve. kormány szinten. anyukája ezért mindjárt harmincezerrel kevesebb pénzt kap. igaz nem dolgozik. csak háromóránként szoptat, pelenkáz, fürdet. közben néha mos, főz.
7. hallom a rádióban: a pedagógus eljegyzi magát a szegénységgel. ma egy régi, kitűnő munkatársam bejelentette távozását. vagyis egy újabb felbontott eljegyzés. pokorni úr panaszkodik a minap, kevés a jó szakember. nem érti. én megmagyaráznom neki szívesen. meg az úgynevezett közvéleménynek is. legalább is annak a részének, akik szerint a pedagógus nem dolgozik. viszont sokat keres. az, hogy hányan hagyták el az általam vezetett tagozatot az elmúlt időben: tény. az is tény, hogy autista gyermekekkel foglalkozni nem hétköznapi munka. mint ahogy a kohászat sem. meg a buszvezetés. a brókerek élete szintén nehéz... azt, hogy társadalmunk morálja itt tart, a pedagógusok s a szülők közösen hozták össze. nincs kinek tovább passzolni a labdát. szerencsére néhány megszálott mindig marad. persze ez már nem eljegyzés. ez házasság.

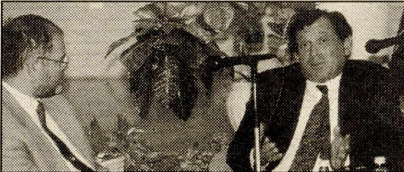
Írta:
szeleczkiistván

Pályaválasztás

Nagy sikerrel, óriási érdeklődés mellett rendezett pályaválasztási kiállítást a Bács-Kiskun Megyei Munkaügyi Központ a Megyei Pályaválasztási Fórum közreműködésével az EFÁMK-ban. A kiállításon pályaválasztás előtt álló fiatalok, középfokú képzéssel foglalkozó intézmények, munkáltatók találkozhattak és ismerkedhettek egymással. A rendezvény alkalom volt a kérdéssel foglalkozó szakemberek konzultációjára is. A kiállításra a megye északi régiójának számos iskolájából érkeztek látogatók, s a vendégkönyv bejegyzései szerint sok fiatal kapott hasznos ismereteket, ötleteket és útmutatást a pályaválasztáshoz.

Optimista vélemény

A Katona József Könyvtárban Király László beszélgetett Lepsényi Istvánnal, a Knorr-Bremse kecskeméti cégvezetőjével. Témájuk a magyar ipar jelenlegi helyzete, és jövője volt: belefoglalva mindazokat a kérdéseket, amelyek a multik megjelenése hozott felszínre a rendszerváltozás tíz éve alatt. Kezdvé attól, hogy miként változott meg a fizikai munka szerepe, képesek-e a magyar munkavállalók felőlni a nemzetközi munkamegosztáshoz, miként működik a nemzetközi tőke, sikerrel kapcsolódhatunk-e be a világfolyamatokba? Kár, hogy a derűlátást hiányolók nem jöttek el a rendezvényre, mert számtalan reménykeltő tény összegezték a téma ismerőit.

Áruházavatás

Már országos élelmiszeráruház-láncot üzemeltet az 1991-ben alakult Csapok Rt., Tempo márkanéven. Kecskeméten, a Rákóczi úton, a Városi Mozi és a Bercsényi utca között most épült tömbben, az OTP Ingatlan Rt.-vel közös beruházásban készült áruházukat dr. Markovszky György vezérigazgató (balról), János István alpolgármesterrel közösen nyitotta meg.

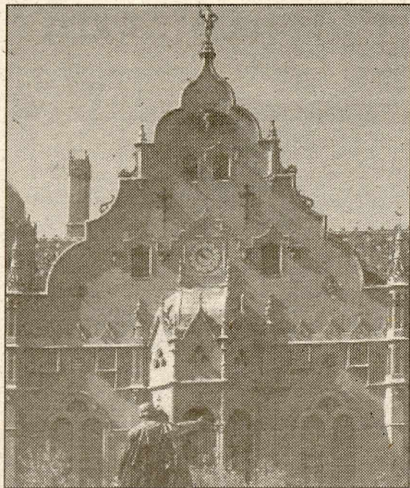
Régi étkek

Koppány névvel középkori étterem nyílt október végén Kecskeméten. Az étterem különlegessége a régi magyar ételek, a be rendezés és Sir Arthur, a vendégváró eb mellett (akinek bundájába a középkori magyar szokás ellenére sem törölhetjük bele étkezés végeztével zsíros ujjainkat) még az is, hogy a vendég a megmaradt adagját szépen becsomagolva hazaviheti. Étvágygerjesztőnek egy fogás a kínálatából. Vazul tála: taladat szakácsom megrakja vajjas burgonyával, szilvás pároltkáposztával, gesztenyével, és amit még talál a konyhán, majd egy egész, hóllyagosra süített csülökkel megkoronázza.

FÓRUM az EU-ról

A Kecskeméti Értelmiségiek és Vállalkozók Egyesülete nyilvános fórumot szervezett az Európai Unió csatlakozási törekvéseiről, melyen Boda Ilona országgyűlési képviselő az országos, Szécsi Gábor polgármester pedig a kecskeméti eredményekről és lehetőségekről számolt be.

Újra megrendezik

A Városházán már szervezik a jövő évi Polgármesteri Bált, amelynek időpontja január 20-a lesz. A rendezvény nettó bevételével a Városi Szociális Alapítványt támogatják. A várható nagy érdeklődésre tekintettel, aki jegyet szeretne venni, november 20-ig jelentkezzen a Polgármesteri Hivatal titkárságán.

Megújul az SZTK

Ötszáz millió forint címzett támogatást nyert el Kecskemét a volt SZTK-székház felújítására. A műemlék jellegű, igen leromlott állapotban lévő épület teljes rekonstrukciójára szánt összeget - amelyhez az önkormányzat további száz millió forintot tesz hozzá - két ütemben kapja meg a város. A Horváth Zsolt államtitkár által is kezdeményezett felújítás jövőre kezdődik és 2002-ben fejeződik be. Addig azonban tisztázni kell a tulajdonviszonyokat is. Az önkormányzat a Kincstári Vagyongkezelőnek az épületért cserébe egy nagy értékű ingatlant ajánlott. Kecskemét egy regionális feladatokat is ellátó, európai színvonalú egészségügyi központtal gazdagodik, amelyben egyebek mellett helyet kap a fogászat, a foglalkoztatás-egészségügyi szolgálat, a tudógondozó és a vérellátó. Szécsi Gábor polgármester a Városházán tartott sajtótájékoztatón hangsúlyozta: a felújítás kiviteli terveinek elkészítésével és a kivitelezési munkálatokkal kecskeméti vállalkozókat kívánnak megbízni.

Lakossági fórum

Lakossági fórumot tart Sárközy István alpolgármester, a 9. sz. lakókörtzet (Bethlenváros) képviselője 2000. november 7-én a Tanárképző Főiskola dísztermében. A téma a Bethlenváros fejlesztése a jövő évi költségvetés tükrében, meghívott vendég Szécsi Gábor polgármester.

Jutalomosztás a városházán

A Polgármesteri Hivatal köztisztviselői október 23-a alkalmából az ez évi bérmegtakarítás terhére jutalomban részesültek. Szécsi Gábor polgármester az alpolgármesterek részére havi illetményük 200 százalékának megfelelő összegű bruttó jutalmat alapított meg. A közgyűlés pedig úgy döntött, a polgármestert ugyancsak ilyen mértékű anyagi elismerésben részesíti.

Az október 18-ai ülésen a képviselőtestület tagjai hosszas vitába bonyolódtak ez utóbbi kérdésben. Szentkirályi László (független) a politikusok lelkiismeretét emlegette, s úgy vélte, a polgármesternek meg kellene elégednie a 400 ezer forintot meghaladó havi illetményével és a 160 ezer forintos költségtérítéssel. Nem ért el akkora eredményeket a város, ami indokoltá tenné a bruttó 819 ezer forintos jutalmat. Hertelendy László (Fidesz) rosszindulatúnak és demagógnak nevezte Szentkirályi képviselő felszólalását, mint mondta, soha ennyi beruházás, közműépítés nem történt Kecskeméten, mint az utóbbi két évben. Brúszel László (MSZP) hangsúlyozta, ebben a testületben soha nem hangzott el olyasmi, hogy a polgármester nem kellő odaadással végzi a munkáját. Hozzátette: a Hertelendy képviselő által említett fejlődésben legalább annyi része volt a testületnek is, mint Szécsi Gábornak. Katona László (KELE) úgy ítélte, a polgármester munkájának értékelésével egyben a testület munkáját is értékelték. Probojáczné Túri Éva (MSZP) szerint minden relatív, ha a pedagógusok béréhez viszonyítja ezt a jutalmat, akkor van ok a szomorúságra. Hogy a város megengedhet a polgármesternek ekkora jutalmat, de másnak nem engedhet meg tisztebb összeget, azon viszont, megítélése szerint, el kell gondolkodni. Szécsi Gábor kijelentette, az elkövetkezőkben

A VÁROSHÁZÁRÓL JELENTJÜK

Lakásrendelet. Módosította az önkormányzat a tulajdonában lévő lakások-bérletére és elidegenítésére vonatkozó rendeletét. A módosítás egyik lényeges eleme, hogy ezentúl a jogcím nélküli bérlő által lakott lakás is elidegeníthető. Jogcím nélküli bérlő az, akinek 100 ezer forint feletti hátraléka van. A rendelet szerint ezek a bérlők élhetnek elővásárlási jogukkal, de csak abban az esetben, ha tartozásukat rendezik.

Szükséglakás-bontás. A Szinyei Merse Pál utca 31-33. szám alatt lévő szükség- lakások elbontásáról döntött a képviselőtestület. A 35 lakásegységben és 5 kamrában jelenleg 133 lakó él. A bontás után a területet értékesítik, a bérlők elhelyezését cserével és új lakások építésével oldják meg, ami hozzávetőlegesen 100 millió forintba kerül.

Iskolatársulás. Az önkormányzat kistérségi tantervjavaslat elkészítéséhez nyújtott be pályázatot az oktatási Minisztériumhoz. A pályázat célja olyan tantervjavaslat elkészítése, amely átöleli a kecskeméti iskolatársulás teljes pedagógiai vertikumát elsőtől a tízenkettedik osztályig, általános iskolától a középiskoláig, szakképzéstől a gimnáziumig. A Kecskemét és környéke iskolatársuláshoz Lajosmizse, Izsák, Kerekegyháza és Szabadszállás iskolái csatlakoztak. A pályázathoz nem szükséges önerő, így költségvetési vonzata nincs.

Új vezető a szociális szférában. A nemrégiben létrehozott Szociális Szolgáltató Központ intézményvezetői feladatainak ellátásával a közgyűlés 2000 november 1-től határozatlan időre Sendula Ferencet bízta meg. A megbízást pályázat útján elnyert Sendula Ferenc eddig a Bács-Kiskun Megyei Önkormányzat Gyermek és Ifjúságvédő Intézetének igazgatója volt.

Homokbányai beruházás. A Homokbánya területén lévő két hatvanlakásos épület felújítására a város 400 millió forintos vissza nem térítendő támogatást nyert a Gazdasági Minisztériumtól. A harmadik épületet értékesítették, a befolyt vételárat ugyancsak erre a célra fordítják. Gazdaságossági szempontból célszerűnek találta a közgyűlés a terület közművesítését az eladott épület tulajdonosával együtt végezni, de a szerződés megkötésére csak a közbeszerzési eljárás lefolytatása után kerülhet sor.

Szociális rendeletek módosítása. Az egyes szociális ellátásokról szóló rendelet módosítása szerint a segélyt nem szüneteltetheti, hanem megszüntetheti az önkormányzat, ha a segélyezett a szociális és mentális állapotához igazodó, számára előírt programban nem vesz részt. A temetési segély esetében a kérelmet mostantól a temetést követő 90 napon kell benyújtani. A Cigány Helyi Kisebbségi Önkormányzat kérését, hogy a szociális kölcsönt állítsák vissza a rendeletbe, a képviselőtestület nem találta indokoltnak. A gyermekek támogatásáról szóló rendelet módosítása szerint a gyermekvédelmi támogatás kérelmezése esetén a környezettanulmány mellett a család helyzetét vagyonynyilatkozattal is vizsgálni lehet, ha ellentmondásosnak látszik a becsatolt jövedelemnyilatkozat és a környezettanulmány, illetve az önkormányzat információi a család életkörülményeiről. A rendkívüli gyermekvédelmi támogatást kibővítették az óvodai neveléssel kapcsolatos egyszeri kiadásokra adható támogatással.

Létszámbővítés. A szociális és gyermekjóléti intézményeknél jelentős kiadásokkal járó létszámbővítést kell végrehajtani a következő két évben Kecskeméten. A házigondozás esetében, a családsegítőknél, a gyermekjóléti szolgálatnál és a bölcsődékben 2002 végéig 56 új munkatásra lesz szükség a vonatkozó törvények meghatározta feladatokbővülés következtében. Mindez 45 millió forint többletköltséget jelent az önkormányzat számára. A felzárkóztatást már jövőre el kell kezdeni, ezért a szociális, családvédelmi, foglalkoztatási és ifjúságpolitikai bizottság kéri a megfelelő összegek szerepeltetését a 2001. és 2002. évi költségvetésben.

Vállalkozók támogatása. Negyvennyolc jelentkező nyújtotta be pályázatát a város Vállalkozásfejlesztési Célelőirányzatából elnyerhető, kamatmentes, visszatérítendő támogatásra. A pályázatok elbírálására, és a 30 millió forintos keret elosztására alakult ideiglenes bizottság végül 12 pályázót tartott támogatásra érdemesnek. A támogatások mértéke egy és négy millió forint között mozog, a pályázók főképp beruházásokhoz kérték az önkormányzat segítségét. A közgyűlés októberi ülésén úgy döntött, a 30 millió forintos keretet további 20 millióval kiegészíti.

Jutalomosztás a városházán

mindenfajta jutalomról előre lemond. A munkájáért fizetést kap, s ha rosszul végzi, az is sok.

A vita további részletezése helyett idezzük az előterjesztést készítő jogi és ügyrendi bizottság indoklását. Eszerint: "...az elmúlt időszakot (a bizottság) úgy ítéli meg, hogy dr. Szécsi Gábor polgármester személyes közreműködésének, rendszeres, sokszor késő estig végzett munkájának is köszönhető az, ahogyan Kecskemét város elismertsége növekedett, a 2000. évi bevételek teljesültek. A város sikerként könyvelheti el, hogy a 2000. év harmadik negyedében nem kellett hitelfelvételhez folyamodnunk. Az önkormányzat az előző évhez viszonyítva lényegesen több pályázaton vett részt, melyek következtében bevételei megnövekedtek. Pályázataink eredményesek voltak, például a homokbányai felújítás, területfejlesztési pályázatok, óvoda és iskola korszerűsítésére szerzett központi források, az egészségügyi centrum kialakítása céljára kapott támogatás, valamint több, a kulturális élet színesítését szolgáló elnyert pályázat...

Komoly eredmény városunk nemzetközi elismertségének megnövekedése, az EU harmonizációban Élén Járó Város díja, illetve az Európa diploma kitüntetés megszerzése, mely a polgármester nemzetközi kapcsolatokat kiterjesztő tevékenységének köszönhető.

Dr. Szécsi Gábor sokat tett azért, hogy a város arculatát jelentősen meghatározó kulturális események, rendezvények ez évben is tovább öregbítették Kecskemét hírnevét."

Nem tisztünk, hogy városunk polgármesterének munkásságát megítéljük. Legfeljebb annyiban, mint minden kecskeméti polgárnak, ám erre majd 2002-

Város és a pártok

Érdekes előadás hangzott el az Alföld 2000 konferencián egy város igazgatása és a politika, illetve a politikusok kapcsolatáról. Velkei Gábor kutató, aki egyben önkormányzati képviselő is, Békéscsaba példáján meglehetősen sötét képet festett a mai várospolitika állapotáról, s ezt kicsit elszomorító volt hallani, így, a helyi önkormányzatok tízéves születésnapján.

A kutató szerint a várospolitika a mindenkori cselekvésben nyilvánul meg. Lefrít, megfogalmazott dokumentumokból nagyon kevés valósul meg, a tett és a kommunikáció elválik egymástól. Velkei Gábor úgy vélte, a mai magyar társadalom sokkal individualisabb és atomizáltabb, mint a nyugat-európai. A civil szervezetek száma például elég nagy, szerepük és ismertségük mégis csekély, előfordul, hogy nem képviselnek egyebet, mint a vezetőiknek kiküldött emberek személyes érdekeit.

A térben tehát nem marad más, mint a politikai pártok. A helyi pártszervezetek azonban nem helyi érdekképviseleti csoportként működnek, hanem az országos pártok "leképeződései", ezért aztán az "országos balhék" esetén helyben is élesednek az ütközések. Az országos politika levetődik a helyi szintre - mondta a kutató.

A helyi döntéshozatalban egy Békéscsaba méretű városban a pártok és a politikai pártelitek túl-hatalomban vannak. Ezért minden más érdekcsoport megkeresi a maga szócsövét. Minél élesebb a pártok közötti ellentét, emelte ki Velkei Gábor, annál nagyobb a megbélyegzés. A civilek és az értelmiség körében emiatt erősödik a pártosodás - vagy az elmenekülés. Marad a lakosság, ám a polgárok bezárkóznak a magán-életbe. Jól begyakorolták ezt már a Kádár-korszakban. Így fordul elő, hogy saját kerületük iskolájának bezárása ellen tüntetnek az érintett szülők, ám a másik kerület iskolájáért már nem.

A párt-túlhatalom következménye, hogy az országos pártnépszerűség érvényesül helyben is. Ezért nem saját magát kell nép-

Jegyzői értekezlet

A Bács-Kiskun Megyei Önkormányzati Hivatal jegyzői értekezletet tartott a megyében működő önkormányzatok szakembereinek. Fő témák voltak az új jogszabályok adta önkormányzati feladatok, a hatósági jogalkalmazás kérdései, a közigazgatási vizsgák szervezése valamint az idei költségvetés és az 1999. évi zárszámadási rendeletek tapasztalatai. Dr. Iván János főosztályvezető felhívta a figyelmet néhány új jogszabályból adódó önkormányzati feladatra. A temetők létesítéséről és fenntartásáról szóló törvényről szólva hangsúlyozta, hogy a kegyeleti szolgáltatások díjainak megállapítása előtt ki kell kérni az illetékes fogyasztóvédelmi és a fogyasztók érdekvédelmi szervezeteinek véleményét. Ugyancsak vonatkozik ez a távhőszolgáltatás díjtételeinek megállapítására is. A hulladékgazdálkodási törvény 2001. január 1-én

Rendőrfalui fórum

Lakossági fórumot tartott a Rendőrfaluban a kecskeméti képviselőtestület szocialista frakciója a Halasi úti iskolában. A fórum legfontosabb témája a városrész csatornázása volt, de a szép számban megjelent lakosok sok más gondjukat is elpanaszolták.

Fodor András, a Bácssvíz Rt. főmérnöke elmondta, ha jövőre elkészülnek a körzetben a főgyűjtőcsatornák - amire pályázati pénzt is nyert az önkormányzat - elvileg lehetségesse válik a Rendőrfalu szennyvízelvezető-hálózatának teljes kiépítése. Ehhez azonban szükség van a lakosok jelentős anyagi hozzájárulására is. Telkenként ez bekötéssel együtt mintegy 120 ezer forintot jelent, de a Víziközmű Társulás révén ezt részletekben lehet törleszteni.

A csatornázás ügye után a jelenlévők egyéb, gyakran a mindennapjaikat keserítő problémákról is beszéltek. Ilyen például a városrészben szinte mindennapos áramkimaradás, ami rengeteg bosszúságot okoz az itt élőknek. Szóvá tették a kerékpárút hiányát, a Halasi úti iskola környékének óriási forgalmát, a gokart-pálya időnként kibírhatatlan zaját, az orvosi rendelő és gyógyszertár hiányát. Többen is erős kritikával illették a Kunság Volánt. Az autóbusz megállás nélkül úgy hajt át a Técsfalun, mintha itt "lakatlan szibériai síkság" lenne, mondta az egyik résztvevő, és a márciusi megegyezés ellenére sem épült megálló a Számadó és Szövetség utca sarkán.

Az itt élők szívesen vennék, ha a közterület-felügyelők gyakrabban járnának erre felé, s így megszűnne az illegális személtlerakás. Ugyancsak örülnének, ha újra lenne a Rendőrfaluban körzeti megbízott. A frakció tagjai ígéretet tettek, hogy a felvetett problémákat képviselni fogják a közgyűlésben.

m.á.

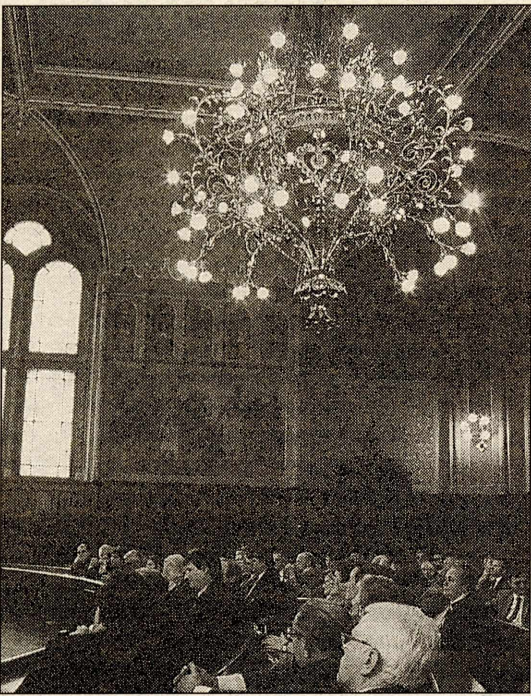
Tiszteletdíjemelés az évfordulóra

Szép ajándékkal kedveskedtek maguknak a kecskeméti képviselőtestület tagjai a demokratikus önkormányzati rendszer létrejöttének tízéves évfordulójára. Bár lehet, hogy nem is gondoltak az évfordulóra, amikor döntésük - pontosabban a döntéstől való tartózkodásuk - eredményeképpen jelentősen megemelték saját tiszteletdíjukat.

A képviselők tiszteletdíja a polgármester fizetéséhez igazodik, felső határának meghatározásánál a polgármester illetménye, illetőleg tiszteletdíja a viszonyítási alap. Kecskeméten a képviselői tiszteletdíj a polgármester illetményének 20 százaléka, a bizottsági tagoké ennél 10 százalékkal, a bizottsági elnököké, tanácsnokoké pedig 20 százalékkal több (vagyis arányában 30 és 40 százalékkal). Mivel a polgármester illetményére vonatkozó jogszabály megváltozott, s ennek következtében a város első emberének fizetése emelkedett, ez automatikusan maga után vonta a képviselői tiszteletdíjak növekedését is.

A jogi és ügyrendi bizottság azonban olyan javaslatot terjesztett a képviselőtestület elé, hogy a "csendes automatizmus" helyett módosítsák a Szervezeti és Működési Szabályzatot: azt a bizonyos 20 százalékot 15-re mérsékeljék. A tiszteletdíjak így szerényebb, de még ez esetben is az infláció csaknem kétszeresének megfelelő mértékben emelkednének.

Am a kecskeméti képviselők többsége, úgy tűnik, nem kedveli a szerényebb mértéket. A módosító javaslatra csak négyen szavaztak igennel, a többiek tartózkodtak. Így a javaslatot nem fogadták el, maradt a húsz százalékal, ami a város költségvetésének ebben az évben 12 millió forintos többletkiadást jelent. A képviselők tiszteletdíja az eddigi 49 ezerről 78 ezer forintra, a bizottsági tagoké 74 ezerről 116 ezer forintra, a bizottsági elnököké 98 ezerről 156 ezer forintra emelkedik.

A városházi csillár száz éve bírja...

Adorján Mihály (SZDSZ), a módosítást javasló jogi és ügyrendi bizottság elnöke:

- Nem jogi, hanem erkölcsi és politikai aggályaink voltak. A törvény szerint a 20 százalékal jogos, a képviselőtestület jogalkotási hatáskörében önállóan dönthet erről. De nem ezt vitatjuk. Van erkölcsi tartalma is egy jogszabálynak, és meg kell felelnie a társadalmi igazságosságnak is. Ha homokba dugjuk a fejünket, és mélyen hallgatunk, ez a változás akkor is jelentős. A tiszteletdíj nem munkabér, ugyanakkor mégis csak jövedelem, és igenis összehasonlítható a társadalom más rétegeinek, polgárainak jövedelmével. A jogalkotó, amikor a képviselők tiszteletdíjára vonatkozó törvényt megalkotta, nem abból indult ki, hogy esetleg lesznek, akik ebből akarnak - jól - megélni. Emellett nem szabad elfelejteni, hogy a képviselők költségterítést is igénybe vehetnek, amiből a képviselői munkájukból adódó kiadásait fedezhetik.

Hírtett már az ülés előtt, hogy a javaslatunkat nem fogják elfogadni. De reméltem, bíztam benne, hogy mégis el tudjuk fogadtatni, meg tudjuk magyarázni. Örültem volna, ha alaposabb politikai érettségről teszünk tanúbizonyságot. Az önmérséklet helyénvalóbb lett volna. A Kecskeméti Televízióban, úgy emlékszem, olyasmi hangzott el, hogy a vita személyeskedésbe torkollott. A jogi és ügyrendi bizottság a legkevésbé sem kívánt személyeskedni, és nem is tettük. Az ominózus ülés óta rengeteg telefont kaptam. Az állampolgárok igenis nézik a közvetítést a testületi ülésekről, és igenis értik, miről van szó.

m.

Egy megjegyzés

A munkanélküli (ilyen is van, nem is egy) képviselőnek segély nagyságú tiszteletdíj jár? A pedagógusnak minimálbér közelí? A vállalkozó juttatásába rokkanjon bele az önkormányzat? Nem beszélve arról, hogy ezen érv hangzatosítójának eszébe sem jut, hogy a képviselő közfeladatát lát el és nem kellene összehasonlítania más kereső tevékenységgel.

K. CS.

Képviselőtestület félidőben

Félidejéhez érkezett a harmadik önkormányzati választási ciklus. Egyszerűbben: két éve, hogy megválasztottuk jelenlegi képviselőinket. Emlékeztetőül tekintsük át a testület összetételét. Nagy változások nem történtek: időközben hárman döntöttek úgy, hogy nem pártszínekben, hanem függetlenként képviselik tovább választóikat.

Egyéni képviselők: 1.sz.választóközrét (vk.) Petőfiváros: **Hertelendy László** - Fidesz-MDF. Városüzemeltetésért felelős tanácsnok, Kulturális bizottság: elnök. 2.sz.vk. Hetényegyháza: **Molnár Sándor Józsefné** - MSZP Szociális, családvédelmi, foglalkoztatási és ifjúságpolitikai bizottság: elnök. 3.sz.vk. Máriaváros: **dr. Gombás Tiborné** - független (a választáskor: SZDSZ). Turisztikai bizottság: tag. 4.sz.vk. Belváros: **Szabó István Imre** - Fidesz-MDF. Pénzügyi és költségvetési bizottság: tag. 5.sz.vk. Széchenyiváros: **Jánosi István** - Fidesz-MDF. Alpolgármester. 6.sz.vk. Széchenyiváros: **Szappanos Benedek** - Fidesz-MDF. Kommunikációs kapcsolatokért felelős tanácsnok, Kulturális bizottság: tag, Szociális bizottság: tag. 7.sz.vk. Széchenyiváros: **dr. Bácskai Ferenc** - Fidesz-MDF. Egészségügyi bizottság: elnök. 8.sz.vk. Méntelek: **Tóth-Kása Kálmán** - Kecskeméti Lokálpatrióták(KELE). Városrendezési bizottság: elnök. 9.sz.vk. Bethlenváros: **dr. Sárközy István** - Fidesz-MDF. Alpolgármester. 10.sz.vk. Vacsiköz: **dr. Szentkirályi László** - független (a választáskor: Fidesz-MDF). 11.sz.vk. Hunyadváros: **Pászti András** - Fidesz-MDF. Oktatási bizottság: tag. 12.sz.vk. Hunyadváros: **Leviczky Cirill** - Fidesz-MDF. Oktatási bizottság: elnök. 13.sz.vk. Műkertváros: **dr. Fekete László** - KELE. Turisztikai bizottság: tag, Mezőgazdasági bizottság: tag. 14.sz.vk. Katonatelep: **Kohajda László** - Fidesz-MDF. Kommunális és környezetvédelmi bizottság: elnök, Oktatási bizottság: tag. 15.sz.vk. Belváros: **dr. Szeberényi Gyula Tamás** - Fidesz-MDF. Milleniumi ideiglenes bizottság: elnök, Jogi és ügyrendi bizottság: tag. 16.

sz.vk. Rendőrfalu: **dr. Kovács Jenő András** - Fidesz-MDF. Társadalmi alpolgármester. 17.sz.vk. Árpádváros: **Vargáné Dóka Margit** - Fidesz-MDF. Egészségügyi bizottság: tag, Városrendezési bizottság: tag. 18.sz.vk. Szeleifalu: **Sipos László** - Fidesz-MDF. Sportbizottság: tag, Városrendezési bizottság: tag. 19.sz.vk. Kadafalva-Matkók: **Kovács Antal** - független (a választáskor: SZDSZ). Pénzügyi és költségvetési bizottság: elnök.

Kompensációs listáról bejutott képviselők: **Szeitz Péter Zoltán** - Szövetség az Európai Kecskeméért (SZEK). Vagyongazdálkodási és lakásügyi bizottság: tag. **dr. Szabó Attila** - SZEK. Mezőgazdasági bizottság: tag, Pénzügyi és költségvetési bizottság: tag. **Nagy Imre** - FKGP. Mezőgazdasági bizottság: tag.

Katona László - KELE. Vagyongazdálkodási és lakásügyi bizottság: elnök. **Sikari Kovács Béla** - KELE. Városrendezési bizottság: tag. **Hetényi István** - MIÉP. Mezőgazdasági bizottság: tag, Kommunális és környezetvédelmi bizottság: tag. **dr. Brúszel László** - MSZP. Pénzügyi és költségvetési bizottság: tag, Szociális bizottság: tag. **Probojáczné Túri Éva** - MSZP. Oktatási bizottság: tag, Sportbizottság: tag. **Szűcs Tibor** - MSZP. Sportbizottság: elnök. **dr. Váczi Tamás** - MSZP. Egészségügyi bizottság: tag, Kulturális bizottság: tag. **dr. Adorján Mihály** - SZDSZ. Jogi és ügyrendi bizottság: elnök. **Farkas Zoltán** - SZDSZ. EU-integrációs kapcsolatokért felelős tanácsnok, Vagyongazdálkodási és lakásügyi bizottság: tag, Kommunális és környezetvédelmi bizottság: tag. **Gonda József** - Vállalkozók Pártja Turisztikai bizottság: elnök.

Önkormányzatok tíz éve

Az idén tíz éves a magyar önkormányzati rendszer. Az első demokratikus helyhatósági választás napját, szeptember 30-át az Országgyűlés és a Helyi Önkormányzatok Napjává nyilvánította. A Bács-Kiskun Megyei Államigazgatási Kollégium "Önkormányzatok tíz éve" címmel októberben háromnapos szakmai konferenciát szervezett a tizedik évforduló tiszteletére. A rendezvény célja volt, hogy áttekinthe az önkormányzati rendszer működését, eredményeit, kapcsolatrendszerét és körvonalazza a továbblépés, fejlődés főbb irányait, lehetőségeit. A tanácskozássra meghívást kaptak a megye településeinek polgármesterei és jegyzői, a területi államigazgatási szervek vezetői. Előadást tartott többek között dr. Verebélyi Imre, a Magyar Közigazgatási Intézet igazgatója, dr. Kiss László, alkotmánybíró, dr. Kara Pál, a Belügyminisztérium helyettes államtitkára. A konferencia résztvevői közül három, Kecskemét környéki kistépelülés polgármesterét kérdeztük, hogyan látják ők az eltelt tíz évet, az önkormányzatok mozgásterét, a polgárok és a testületek viszonyát.

Máté Lászlóné, Ballószög polgármestere 1964 óta dolgozik az államigazgatásban. 1990-ben polgármesterré választották, majd két év múlva lemondott a képviselőtestületben zajló viták miatt. 1994-ben ismét indult a helyhatósági választáson, mert úgy érezte, meg kell méretetnie magát. A ballószögiek újra bizalmat szavaztak neki, mint ahogy 1998-ban is.

- A döntéshozatalban nagyobb a szabadságunk, mint a tanácsi rendszerben volt, de mint egy kistépelülés polgármestere, úgy látom, súlyos gond, hogy hiányzik az az ipari-gazdasági háttér, ami lehetővé tenni a település előremozdulását. A külföldi befektető nemigen keresi a községeket. Nagyon nehezen sikerült eladni a kijelölt két hektár területünket, egy másikra most keresünk befektetőt. Bízom benne, hogy az iparüzési adóerő-képesség szerinti támogatás lehetőséget teremt, hogy a nagyobbak segítsék a kisebbeket. Ballószögnek Kecskemét előny is, hátrány is egyszerre. Előny, mert van munkalehetőség a közelben, hátrány, mert az ott dolgozók csak éjszakára járnak haza. Ballószög nagyon felkapott lett az utóbbi időben. Akinek nincs pénze megvásárolni a drága kecskeméti telket, az szívesen jön hozzánk letelepedni. De ez az önkormányzatnak további feladat, hiszen meg kell teremtenie ehhez az alapvető infrastruktúrát. Úgy gondolom, a kistépelüléseken működik a polgárok kontrollja. A lakosság abból tudja a legjobban lemérni az önkormányzat munkájának sikerességét, hogy milyen beruházások, fejlesztések történnek a településen, milyen az állampolgárok kiszolgálása a polgármesteri hivatalban. Segítő és fogadókész-e a hivatal vagy uralkodni akar? Kinyilvánítják az emberek a véleményüket, legalábbis négyévente biztosan: aki jól dolgozik, azt újraválasztják, aki nem, annak viszontlátásra. Az országos politika "leképeződése" a képviselőtestület összetételétől függ. A kilencvenes évek elején a pártfelforgatások egymással szembe fordítottak olyan képviselőket is, akik korábban barátok voltak. Most a testületben többen vannak a függetlenek, magam is az vagyok. A pártszínekben bekerült képviselőkre, néha úgy érzem, nagyon nehéz észérvekkkel hatni. De ha összehasonlítom a demokratikus önkormányzati rendszert a valamikori tanácsival, az biztos, hogy a képviselők aktivitása és a döntésekbe való beleszólása ma lényegesen nagyobb.

Pancza János, Nyárlőrinc polgármestere újoncnak számít a poszton, hiszen ebben a ciklusban lett a település első embere. A gazdasági életben, mint vállalkozó, bőséges tapasztalatokkal rendelkezik, a közigazgatásban kevésbé járatos.

- Megvallom, ha előre tudom, hogy gúzsba kötve kell táncolni, messze elkerülöm a polgármesteri hivalt. Az önkormányzatiság megcsúfolásának tartom, hogy előre meghatározzák, mire költetheti egy település a pénzét. Nyárlőrincen az iparüzési adeerő-képesség egy lakosra számítva az országos átlagnál jóval magasabb, így ennek kapcsán 11,2 millió forintot vontak el a községtől tavaly. Ez a szabadon felhasználható pénzeszközök 90 százaléka. Tiltakoztam és tiltakozom, de többnyire csak azt a választ kapom: húzzuk össze a nadrágszíjat. Idén nem nőtt, de nem is csökkent az elvonás, ráadásul a helyi élelmiszeripari és mezőgazdasági cégek az orosz piac miatt nagyon rossz évet zártak, emiatt az iparüzési adóbevételeink is jelentősen csökkent. A kistépelülésekre a vagyonfelélés nem jellemző, sokkal inkább vagyontalanság. Az óvoda, az iskola inkább költség, mint bevételi forrás. Nyárlőrinc pénzügyi-gazdasági helyzete 1998 óta folyamatosan romlott, sajnos, likviditási gondok is jelentkeztek. De ahogy ezen a tanácskozáson hallottam, nem csak mi küzdünk ilyen bajokkal. Hogy valami jót is mondjak: nemrégiben tudtuk meg, a gázközmű-vagyon után 38 millió forint jár a községnek. Ebből 15 millió készpénz. Ez az összeg fejlesztésre megy, mert az mégiscsak lehetetlen dolog, hogy egy településen 10-12 évig semmilyen gyarapodás, beruházás ne történjen.

Czakó István, Kerekegyháza polgármestere rutinos szakember, 1973-ban kezdett a közigazgatásban dolgozni, mint gyakornok. Volt Kunadacson és Kerekegyházán vb-titkár (ez körülbelül a mai jegyzőnek felel meg), 1987-től Kerekegyháza tanácselnöke, 1990-től polgármestere.

- A rendszerváltás óriási változást hozott a települések életébe. Az önkormányzatok megalakulásával nagyon nagy önállóságot kaptak, a települések polgárai saját kezükbe vehették helyi ügyeik intézését. Az önkormányzati hatás- és feladatkörök kiszélesedtek, de megnőtt az ezzel járó felelősség is. Ami máig gond: a megnevekedett feladatokhoz az anyagi források nagyon szűkösek. Kerekegyháza pénzügyileg stabil, de ennek az volt az ára, hogy bizonyos fejlesztések elmaradtak. Önként vállalt feladatokat viszont megtartottunk, például a tűzoltóság, a rendelőintézet, építészeti hatóság működtetését, mert azt akartuk, hogy ezeket a szolgáltatásokat helyben találják meg a lakosok. Az induláskor legfontosabbnak a helyi gazdaság újrászervezését, illetve a foglalkoztatás biztosítását tekintettük. Ma már elmondhatjuk, hogy nemcsak Kerekegyháza, hanem Kerekegyházára is járnak dolgozni. Legsikeresebb ágazatunk a turizmus, 400 szálláshely van a községben. Kecskemét és Kerekegyháza között nagyon jó együttműködés alakult ki. A településközi együttműködést érdemes fejleszteni azokon a területeken, ahol ez gazdaságos, például a hulladékgazdálkodásban. Ezzel is az a célunk, hogy saját községünkben a lakosságot megtartó életminőséget teremtsünk. Szeretnénk Kerekegyházát modern kisvárossá fejleszteni. Úgy érzem, van mozgáster a helyi önkormányzatoknak, bár tény, hogy gyorsabb lehetne a fejlődés, ha jelentősebb források állnának rendelkezésre. A teljes helyi gazdaságot, társadalmat, a demokratikus közéletet újrászervezni igazi alkotómunka. A tanácsrendszerben minden kiszámítható volt, most a saját kezünkben van a sorsunk, viszont küzdeni is kell, nem mondják meg felülről, mi a teendő. A demokratikusan választott önkormányzatok kontrollja elvileg a polgárok kezében van. A gyakorlatban a demokráciát is tanulni kell, az önkormányzat részéről, hogy ehhez fórumot teremtsen, a polgárok részéről pedig, hogy éljenek is vele. A következő tíz évben túl kellene lépni az érzelmek dominálásán, és előtérbe helyezni a szakmai alkotómunkát. Így kellene belépniünk a XXI. századba, mert a világot nem érdeklik a mi csetepatéink.

-magyar-

Szétszórni? Eladni!

Még az egyik arab-izraeli háború idején történt. Állt a front a Sinai-félszigeten, s az izraeliek úgy döntöttek, hogy röplapokkal lazítják fel az egyiptomiak fegyelmét. Ki vállalta, hogy éjszaka átlátson az ellenséges lövészárkokba és szétszórja az anyagot? - kérdi a parancsnok. Mindenki húzódozik, a feladat nagyon veszélyes. Egyedül Kón bácsi jelentkezik, hogy majd ő elintézi. Este elindul, aztán nem látják három napig. Szegény, biztosan fogságba esett - sajnálkoznak a bajtársak. A negyedik napon azonban megjön. Miért kellett három nap ahhoz, hogy szétszórja azt a propaganda-anyagot? - kérdi neheztelően a parancsnok. Mi az, hogy szétszórni! - haborodik fel Kón bácsi. Eladni! Az tartott ilyen sokáig.

Ez a régi vicc arról jutott eszembe, hogy október vége táján elárasztották a kecskeméti levelesládákat egy formás kis prospektussal, aminek az a címe, hogy "A 2000. év költségvetése". Hogy az ország idei költségvetéséről szóló reklámfűzet miért vált hirtelen aktuálissá, csak a jóisten a megmondhatója (vagy a Fidesz), hiszen már éppen kifelé tartunk az évből. Lehet, hogy nem tudták eladni?

Egy haszna azért mégis van ennek a megkészt üzenetnek. A polgár legalább világosan láthatja, mi a különbség a tervek, vágyálmod és a valóság között. Ámbár akad a fűzetben egy előrejelzés, amely pontosan felel a mai helyzetet, illetve nem is benne van, hanem a fedelén. A borítón lévő fotó - két sovány kalász - profétikusan előrevetíti a magyar mezőgazdaság jelenlegi helyzetét

- attí -

ORVOSKÉPZÉS A JÖVŐNEK

Beszélgetés dr. Grósz Andor egyetemi magántanárral, a Szegedi Tudomány Egyetem a Kecskeméti Repülő-kórházban most induló Repülő- és Űrorvosi Tanszékének vezetőjével.

- A tanszék gondolata majdnem egy évtizedes - kezdi beszámolóját a hazai és nemzetközi szakmai körökben egyaránt nagy tekintéllyel bíró professzor. - Ezidőtől kezdtük megteremteni a tanszékalapítás lehetőségét műszerezettség és szakemberképzés tekintetében, hiszen a repülőorvosok oktatását, szakvizsgára való felkészítését egyetemi felkérésre eddig is mi végeztük. Az utolsó két évben a szakvizsgák helyszínéül is intézetünk szolgált. Ez adta az ötletet, hogy ha ez így van, és nincs Magyarországon repülő- és űrorvosi tanszék, a mi tevékenységünk pedig a hazai mellett nemzetközi elismeréssel is bír, akkor nincs akadálya, hogy itt egyetemi szintű oktatás, kutatás illetve gyógyítás folyjon. Ez a törekvésünk találkozott a honvédelmi tárca vezetőinek támogatásával, illetve Kecskemét város vezetőinek és képviselői tanács határozata alapján viszonylag gyorsan számunkra kedvező döntést hoztak. Ez volt az a szituáció, amikor mindenki egyet akart és szűk háromnegyed év alatt létrejöhett ez a tanszék.

- Több évtizedes tapasztalat, igen hosszú időszak kutatásainak tárgya, eredménye az az ismeretanyag, aminek átadására vállalkoznak. Megemlítené néhányat ezek közül?

- A repülőorvostan alapszakvizsga-tárgyként szerepel az orvosi tudományok között, ezért egyetemi háttérrel, kell, hogy rendelkezzen az oktatása. A repülőorvostant új ismeretekkel (pl. a súlytalanság, az űrbeni sugárzás, az űrléktan pszicho-fiziológiai alapjaival) egészíti ki az űrorvostan. Az űrhajózás nagymértékben igénybeveszi az ember teljesítő-képességét, amibe beleértődik nemcsak a fizikai állóképesség, hanem a pszichés teljesítő-képesség is. Ezért mindig különös hangsúlyt fektettünk a pilóták válogatásánál a pszichológiai vizsgálatokra. Ezek műszeres vizsgálatok, illetve tesztek formájában jelennek meg a mindennapos gyakorlatban. Húsz évvel ezelőtt az első magyar űrhajós kiválasztása különösen nagy lökést adott az ilyen jellegű vizsgálatoknak. Az intézet akkori szakemberei kidolgoztak egy pszichokalkulátort, amelynek a fantázianeve BALATON volt. E készülék segítségével 56 pszichés állapotra jellemző paramétert tudunk kézzelfoghatóvá tenni. Például a reakcióidőt, a döntési időt, a monotónia-tűrő képességet tudtuk e készülékkel számszerűen mérni. Farkas Bertalan és Valerij Kubaszov jóvoltából ez a műszer felkerült az űrállomásra, ahol további űrhajósok, így a román és a mongol asztronauta munka közbeni vizsgálatánál is alkalmazták. Ennek folytatásaként újabb és újabb módszereket vezettünk be az emberek pszicho-fiziológiai állapotának a mérésére. Ilyen pl. a vizuális munkaképesség meghatározására szolgáló vizuális teljesítménysteszt. Az űrhajós-kiválogatásnál bevezetett és a pilóták mindennapos vizsgálatánál alkalmazott diagnosztikai rendszer jó lehetőséget nyújt más állománykategóriák, pl. az ejtőernyősök és a repülést kiszolgáló személyzet fizikai és pszichés állapotának meghatározására. Az elmondottakból is kitűnik, hogy a nagyszámú mindennapos klinikai tapasztalat, illetve a tudományos igényű kutatások olyan ismeretanyagot biztosítanak számunkra, amelyet kellő formában kötelességünk átadni a fiatalabb orvos-generációnak.

- E gyakorlati tapasztalatok milyen módon ültetődnek át az egyetemi képzés gyakorlatába?

- A mindennapos eljárások mellett speciális repülőorvosi diagnosztikai módszereket is alkalmazunk. Így például a barokamrában történő oxigéntűrő-képesség vizsgálatokat, a kü-

lönböző szimulátorokon történő repülési illúziók keltését. Az egyik legnagyobb eltérés a földi és az űrbeli körülmények között a mikro-gravitáció megváltozása. A súlytalanság állapotában jelentkező szív- és érrendszeri, valamint légzőrendszeri eltérések, a mozgás-koordináció sajátosságainak vizsgálata nagy fontossággal bír. Ezért a súlytalanság állapotát próbáljuk modellezni laboratóriumi körülmények között az úgynevezett billenőasztalon. Az utóbbi két évben e téren tett megfigyeléseinket kiegészítettük szemtekerezgés és szemnyomás-vizsgálatokkal is. Mindazokkal a feladatokkal, amiket végre kell hajtani egy katonapilótának vagy sportrepülőnek, nemcsak az öt felkészítő orvosnak, hanem - egy bizonyos szinten - az asszisztensnek is tisztába kell lenni. Ezért a fentiekben felsorolt gyakorlati ismereteket az elméleti alapok oktatása után jól felszerelt laboratóriumainkban át kell adnunk az érdeklődő egyetemi hallgatóknak és a szakorvosjelölteknek. Közülük a legjobban felkészülteket szeretnénk bevonnai - többek között tudományos diákköri pályázatok formájában - egyes kutatási témáink végrehajtásába.

- Űrpilótákkal való beszélgetései alapján talán tudja a választ: nagyon egyedül van az ember az űrben?

- A közelmúltban voltam egy nemzetközi konferencián Santorini szigetén, ahová a majdnem 200 űrkutatással, űrbiológiaiával, űrléktannal, űrorvoslással foglalkozó szakember mellett a világ különböző részeiről hívtak meg űrhajósokat. Talán nem volt még egy ilyen orvosi fórum, ahol ennyi űrhajós, szám szerint nyolc, egyszerre lett volna jelen. Az egyik ilyen kérdés a sajtókonferencián éppen erre vonatkozott. Joe Allen amerikai űrhajós, aki már többször megjárta az űrt és az első amerikai űrrepülőgép személyzetének is tagja volt, azt felelte, hogy az ember sosincs egyedül. Egyrészt mindig kapcsolatban áll az irányító központtal, másrészt vele együtt ott van a személyzet többi tagja is. Orvosok, pszichológusok és műszakiak széles köre nagyon hosszú időn keresztül készítette fel őket arra, hogy sikerrel hajtsák végre a feladatot. Részt vettek speciális pszichológiai tréningeken éppúgy, mint egészségvédő, munkaképesség-növelő fitnessz-programokon. Ebből adódóan a sokirányú felkészítés olyan pszichés tartást eredményez, hogy a sok feladat maximális teljesítése mellett szinte nem érvényesülnek a negatív gondolatok. A moszkvai űrbiológiai intézet munkatársaival mi is bedolgoztunk olyan programokba, melyek célja a felkészítés mind nagyobb sikeressége volt. E konferencia úrfilm-vetítéseinek egyik személyes tapasztalata számomra az, hogy végtelen nagy tiszteletet és megbecsülést érdemelnek az űrben szolgálatot teljesítő emberek. Olykor hosszú hetekig, hónapokig élnek az egyszerű földi halandó számára szinte elképzelhetetlenül nehéz körülmények között. Gondoljunk csak arra, hogy elemi szükségleteiknek elvégzése is milyen sajátságosan oldható meg a súlytalanság állapotában, főleg nők esetében. És akkor még nem beszéltünk a hosszú időn keresztül tartó, sehol más- hol ilyen fokon át nem élhető, tényleges fizikai bezártságról. E negatív élmény csökkentése érdekében nagy viták folynak az űrszemélyzet összetételében a férfi-nő arányáról. Jelenleg a pszichológusok azt a nézetet vallják, hogy a nők húszszázalékos arányú részvétele helyett ajánlatos az 50-50 %-os megosztottság.

- A különböző országok űrhajósaival való személyes találkozás során változott-e valamilyen irányban róluk alkotott képe?

- Megerősített abban, hogy valóban nagyszemélyű emberek. Nemcsak azért, mert adottságaik képessé teszik őket különleges feladatokat elvégzésére, hanem azért is, mert látom, milyen hihetetlenül célirányosan dolgoznak. Nem mindennapi erőfeszítéseik eredményeként esetükben a bárkinél fellelhető jó tulajdonságok, képességek koncentráltan érvényesülnek, az adott pillanatban különlegesen jól hasznosulnak. Emellett mindannyian magukat különlegesnek nem tartó, hihetetlenül szerény emberek.

- Időközben folyik a nemzetközi űrállomás építése, melyre nemrég vitték fel a har-

madik modul. Reális esélyét látja-e a generációnk által is belátható jövőben egy nagyobb szabású űrexpedíció létrejöttének?

- 2012-re tervezik a régóta várt Mars-utazást, de tudományos körökben ismert adat, hogy ehhez 55 olyan alapproblémát kellene megoldani, ami jelenleg még a kivitelezés akadályát jelenti. Elvi síkon ez lehetséges, azonban kétséges, hogy biztosító-e még világméretű gazdasági összefogással is ennek anyagi bázisa. Maga az út 2-3 évig tartana. Ennek energiaigénye pedig óriási lenne.

- Mint e különleges területen is járatos orvost kérdezem. Vannak-e olyan betegségek, melyek fokozottabban jönnek elő űrviszonyok között? Esetleg ki is zárják az ember hosszú idejű fenttartózkodását?

- Komoly problémát jelenthet a csontritkulás, mely egy többhónapos időszaknál akár 20 %-os mértékű is lehet. Ennek gyógyszeres mérséklése még vizsgálatok tárgya. Szintén gondot okoz a súlytalanság miatt használat nélkül maradt izmok sorvadása. Mi már húsz évvel ezelőtt folytattunk erre vonatkozó megfigyeléseket kísérleti állatokon.

- Hihetetlenül érdekes dolgokat említett. Ugyanakkor látni kell, hogy a magyar űrkutatás lehetőségei számos ok miatt behatároltak. Mivel nálunk nincs szükség annyi űrorvosra, mint a hazánknál jelentősebb infrastruktúrával rendelkező országokban, milyen létszámú hallgatóságban kell gondolkodni és mire irányul a képzés?

- Az oktatást két részre kellett bontani. Egyrészt a graduális képzésre az egyetemi hallgatók esetében speciális kollégiumok formájában. Másrészt a posztgraduálisra, mely a már végzett orvosok szakirányú felkészítését, és továbbképzését célozza. A repülés annyira mindennappossá vált, annyira áthatja az emberek életét, hogy a jövőben az orvostársadalom erre vonatkozó célirányos segítségnyújtása, tanácsadása sem mellőzhető. Nagyon sok beteg vagy arra hajlamos személy vesz részt a légi közlekedésben. Megfelelő gyógyszerekkel való ellátásuk eltérhet a mindennapos gyógykezeléstől. Az ezt elrendelő orvosnak tisztában kell lennie a repülés élettani alapjaival, pszichés körülményeivel, s erre fel kell tudni készítenie a páciensét. Úgy gondolom, ehhez megfelelő tudásanyagot tudunk biztosítani a jövő orvosai számára. Eddig évente Magyarországon 5-6 orvos tett szakvizsgát repülőorvostanból. E számarány növekedésével a közeljövőben sem számolunk.

- Kérem, mondjon pár szót a közeljövő terveiről, feladatairól.

- Aktuális feladatunk jelen pillanatban a tankönyvkészítés, a jegyzetírás, hiszen magyar nyelven utoljára 44 évvel ezelőtt adtak ki repülőorvosi tankönyvet. Erőnk nagy részét ez köti le, ugyanakkor nem állhatunk le a tudományos kutatásokkal sem. Már elnyert pályázatok teljesítésén is dolgozunk. Legújabb vizsgálódásunk tárgya az, hogy miként hat az oxigénhiányos állapot az érfalra. A megváltozott körülmények miatt jelentkező szív- és érrendszeri változások mérésére az impedancia-kardiográfiát hívtuk segítségül. Nagyon kevés adat van az ejtőernyősök szív- és érrendszeri változásaira ugrás közben. Az elkövetkező hónapokban ilyen irányba is kiterjesztjük a kutatásainkat.

Írta:
Kada Erika

A tudomány napjához

Néhány éve rendezte meg a Magyar Tudományos Akadémia a Magyar Tudomány Napját. Az egyik fő célja az e naphoz kapcsolódó rendezvényeknek, hogy a tudomány képviselői és kutatóműhelyei - a legszélesebb közvélemény felé is nyitottan - mutassák be eredményeiket. Erre azért is szükség van, mert a tudomány hihetetlenül gyors fejlődése miatt ma már egyre nagyobb a "távolság" az úgynevezett "átlagos műveltség", s az egyre specializáltabb, s szinte elképeszítő részletekbe hatolóan születő új tudományos eredmények között. Vélhetően emiatt tapasztalható olykor, s nemcsak nálunk, némi tudományellenesség is. Az "egyre csak termelő és igen nagymértékben fogyasztó" társadalom sajnos igen gyakran megfeledkezik arról a nagyon fontos tényről, hogy ma már minden megtermelt és elfogyasztott korszerű termék értékének 70 - 80 %-ában ott rejlik valamilyen alkalmazott tudományos eredmény is. A globális világgpiaci versenyben pedig csak azok az országok tudnak fennmaradni, helyt állni, amelyek nemzeti jövedelmük legalább 3-4 %-os, arányos részét fordítják az alap- és alkalmazott tudományos kutatás ill. a felsőoktatás fejlesztésre. Hazánkban talán jövőre ismét átéljük a bővűs 1 %-os határt, így van tehát miről beszélgetnünk, gondolkodunk a tudomány napján.

Talán arról, hogy a tudományos kutatás új irányai és eredményei ma ismét új fogalmakkal lépnek meg bennünket. A tudásalapú társadalom, a tudásrégió, az intelligens városok és azok tudásházai (a legsikeresebb ebbéli próbálkozások Finnországban tanulmányozhatók) arról szólnak, hogy a tudomány eredményeit, az általuk felhalmozott információ-tömeget hogyan lehet a klasszikus általános műveltséget ugyan nem elvető, de némiképp már túlhaladó mai világban a legszélesebb rétegek tudásává tenni, számukra konvertálni. A sokoldalú tudásnak - aminek elengedhetetlen alapját képezi a biztos idegennyelv-ismeret, a komputer és az Internet készség szintű használata az új tudások megszerzéséhez - mindenkihez el kell majd jutnia. Azért, hogy egy alkotó, kreatív, új nemzedék igazolhassa, hogy a magyar humán erőforrások és szellemi potenciál elismertsége nemcsak a "tudományos piramis" csúcsain dolgozó akadémikusainkra érvényes, hanem biztos a piramis alapja is, ahonnan új, fiatal tudósok sora kapaszkodik fel, s itthon Magyarországon, sőt a magyar vidéki szellemi központokban, a XXI. század nehezen bevezető új tudományos csúcsaira. Azt gondolom, s őszintén remélem erről is szól a 2000-ik év Magyar Tudományának Napja. Budapesten, Szegeden és Kecskeméten is.

Dr. Csátri Bálint

Civilek a természetért

Tanácskozára invitálta a Kiskunsági Nemzeti Park és a Civil Ház Nonprofit Szolgáltató Központ azokat a megyei civil szervezeteket, amelyek tevékenységükkel kapcsolódnak a természetvédelemhez. Kevesebben jöttek el, mint amennyit a szervezők reméltek, ezzel együtt - ahogy az egyik résztvevő fogalmazott - a rendezvény fontos lépés volt egy olyan fórum kialakításához, amelyen az egymástól pár kilométerre lévő, ugyanazon célért dolgozó, de egymásról gyakran nem is tudó civil szervezetek rendszeresen találkozhatnak.

A tanácskozás legfontosabb témája a nemzeti park és a civil természetvédők közötti lehetséges együttműködés volt. Mint az előadásokból és a hozzászólásokból kiderült, a kapcsolat erősítését mindkét fél fontosnak és hasznosnak tartja. A természetvédelemmel foglalkozó társadalmi szervezetek taglétszáma növekszik, egyre jelentősebb a "felderítő" és közvetítő szerepük, gyakran eredményesen lépnek a nyilvánosság elé egy-egy természet- vagy környezetvédelmi érintő kérdésben. A tanácskozáson két szervezet, a Bács-Kiskun Megyei Természetbarát Bizottság és a Bajai Ifjúsági Természetvédelmi Egyesület mutatkozott be, részletesen ismertette tevékenységét. Utóbbi mintegy élő példája volt annak, hogyan tud egy civil egyesület sikeresen együttműködni a nemzeti parkkal: rendszeresen részt vesznek a védetté nyilvánítási eljárásokban, a védett madarak fészkelési helyeinek megfigyelésében, a természeti területek felmérésében. A Földvári-tó ez évi védetté nyilvánítását a bajai egyesület kezdeményezte.

A környezet- és természetvédő civil szervezetek ügyfélként léphetnek fel a hatóságnál, tehát a jegyzőnél vagy a nemzeti parknál, mondta dr. Kardos Mária, a nemzeti park jogtanácsosa. Keresetet is indíthatnak a bíróságnál, ha a hatóság nem teszi meg, amire a civil szervezet kéri. A természetkárosítást nagyon nehéz bizonyítani, a nem védett területeken pedig szinte nem is lehet, hiszen nincs mihez viszonyítani a veszteséget. Ezeknek a szervezeteknek mégis nagy szerepük van a természet megóvásában, például a védett madarakra lövöldöző olasz vadászok tettenérése is civileknek köszönhető.

A természetvédők állandóan visszatérő dilemmája: egy adott pillanatot vagy az ökológia folyamatot kell-e védeni, mondta Gilly Zsolt, a nemzeti park közművelődési osztályának vezetője. A Kiskunsági Nemzeti Parkban az utóbbi zavartalan biztosítása a cél, hiszen a védett területek mozaikszerűen tevődnek össze, s erős külső hatások hatnak rájuk. Példaként a tavakat említette. A tó megszületik, fejlődik, előregszik és elhal, s e folyamat közben esetleg még jóléti funkciót is ellát, mint a Szelidi-tó. Ezért szükségesek a kezelési tervek, mondta az osztályvezető. Azaz: hogyan célszerű használni egy-egy védett területet, hogy meg is őrizzük, és hasznát is lássuk. Ennek Magyarországon még van egy nagy szépséghibája: a természetvédelmi szempontú hasznosítás során a gazdálkodókat, tulajdonosokat ért károk kompenzálásának igazából még hiányzik a jogszabályi, s főképp a gazdasági háttér.

A Kiskunsági Nemzeti Park igazgatósága felajánlotta, hogy a civil szervezetek egyes programjaihoz ingyenes helyszínt biztosít a Természet Házában, és szakmai segítséget nyújt a természetvédelemmel kapcsolatos ügyekben. "Cserébe" azt kéri, hogy a civilek révén önkéntes segítőket találjanak olyan feladatok elvégzéséhez, mint különböző fajok monitorozása, természetvédelmi fenntartási karbantartási munkák, például gólyafészektartók, költőtáladák kihelyezése, ellenőrzése. Az Európai Unió Natura 2000 természetvédelmi feladatsomagja szerint el kell készíteni nálunk is a védett növény- és állatfajok listáját, mégpedig oly módon, hogy élőhelyük 60 százaléka védett területen legyen. Ehhez az óriási munkához ugyancsak elkel a civilek segítsége.

-m-

Gondolatok a kecskeméti autóbusz-közlekedésről

1) A kisfiú (gyerekszáj egy kecskeméti busz-megállóból)
Nagyfiú: Te, ha nagy leszel, aggregény leszel?
Kisfiú: Nem.
Nagyfiú: Miért nem? Az jó...
Kisfiú: Mert én buszsofőr leszek. A huszonötöst fogom vezetni.
Nagyfiú: Miért pont a huszonötöst?
Kisfiú: Mert az megy el az óvodánk előtt.

2) ABC (Ha jó buszsofőr akarsz lenni, ezeket meg kell tanulnod, kisfiam!)

A helyijáratú autóbusz-kölekedés: szolgáltatás. A buszsofőr nem baráti szívességből - és nem a saját járművén -, szállítja az utasokat. Az utas bérletet vált vagy jegyet vesz: fizet. A pénzért gyorsaság, pontosság, biztonság és udvariaság jár neki. A szolgáltatás szó a szolgál és szolgál szavakkal áll származási kapcsolatban. Mégsem kell ettől megijedni. Mert munkaidőben, kisfiam, Hölgyemnek és Uramnak szólítod majd az utasokat, előzékeny, alkalmazkodó, udvarias, figyelmes leszel velük - de munkaidő után, a benzinkútnál, a taxiban, a hentesnél, a presszóban, körzeti orvosi rendelőben téged fognak Úrnak szólítani, veled lesznek udvariasak, figyelmesek. És megfordítva: akkor várhatsz el, buszsofőrként, alkalmazkodó, figyelmes, udvarias kiszolgálást, szolgáltatást virágboltban, butikban, gyógyszerárban, ha munkaidőben te is (ki)szolgálász másokat.

3) A valóság (Ne legyél te buszsofőr, kisfiam. Legyél inkább tűzoltó, katona és vadakat terelő juhász...)

Egy butikban, gyógyszerárban, virágboltban tényleg úrnak érzem magam. Előre köszönnek, figyelmesek, alkalmazkodóak: kiszolgálnak. Egy kecskeméti autóbuszon nem érzem úrnak magam. Beérkezik a megállóba a busz, rajta hétféle tilalmi tábla. Kinyílik az ajtó. A felirat: "... a gépkocsivezető nem köteles pénzt váltani. Szíves megértésüket kérjük.") Aztán a buszsofőr. Nem tud köszönni, elnézést kérni. De tud parancsolni, rendre utasítani, kioktatni, kiabálni, bezárt, büntetni, önkényeskedni. A butik, virágbolt, gyógyszerár tulajdonosa tudja: sziklakemény piaci verseny van, nem engedheti meg magának, hogy ne legyen figyelmes, segítőkész, alkalmazkodó. A Kunság Volán monopóliumhelyzetben van. Egy csipetnyi ittlejétt szocializmus: kiszolgáltatót ügyfél, packázó "szolgáltató". A buszsofőr egy darabka rezervátum, fosszília, relikium. Az udvarias buszsofőr (akad ilyen is! Tízből egy.) nem azért udvarias, mert érdekében áll és elvárják tőle. Csak azért udvarias, mert volt gyerekszobája. Ritka kincs az!

4) Konkrét esetek (Nem mese az, gyermek!)
Figyelj, kisfiam. Figyelj, okulj.

Péter meséli: Felszálltam a tizennégyes buszra. Elöttem az ülésen egy húszévesforma ifjú, lábán görkorcsolya. A buszsofőr figyelmeztette: szálljon le. A fiú azt mondta: semmilyen szabály nem tiltja a görkorcsolyával való utazást. Erre a sofőr nem indította el a buszt. Vagy tíz percig álltunk egyhelyben. Akkor egy-két utas könyörögni kezdett a fiúnak, szálljon le. Okos enged: némi presszúra után a fiatalember leszállt. A történet nagyon felháborított. Lehet, hogy odáig a vezetőnek igaza volt: görkorcsolyával utazni balesetveszélyes. Csakhogy, a sofőr megbüntette az utast (ehhez nincs joga, ez önbíráskodás!) mi több: megbüntette a többi utast is, azokat is, akiknek nem volt görkorcsolyájuk. Tudjátok, én voltam az USA-ban. Ott az utasok kipofozták volna a sofőrt a fülkéből. A Volán pedig levélben vagy sajtóközleményben kért volna bocsánatot a görkorcsolyás és a többi utastól.

Én is találkoztam önbíráskodó sofőrrel - csatlakozik a beszélgetéshez Ádám. A második ajtónál szállt fel egy gyerek, ami persze szabálytalan, de nem bűn: ösztönös tiltakozás az utasellenes elsőajtós felszállási modell ellen. A sofőr rácsukta az ajtót. A gyerek felkiáltott a fájdalomtól. A többi néma csend. Ha véletlen volt: a pilótának bocsánatot kellett volna kérnie. Ha szándékos volt (élek a gyanúperrel, hogy az volt, mert sok hasonló esettel találkoztam) akkor ez megintcsak önbíráskodás: a sofőr megbüntette a gyereket, noha ehhez nincs joga. Büntethet bíróság, rendőr, vámtiszt, otthon a szülő, iskolában a tanár. Sofőr nem büntethet.

Néha egyszerűen megszuvatja az utast a buszsofőr - mondja Kálmán. Kislánnyommal volt

randevúom a kettős buszon. Kezembem három bevásárló szatyor, lesem az ablakon: jön-e már a gyerek. Fél perccel indulás előtt úgy döntöttem, leszállok: kislányom nyilván lekéste ezt a járatot. Kérem a sofőrt, nyissa ki a második ajtót. Nem nyitja. Kérem másodszor - süket is meghallhatta - nem nyitja. Előre kellett kászálódnom a nagy szatyrokkal, s a felszálló utasokkal "szemben" letolakodni. Gyerekek, én nem tudok buszt vezetni. De azt tudom: egy buszajtó kinyitására nem kell intelligencia, kreativitás, leleményesség. Nem kell nehéz fizikai munka, testi erő, kézügyesség sem. Két másodperc kell. Egy mozdulat. A debreceni villamosvonalon minden kocsi minden megállónál megáll, minden ajtaját kinyitja. Miért nem lehetséges ez Kecskeméten? Mennyivel kevesebb apró bosszúság, kis konfliktus lenne...

Egy gombnyomással sztorim nekem is volt, szól közbe István. Idén, október 11-én, szerdán. Szép, galambósz sofőre volt a félötös hármass busznak. Nézem az órát: fél perc múlva indul a csatlakozás, a tizennégyes. Ha az első ajtón szállok le, talán még elérem. Ha a hátsó ajtókat valamelyikén: meg kell kerülnöm a buszt, kimegy a csatlakozás az orrom elől. Odaállok az első ajtó elé. Nem nyitja ki. Szólok neki, udvariasan - nyolcvan centire ül tőlem - nem nyitja ki. Ehelyett magyaráz. Nagy az isten állatkertje.

Kislányom egy vasárnap megütötte a lábát. Nagyon fáj neki, rá sem tudott állni - meséli Zoltán. Őlben vittem, bár nehéz volt, mint a só. Futva értük (volna) el a buszt. Az első ajtónál álltam, a lábam emeltem volna felszállásra, mikor a goñosz becsapta az ajtót és elindult. Mit tegyek? Félórát várni, beteg gyerekkel? Hazacipelni, három emelet, huszonöt perc múlva vissza? Taxival mentünk ki az ügyeletre. Ötszáz forintom bánta, plussz a bosszúság és megaláztatottság érzése. A gyereket begipszelt lábbal hoztam haza. Köszönöm, sofőr úr.

A legdöbbenetesebb történetnek idén tavasszal voltam szemtanúja - kéri vissza a szót Ádám. Idős hölgy szállt le a leghátsó ajtónál, csigalassú, öreges-beteges mozgással. A sofőr rácsukta az ajtót. Teste kinn, karja benn. Az utasok kiabáltak: nyissa ki a hátsó ajtót. Nem nyitotta. Egy diáklány megnyomta a vészcsengőt. Nem nyitotta. Ehelyett lassan elindult. Ekkor elüvöltöttem magam, úgy, hogy Lakiteleken is hallani lehetett. Erre kinyitotta. A hölgy karja kiszabadult, a bunkó elviharzott a busszal együtt. Tudjátok, mi ebben a történetben a legszomorúbb? Nem a baleset. Az fájdalmas lehetett, megalázó, megtoldva a rémület és halálfé-

A szerkesztő megjegyzése: Az írást eljuttattuk Hunyady Szabolcs úrhoz, a Kunság Volán vezérigazgatójához, aki másnap készségesen és - a megfogalmazott erős, kritikai megállapításokat is egy véleményként elfogadva - udvariasan, telefonon válaszolt rá: Minden egyes, a felelősség megállapítását egyértelműen behatárolhatóvá tevő esetet / időpont, járatszám, rendszám stb./ konkrétan kivizsgálunk. Ha kell, a legsúlyosabb fegyelmi büntetést is alkalmazzuk. A balesetveszélyes helyzeteket előidéző gépkocsivezetők a cégünknek is komoly károkat okoznak, az ilyeneket rögtön el is bocsátjuk. Ahol pedig a jogszabályok olyanok, amilyenek /pénzváltás, mit lehet felvinni az autóbuszra /, ott mi is keveset tehetünk. Ha minden észrevételre most kitérnek, talán megvárakozásnak tűnne. Ehelyett azt ígértem: minden bírálatot ebből az írásból és más észrevételből is komolyan vesszünk és kivizsgálás után intézkedünk - fejezte be a vezérigazgató.

Ez ugyan nem a "reklám helye", de annyit szívesen hozzáteszünk a vezérigazgató úr szavaihoz: bár minden közszolgáltató /és monopolhelyzetben is lévő/ cég mindig így reagálna a kritikára.... Biztosan nemcsak a szolgáltatások javulnának, de mi igénybevevők is kicsit türelmesebbek, megértőbbek lennénk.

lelem másodperceivel. De mindez nyilván véletlen volt. A legszomorúbb az volt, hogy a sofőr nem tett semmit. Le kellett volna ugrania, hátrarohanni, megkérdezni, történt-e nagyobb baj, segíthet-e valamiben, elvigye-e a hölgyet orvoshoz. Aztán bocsánatot kérni. Hangosan, többször.

Nem szeretem a bunkózást - vitatkozik Dezső. A bunkó (túl azon, hogy okkal-ok nélkül alkalmazott ostoba divatszó) elfedi a lényegét. A bunkó: faragatlan, műveletlen ember, aki képtelen a körülményeknek megfelelően viselkedni, mert nem kapott megfelelő nevelést. Ezek a sofőrök nem bunkók. A bunkó nem szándékosan cselekszik ostobaságot. Ha szándékosan: nem bunkó, hanem garázda. Ezek a sofőrök a ti történeteitekben szándékosan nem nyitották ki az ajtót. De, ha már nálam a szó, én is elmesélek

egy történetet. A keresztény sofőr vezetett - így nevezem magamban a vezetőfülkében lévő rózsafüzér miatt - és kétszer is átmentünk a piroson. Másodszorra vasúti átjárón. Nem telik el év anélkül, hogy ne lenne ilyesemből súlyos baleset, tíz-husz halott. Gondoltam, betelefonálok a Volánhoz, jelzem a problémát. Talán arról van szó, hogy sofőrünknek éjjel ügyeletet orvost kellett hívni a gyerekéhez, vagy előző nap halt meg az édesanyja, vagy épp válik a feleségtől. Civilizált helyen ilyenkor azt mondja a főnök: Zolikám (Józsikám, Ferikém) menj haza, öreg, panaszkodott egy utas, balesetveszélyesen vezetsz, pihenj egy napot, cimbora, majd lecsúsztatod. Végül mégsem telefonáltam be. Mert ez nem civilizált hely. Itt, ha Zolikám (Józsikám, Ferikém) haverja a főnöknek, akkor szóvá sem teszik a dolgot, legfeljebb így: de hülye utasok vannak. Ha viszont Zolikám ellensége a főnöknek, akkor talán kirúgják a munkahelyéről. Ennek a felelősségét nem vállaltam.

És a bezárt utasokhoz mit szóltok? - kérdez újra István. Megérkezik a busz a végállomásra. Érkező utasok le, induló utasok fel. Aztán leszáll a sofőr, dohányozni, wécére menni, beszélgetni - ez nem baj! Emberek vagyunk! - és bezárja az utasokat. Ez baj. Milyen alapon? Milyen joggal? Egyszer zárna be egy klausztrófobias ügyvédet: olyan pert kapna nyakába a Kunság Volán, lehetne megint emelni a jegyárakat. Csak hát, sosem lesz ilyen. A klausztrófobias ügyvédek Audival járnak.

(A fenti történetek nem a képzelet szüleményei. Valamennyi eset Kecskeméten történt, valamennyinek szem- és fültanúja vagy épp áldozata voltam. Csupán a beszélgetés forma fiktív. U. I.)

5) Tanulságok (Legyél inkább budapesti trolibuszsofőr, kisfiam!)

Meggyőződése: a kecskeméti buszsofőr átlagos intelligenciájú, átlagosan udvarias, átlagosan jólnevelt ember. Nem rosszabb, mint bárki más. Csakhogy: még soha senki nem mondta el neki, hol az ő helye a társadalmi munkamegosztásban, melyek a kötelességei, mit szabad és mit nem. Ezért aztán olyan, mint a legtöbb embertárs: kiélvezi azt az icikepicike hatalmat, amit a sors a kezébe adott.

Továbbképzést kellene szervezni kecskeméti buszsofőrök számára. Nem hosszú, unalmas, lélekölő, költséges, haszontalan képzésre gondolok. Háromszor húsz perc, egy óra, egyetlen órácska elég lenne. Az első húsz perc: A Kunság Volán helye a piacgazdaságban, a sofőr helye a társadalomban, a szolgáltatás fogalma, lényege. A második húsz perc: az udvarias sofőr portréja. A gépkocsivezető kötelességei. Ezt segíthetné egy buszsofőr illemtkódex, legfeljebb egyetlen gépelt oldal terjedelemben. Ha ezt az illemtkódexet az autóbuszokon is elhelyeznék, mondjuk, a rakoncátlan utast fenyegető büntetőjogi eljárásokról szóló "utasbarát" szöveg mellé, ez az egyik legolcsóbb beruházás lenne az utasok megnyerésére. A harmadik húsz percben csupán két szót kellene gyakorolni, előre nem látható esetre, két szót csak, de nagyon: elnézést kérek! Elnézést kérek! Elnézést kérek!

A minap Budapesten jártam. A Nyugati pályaudvarról mentem át a Keletibe, talán a 78-as trolival. Becsukódik az ajtó, indul a jármű, és egyszer csak a hangszóróban: "Jó napot kívánok! Üdvözlöm

kedves utasaimat a BKV 78-as trolibuszjáratán. Autónk a Nyugati pályaudvartól a Keleti pályaudvarig közlekedik. Minden kedves utasomnak jó napot, jó utazást kívánok." És azután minden megállóban rövid tájékoztató: hol vagyunk, melyik állomás következik. Isten bizony! Nagy kár, hogy kecskeméti buszokon nincs mikrofon, hangszóró.

1994-ben véletlenül betévedtem Hetényegyházán egy nyilvános fórumra, melyet a Kunság Volán igazgatója vagy helyettese tartott. Intelligens, kedves, empatikus, finom ember. Igazgató Úr, nem kellene valamit tenni? És ha azóta már másvalaki az igazgató: akkor is. Igazgató Úr, nem lehetne tenni valamit?

dr. Ujlaky István
gimn. tanár, sokszorosan sértett utas

Kerek Barnabás 2,5 milliója

A Volán ötvenéves fennállása óta először fordult elő, hogy buszsofőr, név szerint Kerek Barnabás, balesetmentesen vezetett kilométereinek száma elérte a két és fél millió kilométert. Nagyon sok ez még akkor is, ha tudjuk, hogy távolsági, sőt nemzetközi járatokon vezetett. Jelen pillanatban rajta kívül a menetlevelek által pontosan nyomon követhető nyilvántartásban még néhány másfél millió kilométert vezetett sofőr tartanak számon. A távolság nem nő automatikusan az évek számával, hiszen egy baleset miatt bármikor előről kezdhetik a számolást.

- Kellett-e a rekordtávolság eléréséhez ötven év? - kérdezem a magas, barátságos férfit.

- Nem sokkal kevesebb, negyvenegy év köt a Kunság Volánhoz. - Megközelítőleg egyidőben kerültünk a vállalathoz - int mosolyogva Dékány Ernő, a távolsági buszpályaudvar főnöke. - Dolgozóinkból mindössze 50-55 fő dolgozik harminc évnél régebb óta nálunk. Barnabás egyébként nem először kerül teljesítménye alapján a figyelem középpontjába. Pár éve igen rangos minisztériumi kitüntetést hozott haza, a Széchenyi-díj ezüst-fokozatát, ami esetében már az is óriási érdem, ha valaki - országos díjról lévén szó - a jelöltségig eljut. - Minden bizonnyal nagy ügyesség és némi szerencse is kellett ahhoz, hogy ezt a szép kerek számot elérje. Mi az, ami segítette Önt ebben?

- A biztos családi háttér. Feleségem türelme, kitartása záloga volt annak, hogy távolabbi utakra is nyugodtan mehettem. Tudtam, otthon minden rendben van. Egy gyerekünk, s azóta már egy lányunkánk van. Nagy jelentőséget tulajdonítok még a havonta egyszeri kötelező oktatásnak is. Szívesen vettem ezeken részt, mert így lépést tudtunk tartani a KRESZ-szabályok változásaival, a busz üzemképesen tartásának legkorszerűbb ismérveivel. Ne feledje, ha elmegyek száz kilométerre, nem fog utánam jönni a műhelykocsi. Minden sofőr egy kicsit autóbusz-szerelő is. Van, akinek alapszakmája is az. Ezzel kapcsolatban jut eszembe egy humoros történet. A valamikori dinamómotoros időszakban olykor előfordult, hogy útközben le kellett cserélnünk az önindító generátort. Így történt ez egyszer Marosvásárhelyen is. Éppen belefeszültem a munkába, mikor odalépett hozzám egy román kolléga, hogy nincs-e nálam valami ennívaló, mert nagyon régóta úton van. Nem szóltam semmit, intettem az uzsonnatáskám felé, hogy egyen csak nyugodtan. Mire elkészültem, a jó házi kolbászmomnak már a madzagját sem találhattam, mind bekebelezte a kolléga.

- Sokfelé járt. Hallottam, Ázsiába, Iránba is szállítottak Mercedes-kamionokat, s repülővel jöttek hazafelé. Mely országba ment legszívesebben?

- Jugoszláviába szerettem járni, a tengerpartra. Legkevésbé Törökországba. Sofőr számára ez a legveszélyesebb. Ehhez képest elég sokat elvállaltam az utóbbit is.

- Férfias dolog vezetni?

- A mai világban már megosztottak a vélemények. Pakson például nő van a távolsági járaton.

- Belátó az utasaival is?

- Én nyugodt típus vagyok. Nekem még a hátamnak is azt kell mutatni az utasaim felé, hogy bízhatnak bennem, biztonságban vannak mellettem.

- Keresett szakma-e ma a buszsofőré? - fordulok az állomásfőnökhöz.

- Minden helyünk be van töltve, sőt a helyközibe való bejutást komoly feltételekhez kötöttük. Innen már a rátermettek számára biztosítani tudjuk a nemzetközi csapatba való bejutást is. Nemrég voltunk különjáratral Írországban, Skandináviában.

- Egy korábbi cikkünkben hangzott el, hogy a többgenerációs nagyvállalatoknak, melyeknek szinte utolsó élő őriása a Volán, nagyon komoly embernevelő, személyiségfejlesztő hatása van. Megfigyelhető ez Önöknél is?

- Nagyon nagy szerencsénk, hogy nem egy olyan "nagy öregünk" van, mint Barnabás. Róluk bizon vehetnek példát a fiatalok, s vesznek is. Ne menjünk messzire. Felvételt nyer közénk egy megfelelő vizsgákkal rendelkező ügyes, környékbeli parasztyerek. Nem telik el pár hónap, s már észrevehető a változás. Hangosabban köszön, egyre barátságosabban vált szót az utasokkal és a kollégákkal. Elkezd öltözködni. Akarva akaratlan levezsi a mintát gyakorlottabb társairól.

- Olyanok vagyunk, mint egy nagy család - veszi vissza a szót Barnabás. S van még egy jó a buszvezetésben. Az országúton mindenki egyenlő partner. Az vezet sokáig, aki ezt tudja.

Kada Erika

Az öreg Katona kalapácsa

A cikkeknek is megvan a maguk sorsa. Hat hete írtam, de végül is a fiókomban hagytam az alábbi cikket. "Nagyokat mondunk az országimázsról, meg Kecskemét jó hírérl és közben olykor napokig vaksötétben botorkál a megyeszékhely némely utcáján, terén helybéli és ide látogató. Legutóbb a vasútállomásról a Rákóczi útra igyekvők mesztették a szemüket esténként, éjszakánként a koromsötét Katona József parkban. A negyedik? ötödik? hatodik? napi áramszünet után a Démász illetékes tőlem értesült a kínos üzemzavarról. A közöny nagyobb baj, mint az áramszolgáltatók esetleges mulasztása!

Hajdanán mindenért feleltek a hozzájuk tartozó utcákban a tizedesek. Katona József édesapja is tisztségviselőként kalapácsot hordott, hogy helyreüjtögesse a kerítésből kikandikáló, balesetveszélyes szögeket. Mostanában nagyobb számban is elkelnének az ilyen mindenre odafigyelő, a közügyeket személyes felelősségének érző polgárok, illetékesek." A napokban döbentem rá a cikk kiegészítésének szükségességére. Megtudtam, hogy a bejelentett hibát csak úgy nagyjából javították ki. Két lámpa továbbra sem árasztott fényt az egyébként is rosszul megvilágított parkra. Kedden sötétben botorkáltam át a múzeum előtti sétányon. Egyetlen lámpa sem világított. Az idős Katona József ama bizonyos kalapácsával odakocoghatna a Démász illetékesének is.

H.N.

Grosán Pálné,
a
Vörösmarty
Mihály
Általános
iskola
igazgatója:

Kecskeméten születtem, a Bánya Júlia Gimnáziumban érettségiztem, maig példaként előttemálló szeretett pedagógusom, Retkes Anna is kecskeméti testnevelő tanár. A pályakezdesésem vizsont Lszákhöz kötődik. Nem kf-vának kezdő pedagógusokam ennél jobb iskolát: én ott tanultam meg tanítani. Matematika, kémia, testnevelés szakos vagyok. Harmadik izsáki évemben tornaszcsapatommal országos bajnokságot nyertünk. Sose felejttem el, egy pesti verseny alkalmával megkérdeztek, ki tanította be a gyakorlatot... Én is egy padban ültem a gyerekekkel, s fiatalként elkeveredtem köztük. Híteltenkedve nézett rám a vezetőbíró, hogy "Te, fiam?". Ez a fajta egygyéválás a tanítványaimmal, a helyiek ráragadó fáluszerelete, az alapvető értékek, mint a szeretet és jószág más értékek föl helyezése, tehát mindaz az emberközeli értékrend, amivel a kisebb településen élő, egyszerűbb, földhöz kötődő szülők bocsátják útjukra nap, mint nap a gyerekeiket, pedagógusként maig mérvadó maradt, s nagyban segíti iskolaiagzgatói munkámat is. Azért tartom fontosnak ezt egy ilyen alkalommal is elmondani, mert bár a kezdetekben iskolánknak nagyon jó összetételű tanulóí voltak, idővel az egykori Leninváros lakói kiscserélődtek, s mára már sok szempontból perifériális városrészéé vált.

Az iskolánkban tanuló gyerekek különleges pedagógiai hozzáállást, a tanításon felüli sajátos bánásmódot igényelnek. Ennek érzékeltesére hadd mondjak el egy példát. Iskolánk egyik vendége a szokásos kérdéssel fordult egy tanulóhoz: - "Szeretsz ebbe az iskolába járni?". - Igen, szeretek - felelt a kislány -, mert itt jó meleg van és mindig adnak enni. Huszonegy éve - akkor még szokatlan módon - a tanári asztaltól kerülttem az igazgatói székbe. A pedagógusok munkája mindenhol, de nálunk különösen nehéz, és kevésbé látványos. Azt szoktuk mondani, hogy mi vetünk, de nem (mi) aratunk. Külön nehezíti az itt folyó munkát, hogy az otthoni háttér sajátos módon segíti, de határozottan nem ösztökéli az ismeretek elsajátítására a tanulókat. A családok nagy része mindennapos anyagi gondokkal küzd, sokan munkanélküliek. A velük való kapcsolattartás új formákat építetünk ki. Egyéni fogadóóráink vannak, akkor keresnek fel bennünket a szülők, mikor az a nekik a legmegfelelőbb. A családokkal való kapcsolatok erősítése érdekében szervezett szabadidős tevékenységeink az iskola nagy erősségei. Mivel érdeklődést fejeznek ki iránta, a sportprogramok keresztül (AVON Női Futás, 2001 Nép számlálás Sportfesztíval - utóbbin Budapesten elnyertük "A legsportosabb iskola" címet) családok nagybób tömegeit tudtuk iskolánk vérkeringésébe kapcsolni. Tekintettel arra, hogy a gyerekek fizikai erőnlétének fejlesztése szülők és nevelők megegyező érdeke, mindennapos testnevelést vezettünk be. Kiemelt jelentőséggel bír ehben a nevelési környezetben a türellem és a szeretet. Nem elég valamit egyszer-kétszer elmondani és

Tanító kezeg. Magyar tanító. Másnak nem sokat mond ez a két szó, de nekem mindent. Viszlai Fanni, a Zrínyi Ilona Általános Iskola 5. osztályos tanulója szájából hallottuk Szakáty Desző idézett szavai a Város Háza dísztermében az október közepén pedagógusok számára rendezett megható ünnepségen. Az elmúlt két évben többszáz pedagógus részcsült Kecskeméti város erkölcsi és anyagi megbecsülését is jelentő, oktató és nevelő munkájukat elismerő oklevélben. Ezt a hagyományt folytatták az újonnan átadott köszönő oklevelek is. Pályakezdő pedagógusok és sokéve hivatásukat gyakorló kollégák mellett ez alkalommal először az iskola más - őket segítő - dolgozóí is elismerésben részesültek. "A jövő útja a pedagógusok kezében van"-, mondta köszöntő beszédében Dr. Sárközi István alpolgármester. Németh László-i gondolatok megtestesülése rajzolódott ki az igazgatói felszerjesztésekből - folytatta -, s ennek kíván megfelelni ez az ünnepségsorozat is.

Az általunk vélelenszerűen kiemelt két pedagógusban közös az, amit egyikük hétköznapi, de sokatmondó szavaival így fejezett ki: szeretni fogom azt a gyereket is, aki rossz tanuló. Ugyanez Weöres Sándor ünnepségen elhangzott Útravalójából így hangzik:

- "Ne azt nézd, hogy miye nincsen, hanem, hogy miye van. Mert még a legnyomorultabbnak is van olyan lelke kincse, ami belőled hiányzik."

bizony a kis eredményeknek is nagyon kell örülni. Kiegyensúlyozott, jó, stabil a tanterület. Tagjai mindent megtesznek annak érdekében, hogy kibozzák tanulóinkból a töltek telthöz maximumot. Ennek köszönhetően diákjaink nagy számban és nagy lelkesedéssel vesznek részt a városban meghirdetett tanulmányi versenyeken és vetélkedőkön. Nagyra értékelem a nálunk tanító pedagógusok optimizmusát is. Azt, hogy nem adják föl könnyen. Tavaly egy tízenyolcadik éves tanulónk ügezte el a nyolc osztályt és beiskolázott szakmunkástanulólnak. Két évvel ezelőt elengedhetük volna... De a "befektetett" szeretet meg is térül. Nem tudok úgy az iskolában végigmenni, hogy meg ne fogná a kezem, meg ne simogatná. Meg kell érteni ezeknek a gyerekeknek a fokozott szeretet-éhségét és pedagógusként fel is kell tudni vállalni ahhoz, hogy eredményesen dolgozhassunk.

Előttük a küzdelmesen szép pedagógus pálya

Verebélyi Istvánné igazgatónő átvézi a díjat

Gyilnyé Vékony Ágnes,
a Szent-Györgyi
Albert
Szakközépiskola
angoltanárnője:

Középisikolásként kerültem Kecskemétre. Férjemmel a Bánya Júlia Gimnáziumban már diákorunkban is ismertük egymást. A magyar és az orosz szak mellé felnöként szerettem meg az angol tanári diplomát. Mindig is vonzóztak a nyelvek. A közeljövő tervei között szerepel a spanyol nyelv elsajátítása is. Jelenlegi munkahelyemen nyolc éve tanítok.

A helyi önkormányzat és Dr. Sárközi István alpolgármester úr tiszteletreméltó és példaértékű törekvései ellenére a pedagóguspálya még sokáig nem fog a jól fizető szakmák sorába tartozni. Ezzel szemben igen divatos ma a nyelvizsgával bíró emberek körében tudásuk pénzre váltása (és nem is aprópénzre). Meg sem fordult a fejében, hogy munkája ilyenformán üzletisíthető lenne?

Nem ön az első, aki ezt kérdezi tőlem, olyannyira, hogy egyszer férjemmel le is ültünk megbeszélni ezt a dolgot. Arra jutottunk, hogy maradunk, amilyenek voltunk. Bár a hónap anyagi szempontból egyre rövidebb (régem még legalább huszontötödiké tartott...) - nem lehet pénzzel megfizetni azt az örömet, amit a tanítás, a szakma szeretete jelent számunkra. Talán azért érzem ezt így, mert felnöként: család, kisgyerekek mellett a szokásosnál többit küzdve szerettem meg ezt a kiegészítést, de az is lehet, hogy megke-rülhetetlenül a véreben van: édesanyám és nővéréim is pedagógus. Velem én és kísért a gyerekkori "csakazértis". Majd én megmutatom, hogy vannak olyan tanárok is, akik nem kivételnek, és én szeretni fogom azt a gyereket is, aki buta.

Nagy elszánságot vezették a pályaválasztását. Nem fárado a gondolat idővel?

Fiatalok mellett fiatal marad az ember, mert kénytelen átvenni az ő tempójukat, gondolkodásmódjukat. Különböen is sokat beszélgetek velük. Jó alkalmat teremtenek tanár-diák közlekedésére az iskolai rendezvények, diáknapi, kirándulások.

Ezek a nevelő munka ritka órái közé tartoznak. A hétköznapiak során nagyon nehéz, felhőtő válásának legproblémásabb éveit megelő körösztályt tanít. Nem okoz ez Önnek nehézséget?

Természetes velejárója a tanári hivatásnak az emberformálás. Tapasztalatom, hogy a mai gyerekek nehezen találják közvetlen környezetükben igazi, ráérős beszélgetőtársat. Fontosnak tartom, hogy szűkre szabott lehetőségeimhez mérten a lelkükkel is törődjek, ne csak az eszükkel.

Angoltanárként, de magyar szívvél hogyan értékeli az élet számos területén fel-lelhető amerikanizálódást?

Végtelelenül bosszant. Nézzem ki az ablakon, mit lát itt szemben: "Könyvshop"! Ha csak tehetem, szóvá teszem ezt a jelenséget. Igéyszem lebeszélni tanítványaimat az úgyis csak felszínese dolgokat érintő nyugatmániáról. Próbálok megérteni velük, hogy az anyagi jóléttel szemben nálunk más szinten mérhető értékek vannak. Gondolok itt az évrédeses múltira visszatéknő, széles világban elismeréssel bíró magyar, illetve európai kultúrára. Magyarországi világvizsnylatlanok a gazdaságilag vezető szerepet betöltő országok nyelvét. De ez nem jelentette sohasem azt, hogy saját értékeinket háttérbe helyezve mindent át kell venni tőlük. Ezt Amerikában, Angliában pontosan látjuk. Ennek, a más országok nyelvét is megbecsülő tiszteletnek élő példája volt, amikor egy angol nyelvész-tanár professzor kijelentette: Shelley és Byron versei magyar fordításban még szebbek, mint saját anyanyelvükön.

Írta:
Kada Erika

Á T M E N E T E K

Minden szülőnek, akinek óvodáskorú, vagy a középiskolázás határához érkező gyermeke van, személyes élménye az a szorongás, de legalábbis aggodalom, amellyel az ilyen intézmény-váltással járó "határátlépések" elé tekint. Esetenként sem a szorongás, többnyire pedig az aggodalom sem indokolatlan. Mindenek előtt azért, mert az intézményes nevelés és oktatás "társas játék", következésképpen minden intézményváltás a régi társasról a felső elválással és új társakkal és új pedagógusokkal való megismerkedéssel jár. Már ez sem kis teher. Ehhez járul még az a teher is, hogy az új intézmény egyben "magasabb" fokú intézmény is, új és nehezebb követelményekkel, többnyire új elvárásokkal és megváltozott munkafütszással. Ez az alsó tagozatról a felső tagozatra való átlépésre is igaz, itt azonban legalább a régi társak megmaradnak, csak épp a pedagógusok nem, akik mégiscsak a legfontosabb partnerek az iskola nevű társasjátékban.

Mióta az iskolapiacra megjelentek a 8 évfolyamos gimnáziumok, az iskolaváltás kísérte ott is belopakodik a családi otthonokba már a 4. osztályban, ahol a szülőknek eszük ágában sincs gyerekeiket egy nyolc osztályos gimnáziumba átiratni, vagy a gyerek nem kellően sziporkázó tanulmányi eredményei eleve megkímélik a családot a "menni vagy maradni" dilemmától. A dilemma aztán újra felüti a fejét a 6. évfolyamon, amikor a 6 évfolyamos gimnáziumba való átlépés előnyeit és a régi, megszokott közösség elhagyásával járó hátrányokat kell mérlegre tenni. Már ezek a döntések is egzisztenciális döntések, hiszen a magasabb presztízsű 8 és 6 osztályos gimnázium kecsegtet a legbiztosabb átmenettel az áhított felsőoktatási intézménybe. A probléma kezelenésének földrajzi kereteit a kistérségi társulási dimenziói jelölték ki. A társult iskolák ui. saját tapasztalatukból jöttek rá arra, hogy sem a tehetségeket kellő színvonalú oktatásban részesíteni, sem a nehézségekkel küszködőknek a szükséges segítséget megadni nem képesek, ha saját intézményi falaik jelölik ki pedagógiai mozgásterük határait. A kistérségi társulás, s benne az oktatási intézmények szakmai tár-

sulásának fontosságát hangsúlyozta bevezető előadásában Szécsi Gábor, Kecskeméti város polgármestere is, a társulasos forma európai tapasztalatairól szolt előadásában Halász Gábor, az Országos Közoktatási Intézet megbízott főigazgatója, míg jómagam az átmenetek pszichológiai-pedagógiai aspektusáról szoltam, méltatva az Iskolatársulás eddigi megoldásait az intézményen belüli és az intézmények közötti átmenetek megkönnyítésében. Tettem ezt mint annak az Országos Közoktatási Intézet keretében működő szakértői csoportnak, az ún. KOMP-csoportnak a vezetője, amely immár egy éve együttműködő partnere a Társulásnak, és amely most a 7-10. évfolyamra szoltó tantervi ajánlásokkal kíván a társult iskolák pedagógusainak segítségére lenni a középfokra való átmenet megannyi buktatójának elkerülésében.

A Társulás két "vezérhajója" a Vásárhelyi Pál Általános Iskola és a Bolyai János Gimnázium pedagógusainak előadásai és a gyerekek produkciói igazi pedagógiai csemegék voltak. Aki jelen volt, meggyőződhetett róla, hogy a Kecskeméti és Környéke Iskolatársulás megérdemli a szülői társadalom figyelmét a város határain belül és azon túl is. Jövőbe mutató jelentőség van annak, hogy e "hírs" nagyváros néhány iskolájának és néhány környező kisebb település iskoláinak pedagógusai egyenrangú partnerként fognak össze valamennyi gyerek akadálytalan továbbhaladás érdekében. Megérdemelnék ezek az iskolák, hogy kezdeményezsüket a megye oktatását felelős személyei és hatóságai jelentőségéhez méltó módon támogassák.

Írta:
Lóránd Ferenc
az OKI főmunkatársa

Az ISM kebelében működő Mobilitás Ifjúsági Szolgálat Dél-alföldi Regionális Irodája Kecskeméten, a Deák Ferenc tér 3 sz. alatt, a megyeháza 13. emeletén működik. A négy munkatárs személyesen és kiadványai segítségével is ötleteket, javaslatokat szeretne nyújtani elsősorban ifjúsági szervezeteknek a fiatalokat érdeklő programokról, pályázati lehetőségekről. Regionális fejlesztési programokat terveznek és indítanak, információkat gyűjtenek, kutatásokat és felméréseket kezdeményeznek, adatbankot működ-tetnek, javaslatokat tesznek fejlesztési és együttműködési programokra, képzéseket szerveznek, folyamatos tanácsadást biztosítanak. DARISZI Hírlével címmel információs lapot indítottak. Postacímük: 6001 Kecskemét, Pf:194, tel/fax: 76/513 889. E-mail: dari@mail.mgx.hu.

ÖREG DIÁKOK - ÚJRA EGYÜTT

Az Angolkisasszonyok Ward Mária Leánygimnáziuma, Pedagógiai Szakközépiskolája és Kollégiuma 1992-ben nyitott újra Kecskeméten a Czollner téren. Az első öregdiák találkozó 1994-ben volt, amely azóta minden év október első szombatjának délelőttién szentmisével kezdődik. Fáradohatatlan szervezője Mészáros M. Borbála nővér, aki ugyancsak Kecskeméten képesítözt és tanított az intézet iskolájában az államosításig. Köszönjük, hogy évek óta fáradozik a találkozó létrejöttén. A jó Isten adjon neki erőt, jó egészséget, hogy még sok találkozóon együtt ehessünk vele.

Egy öregdiák

KÖNYVTÁR AJÁNLO

KATONA APAOK: november 7-11-ig, könyvkilállítás - Bánk bán kiadások a Helytörténeti gyűjteményben - November 11. szombat 10.00 óra A város és irodalma. Vendégek: Csatári Bálint, Füzti László, Kerényi Feenc, Orosz László.

November 14. kedd 17.00 óra "A magyarság útja a XXI. századba" millenniumi rendezvénysorozat.

November 16. csütörtök 17.00 óra Baranyai Ferenc öltö könyvbemutatója.

A hónap műalkotása Farkas Antal Jarna fotója. Megtekinthető a könyvtári kávézóban.

GYERMEKVILÁG

November 2 - 10. "Nyitva áll az ajtó..." minden gyerekesport előtt, akik szívesen kapcsolódnának a "Tidás tíz napja" országos rendezvénysorozathoz.

November 2. csütörtök A Goethe Intézet programj: német nyelvtanórák számára.

November 3. és november 10. 16.00 óra CD-R3M-bemutató pedagógusoknak.

November 7. kedd 10 óra Gyermekkönyvtárak és iskolai könyvtárakok tapasztalatcsereje. Vendég: Ranschnburg Jenő pszichológus

November 8. szerda 9 óra Gyermekkönyvtárak és iskolai könyvtárakok tapasztalatcsereje. Vendég: KrizaJldi- kőnéprajz tudós

November 9. csütörtök 14 óra 30 Mese futóúró foglása Meseországban.

Jubileum

A tíz-egy éves Kecskeméti Drámapedagógiai Műhely regionális pedagógiai módszerház keretében egész napos, a drámapedagógiához kapcsolódó, különböző témájú foglalkozásokkal köszöntötte a hozzá kötődő érdeklődőket az Ifjúsági Ház szervezésében. November 10-én egész nap a középiskolák, tovább- és átképző intézmények adnak iskolabóré keretében személyre szolt tájékoztatást a továbbtanulásról diákoknak, szülőknek, pedagógusoknak.

Az Ifjúság Napja címmel november 29-én 14.30-tól a Disputa kör szervezésében (vezetők: Ujlaky István és Seberényi Gyula Tamás) nyilvános vita lesz, témája: A politika elit nem felkészült a demokrácia működésére. Utána 16 órától Lengyel László politológus tart előadást az ifjúság jövőjéről Az évezred küszöbén címmel.

Az Ifjúsági Otthon ajánlata

November 10-én 19.00 óráról: GITÁREST 11-én 13.00 óráról: A Fialat Cukorbetegség Bács-Kiskun Megyei Egyesülete Ifjúsági és Felnőtt tagozata a DIABETES VILÁGNAP alkalmából várja az érdeklődőket.

November 9. csütörtök 14 óra 30 Mese futóúró foglása Meseországban.

közös rendezésben a Katona Emlékházal. 24-én 19.00 óra TÁNCSET ELOZETESI! December 9-én TÁNCVERSENY Kecske-mén. Jegyeket elővételben a Kecskeméti Ifjúsági Otthon pénztárában november 20-tól lehet vásárolni.

Információ: Habuda Ipolyótl

A szülőket is mellénk kell állítani

Warnus Annát ünnepli a Varnus koncertre érkezett közönség

Hetven éve kapta meg tanítóí képesítést és gymándiploáját is a közelmúltban vehette át, amely azt bizonyítja, hogy Szegeden is elvégezte a magyar-történelem szakot. Ő Warnus Anna, aki fard-ságos pedagógus munkásságára a mai napig hivatásuddal emlékszik vissza.

A jugoszláviai Pancsován születtem 1911-ben. 1920-ban teleptül át a családk Kecskemétre. Elemi iskolai tanulmányaimat tehát még szülővárosomban kezdetem el és a fonomikiai módszerrel tanultam meg írni és olvasni. 1930-ban ugyan kézhez kaptam a diplomámat, melyet az Angol Kisasszonyoknál szereztem, de a kor nehézségei miatt (világválság, munkanélküliség) 5 évig még különböző tanfolyamokat végeztem el, egészségügyit például.

Mikor kezdett el végül is tanítani? - 1935-ben kerültem Talfája-pusztára, ahol egy kolléganómmele együtt tanítottuk valamennyi tanysai gyermeket. Én a nagyobb tanulókkal foglalkoztam és valamennyi évfolyamon valamennyi tantár-

gyat én oktattam. A háború viharai Kecskeméti városába kényszerítettek bennünket és a front elől menekülve kerültünk a Sár-ga iskolába (mai Petöfi Iskola). Az iskola felszereltsége a bombázások miatt igen-csak tragikus volt és az oktatás az Őz utcai és a Sárkány utcai épületekben folyt. Innen áthelyeztek a Pásti Károly Iskolába (mai Zrínyi), ám hasonló nehézségek miatt a Kisfaludy utcában találathó Hammerschmit-házban folyt az oktatás. Ezekben az időkben alakult ki a mai nyolc osztályos általános iskolák rendszere, hiszen addig a Pásti Károly Iskola is un. polgári iskola volt. Az ötvenes években visszakerültem a Sár-ga Iskolába, s innen is vonultam nyugállományba.

Milyen nevelési elveket vallott hosszú évtizedes pályája során?

Mindig olyan igazságok és értékek közvetítésére törekedtem, amelyek minden történelmi időszakban örökök. Gyakran használtam Seneca gondolatait, mert az ókori gondolkodó etikája, nevelésmélete igazán közel állt hozzám és mind a mai napig érvényes erkölcsi, esztétikai

igazságokat fogalmazott meg. Manapság sajnos a család igen kritikus válságban van, de hiszem és vallom, hogy a gyermek-nevelésén túl a szülőket is magunk mellé kell állítanunk. Úgy gondolom, hogy ez nekem sikerült. Hálás vagyok a sorsnak, hogy tanítványaim megállták helyüket az életben s van okom jónéhányukra büszkének lenni.

Mivel tölti mindennapjait?

Nagyon sokat olvasok, hímezek, bár sajnos már romlik a szemem. Nagyon ritkán tudok kimezudlni.

A közelmúltban viszont az Evangélikus Templomban tartott koncertre elment.

Igen. Varnus Xavér orgonaművész - annak ellenére, hogy ő nem W-vel írja a nevét - rokonom, s ha tehetem meghallgatom, s elbeszélgetünk.

Mit is kívánhatnánk Anna nének? Örtzze meg jó kedélyét, és nagyon jó egészséget kívánunk!

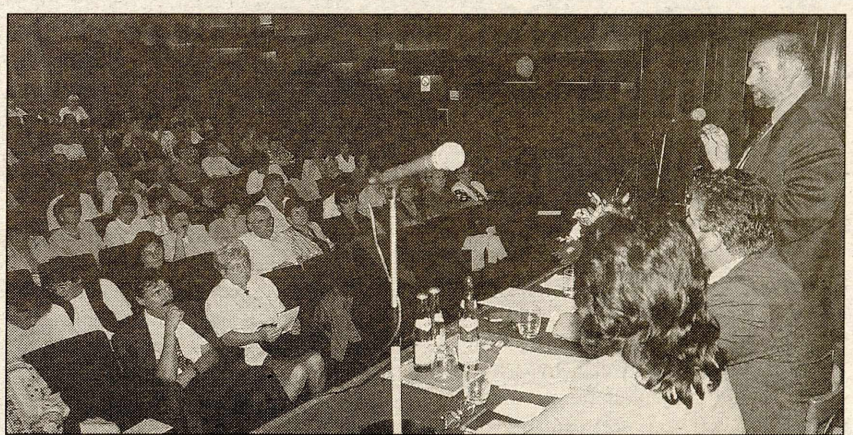
Lejegyezte:
Tajti István

Ha a 40 ezer fix lesz...

Három megye -Bács-Kiskun, Békés, Csongrád - pedagógusai tartottak fórumot a közelmúltban Kecskeméten. Telt házas. Amin azért sem lehet meglepődni, mert a kormányzati szándékként bejelentett minimálbéremelés a közalkalmazottak - a pedagógusok, az iskolákban dolgozó technikai személyzet - többségét érinti. Kít azzal a reménnyel, hogy a bruttó 29 ezer forintos havi illetménye lesz-e negyven ezer minimál, mást meg az, ha a nyolc osztályt végzett - nevezükk archaikusan - pedellus annyit kap, mennyi lesz a fizetése a diplomásoknak?

Igéretekéből már a pedagógusoknak is tele van a padlásuk, nem beszélve arról a közhangulatról, ami remélhetőleg nem szándékosan gerjesztődött, de jelen van a fejekben: mit akarnak a tanárok, csak min-dig az ő fizetésük kevés?

Ne menjünk most bele abba a zsákutca-ba, amiben ugyan már ott bolyongunk elég régen, hogy miféleképp aki árat mond (ez ugye, a piac!) nem mond bért. Meltán érzi magát sértve talán a versenyszféra dolgo-

zón kívül a magyar munkavállalók többsége, hogy amíg a boltban a piac-diktálta áronkénten vásárolni (hivatásuda-tért semmit se adnak), a munkabér - nem-dig az ő fizetésük kevés?

A pedagógus szakszervezet főtitkára, Borbáth Gábor sem volt kényelmes helyzetben, amikor azt mondta: az arányosítás - nem lesz automatikus, de érdekképviseleti vezetőként azért agitáljon, hogy a leg-

kebb fizetések ne növekedjenek? Jelen pillanatban az a helyzet, ha egy frissen végzett pedagógus munkába áll, 56 ezer bruttóra számíthat majd, ha a minimálbér negyven fix lesz.

Förum ide, fórum oda, reggelente megszólalnak az iskolacsengők, beindul a "verki". Számtanóra az alsóban, matek a nagyoknak. És az oktatásban dolgozók-nak. Vízsga számlafizeteskör, a pészárnál.

Töretlenül folytatják a munkát

Az Európa Jövője Egyesület a Bács-Kiskun Megyei Bíróság Pk. 60.167/9012 sz. határozata alapján 1998. január 1. napjától kiemelten közhasznú tevékenységet folytató szervezetként működik. Egyesületünk 1999-ben elsősorban az V. Európa Jövője Nemzetközi Gyermekalkotó fogadó gyermekcsoportjainak külföldi kiutazását szervezte meg, külföldi partnerekkel folytattuk a "Régiók fiataljai a jövő Európájáért" programot, országos civil találkozózt szerveztünk, kiadványokat adtunk ki és adományoztunk.

Az egyesület tárgyévi összes bevétele 20. 073 ezer forint volt. Ebből az Európa

Jövője Egyesület állami, önkormányzati és egyéb alapokból 12. 047 ezer forint támogatást kapott, illetve nyert el különböző pályázatokon. Tagsági hozzájárulás, ill. működési bevétele 4. 523 ezer forint. Elő-dő évről átvitt pénzmáradvány 3. 398 ezer forint. A személyi jövedelemadóból fel-ajánlott 1 százalékok összege 105 ezer forint volt.

Az egyesület összes kiadása 18. 355 ezer forint. Ebből közvetlenül közhasznú célra 8.095 ezer forintot, működési költségekre 9.137 ezer forintot, kommunikációs költségekre 1.123 ezer forintot fordítottunk.

Az Európa Jövője Egyesület köszönetet mond mindazoknak, akik adójkuk 1 szá-

lékával támogatták az egyesület működését. A befolyt összeget, 105 ezer forintot az egyesület 2000 áprilisában megtartott "Régiók fiataljai a jövő Európájáért" nemzetközi program megvalósítására használt fel, melyben tíz Bács-Kiskun megyei fiatal képviselte hazánkat.

Az egyesület tízéves jubileumi közgyűlésére szülőföldisí megtelt a Városháza díszterme. Az emlékeztető hangulatu rendezvényen az egyesület tagjai és támogatói elköltöztéküket fejezték ki, hogy tovább folytatják itthon és nemzetközileg is nagyra becsült munkájukat.

Konferencia a minőségről

Magyar minőség címmel rendezett konferenciát és kiállítását a híros városban októberben a Kecskeméti Főiskola és a Kész Kft. A konferencián számos elméleti és vállalati szakember tartott előadást a minőségbiztosítás hazai tapasztalatairól, követelményeiről és a jövőbeni feladatokról. Ma kulturális verseny folyik Magyarországon és a világon, hangsúlyozta megnyitójában Baross Szabolcs, a KÉSZ Csoport vezérigazgató-helyettese. A vevői kultúra az elmúlt tíz évben jelentősen megváltozott. A piaci siker kulcskérdése, hogy a mindenkorai vevői kultúrához, annak gyors változásához hogyan tudnak igazodni az egyes cégek saját előállítói kultúrájukkal. A minőségi követelményeknek egy cég akkor tud megfelelni, mondta Baross Szabolcs, ha a termék és a szolgáltatás minőségét saját személyi és szervezeti kultúrája, vezetésének működése, folyamatainak színvonala automatikusan biztosítja. Ezek közül a minőségbiztosítási rendszer közvetlenül a folyamatok színvonalára hat. Számos tennivalójuk van a vállalatoknak saját kultúrájuk fejlesztésében, vélekedett a vezérigazgató-helyettes, s mint mondta, szándékaik szerint erről is szól a konferencia.

Dr. Szabó Antal, az ENSZ Európai Gazdasági Bizottsága regionális tanácsosa előadásában kiemelte: a kilencvenes években Magyarország jelentős lépéseket tett a minőségbiztosítás terén. Ma hazánkban több minőségtanúsító cég van, mint a volt szocialista blokk országaiiban összesen. Létrehoztuk a Magyar Ipari és Kereskedelmi Minőségközpontot, létezik a rangot jelentő Nemzeti Minőségi Díj, és egy magyar vállalat nemrégiben elnyerte az Európai Üzleti Kiválóság Díját. Ezzel együtt feladat is van bőven, minden eddigi kormány adós például a nemzeti minőségfejlesztési programmal, mondta a tanácsos. A fontos feladatok közé sorolta a meglévő intézményrendszer megszilárdítását, valamint a minőségfejlesztés állandó gyakorlatának meghonosítását a tanúsítást megszerzett cégeknél is.

A konferencia három szekcióban, a műszaki, a mezőgazdasági-környezetvédelmi és az oktatási-képzési szekciókban folytatta munkáját. A szekciók résztvevői a tanácskozás után látogatást tehettek kecskeméti üzemekben, illetve a Kodály iskola oktatási műhelyében.

APEH-TÁJÉKOZTATÓ

1 + 1 százalék: Az Apeh Bács-Kiskun Megyei Igazgatósága augusztus végén 846 potenciális kedvezményezettet értesített arról, mekkora összeget ajánlottak fel nekik az állampolgárok személyi jövedelemadójuk 1 százalékából. Az 56 849 magánszemély nyilatkozó összesen 105 millió 463 ezer forintra rendelkezett.

A kedvezményezettek 45 százaléka 10 ezer és 100 ezer forint közötti összegre számíthat, nyolc szervezet 1 millió forint feletti felajánláshoz jut. A kedvezményezettek 91 százaléka alapítvány illetve egyesület.

Október elejéig a kedvezményezettek mintegy kétharmada kérte a felajánlott összeg kiutalását, 4 százalék nemleges, két szervezet pedig egyáltalán nem nyilatkozott.

Gazdálkodói eredmények: Az elmúlt évről megyénkben összesen 10 693 vállalkozás nyújtott be társasági adó-bevallást, két és fél ezren viszont nem tettek eleget e kötelezettségüknek. A bevallások adatai alapján, mint Király László György igazgató a megyei adóhatóság szokásos havi sajtótájékoztatóján elmondta, a vállalkozások gazdálkodásának több fontos jellemzője is megállapítható. Így például az adatok azt mutatják, hogy a jegyzett tőke tulajdonosi struktúrájában a belföldi magánszemélyek tulajdoni hányada a meghatározó. Az egy évvel korábbihoz képest a magyar tulajdoni hányad növekedési üteme nagyobb, mint a külföldi.

A kettős könyvvitelt vezető adózás előtti eredménye 1999-ben mintegy 20 százalékkal csökkent. Szembetűnő ebben az adózói körben az adózás előtti veszteség 54,5 százalékos növekedése. E téren az élelmiszer-, italgártás viszi el a pálmát, ahol az eredménycsökkenést szinte kizárólag az adózás előtti veszteség több mint 4 milliárd forintos növekedése okozta. A veszteség két fő oka: az export-árbevétel 3,9 milliárd forintos csökkenése, illetve az eszközök és immateriális javak nyilvántartási értéken aluli eladása. 100 millió forint feletti veszteséget 21 cég ért el a megyében, közülük csak kettő nem az élelmiszeripari ágazatban tevékenykedik. A mező-, vad-, erdőgazdálkodás, halászat eredménye is romlott, ami a költség-növekedéssel és a támogatások csökkenésével magyarázható. Mindezek alapján elmondható, hogy az agrárium eredményessége az előző évhöz képest jelentősen csökkent.

A S. Quasimodo

Adósságokkal terheltlen élünk. Anyagi adósságaink kiheverhetők, elvileg le is küzdhetők. Erkölcsi és szellemi tartozásaink végtelenítettek. Vajmi keveset farag le belőlük a sírra virágot tevő. Valamivel többet a múltjából nyert emberi örökségeit számbavevő, több évszázadra visszatekinteni tudó családfakutató. De az rója le a legtöbbet, aki letűnt elődök életének mély kútjából meríti alkotásának anyagát.

Pintér Lajos költő évekig kutatta családja történetét. Az emlékezet nyomvonalát elvesztve anyakönyvi bejegyzések, levéltári töredékek vizsgálata során ereszkedett mind mélyebbre a múltba. Életének ebben a kutató időszakában született egy vers, mely a magyarországi határokon túljutva versértő, irodalomkedvelő közönség szélesebb rétegét tette kíváncsi a költészetre, s egész munkássága iránt. Bettyárdall című versével elnyerte az olasz állam nemzetközi költői díját, a Quasimodo-díjat. Ennek átvétele pár héttel ezelőtt, az Anna-bálak színhe-lyeként ismert Balatonfüredi Nagy-szállóban történt. Valószínű, hogy a nagy olasz költő magyarországi utazásának állomása lehetett Füred. Így történhetett, hogy később az általa alapított díj átadásának lehetséges színtere-

ül is ezt a Balaton melléki helysége-t nevezte meg. A díjat az olasz nagykövet adta át, vállalva ezzel a költő teljes életművének olasz nyelvre történő fordítását, olaszországi megismertetését. A Budapesti Olasz Kulturális Intézet képviselőjének, a füredi polgármesternek és a meghívott vendégeknek a jelenlétében a Nobel-díjas olasz költő, Salvatore Quasimodo színész-foglalkozású fia elmondta Pintér Lajos díjnyertes versének olasz fordítását.

- Saját családom szárait visszavezetve kutattam az alföldi betyár-múltat - eleveníti fel a vers születésének körülményeit a költő. - Alaposan megismerkedtem egykori betyárperek anyagának hivatalos nyelvével, ami kicsit latin, kicsit német és csak alig magyar.

Pintér Lajos

Ezen a félhivatalos, félig polgári, fél-német archaikus nyelven írtam meg versemet Türi-Kiss betyárról, a szép-apámról. Schéner Mihály festőbarátomnak ajánlottam a verset. Neki volt mintegy húsz évvel ezelőtt betyár tárgyú sorozata, de az utóbbi években is többször dolgoztunk együtt ezen a témán. A vers előzménye egy még kiadatlan kézirat TÖRT-ÉN-ELEM című családörténeti munka. Törté-nész, nyelvész és néprajzos barátaim segít elemzésével visszajutottam családom három-négyszáz évvel ezelőtti

díjas

múltjág. 1853 március 19-én, szinte napra pontosan születésem előtt száz évvel akasztották fel ősmet, Türi-Kiss betyárt. Maig kétséges a per jogszerűsége, ezzel együtt ősom igazi betyár volta is. Könnyen előfordulhatott, hogy a pandúrok hirtelen rajtaütése során nem igazán foglalkoztak a jelenlévők kilétével. Az igazi betyárral együtt akasztották a szállást - rokonszenvezés vagy kényszerítés miatt - adó tanyagazdát és a mulattatni odarendelt tamburást is. Az igazságtalan ítélet országos visszhangot kapott. Ennek köszönhetően találhattam rá elődöm életének írásos nyomára. Nem kizárt, hogy éppen e per és az ezidőtájt lezajló hasonló esetek alapján szigorították meg a betyárpereket.

Költőként a külső körülmények miatt vétenül életével fizető tamburás alakjában láttam meg azt a sorsközösséget, ami minden idők művészi elhivatottságú embereit összeköti.

K. E.

ANDERSEN A MÁNAK IS MESÉL

"Szép mese az én életem, gazdag és boldog mese"- írja Hans Christian Andersen Életem meséje c. regényében. De mi azt is tudjuk róla, hogy ez a boldog mese bizony igen hasonlatos a rút kiskacsaéhez. A szegény cipészmaster fia igen sokat küzdött azért, hogy ma a lexikon leírassa róla: "... munkásságával emelkedett a dán irodalom európai színvonalra". Halálának 125. évfordulója alkalmából a Dán Kulturális Intézet Andersen-emlékkiállítást rendezett, melyet megnyitóbeszédében Kriston Vízi József ajánlott az érdeklődők pártoló figyelmébe: "Meseszerű véletlen, hogy épp 13-a

van, ráadásul péntek...". A közel egy hónapon keresztül látható kiállítás anyaga a Szórakaténusz Játékmúzeum és tőnyomórész dr. Moskovszky Éva kultúrtörténész magángyűjteményéből való, de látványosan egészítik ki a Ciróka Bábszínház kellék- és háttérfigurái. Igazi anderseni hangulatot teremtet az M. Bodon Pál Zeneiskola tanárainak varázslatos előadása: a nagy dán nemzeti zeneszerző, Carl Nielsen románca és Bartók, Reményi meseszerű hegedűduói. Köszönet illeti még Molnár Juditot, a Dán Kulturális Intézet Egyesület Titkárát, és Kalmár Ágnest, aki a Szórakaténusz Játékmúzeum

részéről vállalt oroszlánrészt a kiállítás létrejöttében. Gondos előkészítő munkájuk eredménye a korlátozott számban a helyszínen megvásárolható kötet is, mely az első magyar nyelven megjelent Andersen-kötet hasonmás-kiadása. Kevesen tudják, hogy ennek fordítója nagy költőnk felesége, Szendrey Júlia, aki a korabeli megjelenéssel egyidőben küldött is egy általa dedikált kötetet a nagy dán meseírónak. A rendíthetetlen ólomkatona, A császár új ruhája, A rút kiskacsa, A bodzaanyó és más közismert mesék hangulatának felidézése, örök emberi mondanivalójának elénktrása komoly és szükséges

válasz a gyermekeink felé mindenféle csatornából özönlő nem emberszabású történetek ellen.

Kada Erika

KECSKEMÉTI MAGÁNGYŰJTEMÉNYEKBŐL

Ezer év emlékei a kecskeméti családi és közönyvtárakban címmel nyílt kiállítás a megyei könyvtár helytörténeti gyűjteményében. Generációkon keresztül őrzött családi ereklyék, letűnt idők tanúságtételét hordozó tárgyak tucatjai kerültek elő a fiókok mélyéről: elődjünk életéről vallani, hogy mielőtt végképp eltűnnek szemünk elől, maguk után hagyják a döbbenetet (Te jó ég, eredetiben olvasták Voltaire-t!), vagy a kérdést: méltó utódokká préselő bennünket ez a húsdaráló kor, vagy csendes szemlélődésünk csupán a kegyelem perce lesz? Mire olvassák is: múlt idő.

Bodogláriné Hegyesi Zsuzsa, a város patinás antikváriumának tulajdonosa századfordulós kecskeméti képeslapjai indítják az első asztalnál az időtazást. A Magyar Királyi Főreáliskola (ma Katona József Gimnázium) épülete előtt bizony nem amerikai műcsodák (műmicsodák) száguldoznak, hanem tempósan lépeget egy-két megrakott lovaskocsi.

Ennek a térnek az emlékéit őrző egy kislakú vékony könyv. Az egykori Béke-téren egy római katolikus templom építését kezdték meg, amit sajnos a Rákosi rendszerben lebontottak. A hajdani templomépítés emlékét őrző a bemutatott könyvecske. Az egykori dokumentumot benyújtó Dr. Jóna Iván tanár úrtól találkozásunkkor kiegészítést is kapok. A tűzharcosok fogadalmi temploma kétförnyű lett volna. Ez azért nagy dolog, mert annakidején a harminc évig épülő Nagytemplom is annak készült (a kétfoldali alapiképzésen még felfedezhető ez a szándék), de ezt abban az időben még csak püspöki székhelyeknek engedélyezték.

Még egy fordítás az idő kerekén az 1848-as Kossuth-bankó és a '49-es Há-

rom krajczáros Leányfalusi Károly numizmatikus gyűjteményéből.

Dr. Bruncsák András családja a nagynéni 1904-es nagy imakönyvét állította ki, melybe a család történetét jegyezte be évtizedeken át a tulajdonos.

Dr. Iványosi Szabó András dédnagyanyja 1842-ben nyomtatott imakönyvét és a nagyapa könyvtárának kötetait mutatta be.

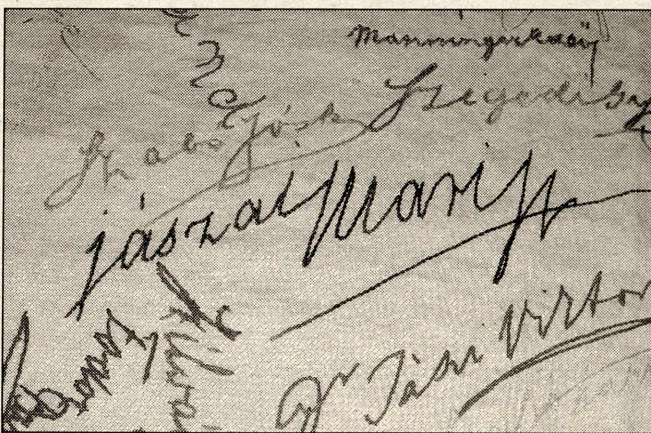
Ács Imre, a Széchenyi István Vendéglátóipari Szakközépiskola tanára harminc éve gyűjti a szakácskönyveket. Hétszáz-nál többet tudhat magáénak. Van köztük egy 1823-beli gót betűs és egy 1913-as Rézi néni receptjei is.

Dr. Fodor István cukrászmester cukrászdinasztiájuk dokumentumait állította ki. Érdeklőség, hogy első cukrászdájuk még a Wesselényi utcában volt.

Juhász István, városi főmérnök, 1961-től 1985-ig napról napra jegyezte a városban folyó építésetek, bontásokat. Műszaki krónikája fotók segítségével is nyomköveti a változásokat, például a Kétemplom-köz idős épületeinek elbontását. Az egykori képen látom, amire gyerekkoromból már alig emlékszem: a romkert helyén üzletsor, sarkán egy lakástextilbolt állt.

Tarapcsik Sándor neves könyvkötő család tagjaként viszi tovább mesteri szinten ezt a nem mindennapi mesteriséget. A csínytevő látogató óvatossá-

gával érintem meg a Rejtelmes India című, stílusosan elefántbőr-kötésű könyvüket. Álld meg urunk asztalunkat címet viseli az az általuk kötött kiadvány, melynek egy példányát II. János Pál pápának is elküldték.

Dr. Katona Piroska irodalomtörténész-pedagógus, aki Katona Zsigmond szőlőnemesítő és gyógyszerész (a könyvtár régi helyén volt a patikája, Katona-telepet róla nevezték el) unokája, hozta el nagyszülei terítőjét. A család vendégei az asztalterítőre írták a nevüket, amit Katona Zsigmondné kihírmzett.

Kecskeméten tanított, máig itt él, s idős kora ellenére is örömmel vállalta a beszélgetést a könyvtár olvasóival

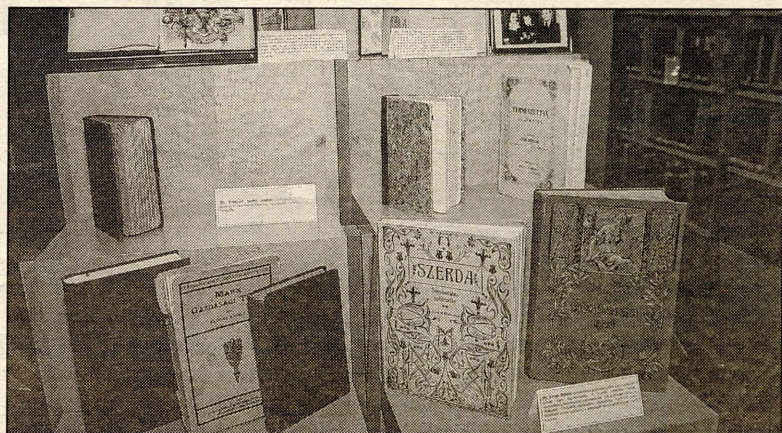
Dr. Szemerey Andorné Törös Olga, aki az 1936-os berlini olimpián bronzérmet szerzett tornászcsapat tagja volt. Többek között szerzett érmük is látható.

Dr. Szekér Endre anyai nagypapa, Eötvös János bíró hagyatékából való az 1885-ben díszkiadásban megjelent Arany János-kötet.

Dr. Sárközy István családjáé volt a Lipcsében 1912-ben megjelent technikatörténetet feldolgozó német nyelvű könyv, mely gyermekképes-könyvekből ismert módon kihajtható, mobilizálható térfigurákkal illusztrálja az ismertett masinákat.

A felsorolás korántsem teljes, csupán ízelítő. A kiállítás létrehozásáért köszönet illeti a tárgyakat kölcsönadó családokat, személyeket, együttműködő intézményeket, a könyvtár dolgozóit, köztük is Faragó Tibornét és a nyugdíjasként is fő szervezői feladatokat ellátó Kerekes Magdát.

-a.-a.

Botrány, vagy valami más

A kecskeméti Katona József Színház évadnyitó előadása Mikszáth Kálmán regényének különleges adaptációja. A különböző vélemények sorába illik az enyém is, bár elsősorban alkotóművészekkel szeretek interjúkat készíteni, most mégis egy jegyzet erejéig próbálom felvillantani, hogy milyen gondolatok jutottak eszembe az előadás és a megnyilatkozások kapcsán.

A visszaemlékezésektől igyekszem tartózkodni, mert a "múlt idejű" színház-művészetben nem igazán hiszek. A színháznak ugyanis mindig a mához kell szólnia. Nálunk azonban a visszaemlékezés nemzeti hagyomány. Leírhatjuk e valakiről, hogy szép volt, tehetséges volt? Hiába meséltek nekem legendákat óriási színészegyéniségekről akkor, amikor én már csak memóriazavarokkal küzdő, a múltból élő művészeket láthattam a színpadon. Elhittem, hogy valaha tehetséges volt (miért ne hinném), csak én már nem tapasztaltam meg. Ilyen ez a színházi (és más) világ (is). Merengve, nosztalgizálva idézhetünk letűnt korszakokat, csak hát az egy más világ volt.

Mióta a kecskeméti színház vezetőváltásait, a városnak a színházhoz való viszonyát érzékelem a következő állomások villannak fel. A Jancsó-Gyurkó- Hernádi-féle vezetés megszűntette a bérletrendszert, a nézők elpártoltak. Új vezetőre volt szükség és jött Lendvay Ferenc, aki ugyan visszacsalogatta a nézőket, de a kritikusok fanyalogtak a sok zenés produkció miatt.

Őt Illés István követte, akinek "nagy bűne" volt, hogy állítólag a zenés produkciók túlsúlya miatt a prózai tagozat elsovadt, de megjelent Bal József, kinek vezetése alatt szintén csatáztak a színház körül.

Akkor megmentőként jelent meg a színen Bodolay Géza, aki most áll a kereszttűzben. Tehát a város közönségének az elmúlt (még leírni is borzalmas) húsz év alatt (!!!) minden igazgatóval volt valami fenntartása. Mindenki rosszul csinált valamit. Mégis úgy vélem születtek emlékezetes előadások, zenés produkciók és prózai produkciók tekintve is. Arra is visszatekinthetnénk, hogy micsoda egyéniségek léptek színre ezekben az előadásokban. Ősbemutatóknak, nagy sikerű premiereknek lehettünk szemtanúi, tehát ország világ elé lehetne támi azokat az értékeket, amelyek a híros városban születtek.

Mi most Bodolay Géza "bűne"? Hogy nem rendezett meg egy tablószerű regényadaptációt? Mikszáth művét bármikor le lehet venni a polcra, és el lehet olvasni. A színháznak az ismeretterjesztésen túl más funkciója is van. Mit lehet ma modernnek tekinteni? A dadaizmus a maga korában lehet, hogy modern volt és a filmművészet hőskorában született az Andalúziai kutya. Az általam látott előadás mindvégig feszes tempójú volt. A cselekmény érthető, de mitől ne lenne az, amikor a lelkes irodalomtanárok részletesen elemzik a mű-

vet. Csakhogy a színházi előadás más, mint egy magyaróra, ahol a különböző "értelmeséken" keresztül a mikszáthi világot magyarázzák. De a nagy fró szerencsére olyan művet alkotott a maga korában, ami hozzánk is szól. És ez adja meg a mű aktualitását. A "mi" mindig tartozott valahová: a török időkben a törökhöz kellett, a német időkben a némethez, az orosz időkben az oroszhoz, a mai időkben pedig..(ide most mindenki helyettesítse be azt, amit gondol). E valahova tartozás gondolatát visszaadja az előadás. "Török, vagy orosz- mindegy!"

A porhintés kell, a varázslat az álomvilág. Ezt meg is kapjuk. Ha analitikusan, csak a szövegre koncentrálnunk, a mikszáthi mondatoknál sok-sok minden eszünkbe juthat, s Bodolay Géának eszébe is jutott, a színeszek pedig alkalmazkodtak a szöveg és a kor kívánalmaihoz. Szinte valamennyi szereplőn éreztem annak a cinikus bájnak a megjelenését, ami egy csapatmunkának előfeltétele itt. Réti Erika felszabadult és idézőjeles alakítása külön csemege, de nem felejtethető el Csizmadia László és Sirkó László kettőse, Vitéz László karikírozott figurája és Fekete Tibor humoros aggastyánja.

A zenekar beépült a cselekmény forgatagába és külön öncélódni lehet azon, hogy a dobnál helyet foglaló Basa István is töröknek volt öltöztetve, talán nevetséges a szójáték és remélem, hogy a művész nem nehezelt meg érte, de első gondolatom az volt: nahát, igazi török Basa. Ami kicsit fantáziadúsabb lehetne az a színpadkép, de végül is a funkcióknak megfelel. Ezt az előadást láttam én az Őrnak 2000. évében, Kecskeméten.

Írta:
Tajti István

Kedves Attila! Igazad van. Roppant szegények vagyunk. Így hát ne csodáld ha nyúzott a képem (pofám) még oly kellemes témáról szólva is, mint a marosvásárhelyi kapcsolat. És bár felvidítottak volna műszaki kollégáim egy rossz szul felhúzott inzerttel! Kutya bálná - meg a zsebük. De sajnos nem jutott eszükbe. Lehet, hogy Te is csak szeretted volna ezen mulatni. Nem baj, ami késik, nem múlik. Ja! Kösz, hogy foglalkozol velünk. Ha korholsz, az is kell. Csak forogjon a nevünk! De ne túlozz! A Képes recept háromszor ment natúr, háromszor meg nézői kérésre. (Tényleg!) Az nem nyolc. A terved meg nekem is fáj. A filmekről pedig: szegény ember vízzel főz. Na most képzeld el, hogy még ilyen felhozatalért is évi 5 millió vetítési jogdíjjal rabolnak le bennünket. (Persze két ismétléssel.) De tudod az országos kereskedelmiek (multik) felnyomják az árat. Na persze aztán ők is ismételnék orra-szájba. Magyar filmet beszerezni pedig szinte lehetetlen. A nagyok egyszerűen ráülnek a vetítési jogokra. Így mi csak heti egyet tudunk műsorra tűzni. Nekem mondod, hogy a jók meg a szoci időkbeli valók? Sőt! Az összes Kabos Gyulát meg még az azt megelőző átkosból mentették át. Örülök, hogy tetszett a főtéri rekonstrukcióról készült eszmecsere. Nem tudom melyik építész védte azonos vezetőnévvel valaki rokonának, de egy biztos, hogy gyermekkorunk nagy TV-s fizika professzorának az unokaöccse azonos vezetőnévvel építész. Nem is rossz! A képviselőtestületi ülések közvetítéséről meg vagy jót, vagy semmit. De csak egyszer ismételtük! És elárulok még egy titkot: a Perla Negra 200 részes (nem 180). És ezt is csak egyszer ismételtük. Tudod, hogy más tévék hányszor nyomják mondjuk az Esmeraldát? Hát a Dido-n én is kiakadtam. Ne irigyeld a felelős szerkesztőt azért amit kapott, mikor töltikének használt egy cím-inzertés 6 perces részt. Ami ugye hiba. Bocsság meg neki! Viszont az opera akkor is az, ha az előadás oratórikus. (Bocs!) A hírek ügyében viszont megint csak igazad van. Tényleg szegények vagyunk. A két bemondó fajlagos percek költsége - ahogy céloztál is rá - töredéke a forgatott anyagokénak. Viszont örülj neki, hogy akár rádióknak is nézhető a TV-t, ha nem látod mondjuk Ballai Jóska tinceit. Végül sokadszor is köszönöm, hogy írtál. Segíts, hogy javítani tudjunk műsorainkon, mert az neked is jó. (Ha szponzort találsz, küldd hozzánk! Nagyon kell!) Írj máskor is, ránk fér a segítő kritika.

Baráti öleléssel: Szabó Sándor

L.A.

Szégyellje magát valaki!

(A Köztér októberi számában jelent meg Dobos Sándor "Laikus gondolatok a magyarságról" című írása, melyre reflexióként született az alábbi morgolódás.)

Nagy butaság lenne, ha egy franciától ma számon kérném, hogy miért kardoskodtak ők annyira Trianonban Magyarország megcsönkítéséért, vagy miket követtek el Algériában. Az osztrákok sem kérdezném meg, hogy miért akasztatta fel tizenhárom tábornokunkat, vagy hogy miért vitt bennünket világháborúba, aminek Trianon lett a vége. Az angolt nem azonosítanám Hasfelmetsző Jack-kel, az amerikai a négergyűlölővel vagy John Lennon gyilkosával. A németet nem faggatnám arról, hogy náluk van-e cigány-, arab-vagy török-helyzet, és valószínűleg Hitler emlegetését is elkerülném.

A felsorolást nem azért hagyom abba, mert kifogytam volna a példákból. Régi és mai bűnöket, botrányokat, korrupciót fel lehet hánytorgatni valamennyi nemzetnek, közelinek és távolinak egyaránt, de számomra ennek semmi értelme. Az egyes embernek, az individuumnak ugyanis semmi köze ezekhez a disznóságokhoz, kivéve, ha ő maga a tettes. Jómagam például egy percig sem vagyok hajlandó szegénykezni a hazai maffia-ügyek, robbantások, korrupció miatt, de még egyes politikusok ostobasága sem készít pirulásra. Én magyar vagyok, de nem díszmagyar módra, s főleg nem úgy, hogy egyetlen embert a nemzeti, faji hovatartozása alapján ítéljek meg. (Hogy hova születik valaki, arról nem nagyon tehet, hülyesége ott kezdődik, amikor pártoskodni kezd.) Úgy vagyok magyár, ahogy kell: bennem vannak István király intelmei más nemzetek fiainak megbecsüléséről, bennem van a magyar történelem mindenestül, jó és rossz emlékeivel, bennem van az irodalom legjáva. A nyelvet is megújító múlt évszázadot a legfontosabbnak tartom a magyarságtudat erősítésére nézvést, mert mindennek a kulcsa a nyelv. Ez nyitja más ember tudatának, rokon- vagy ellenszenvének kapuját. A megfelelő szó önmaga a mágia, amivel lehet élni és visszaélni. Évezredek előítéletek helyettesítik azonban a valódi gondolkodást, felszínes hírek az igazi tudást. Így nem nehéz bármely népet vagy csoportot ideiglenesen félrevezetni, s mindig akad egy rakásnyi politikus, aki nem annyira a nemzet javát, mint inkább a javait akarja. Talán nálunk is van belőlük egynéhány, de én miattuk sem szégyellem magam, s félek, hogy ők sem saját maguk miatt.

Nem érdekel tehát, hogy ellenzi-e néhány német az Európai Unió bővítését, már csak azért sem, mert egyáltalán nem vagyok biztos benne, hogy jó lesz-e oda belépni. Valamely politikai vagy kereskedelmi csoport nyilván sok hasznot húz belőle (talán már most is), a többiek meg majd húzzák a rövidebbet (mint most). Ha pedig más országok is berzenkednek ellenünk, azt nem az olaj- és a turistabotrányunk, nem a gyermekközvetítés, nem a pártharcok miatt teszik. Ezek ugyan nem dicsérendő dolgok, de hasonlóak tömegével fordulnak elő a veterán EU-tagországokban is. Miért éppen a mi pápunk miatt bosszankodnának? Sokkal inkább gazdasági oka van az ellenkezésnek. Például attól félnek, hogy a vendégmunkások elárasztják a nyugati országokat, vagy hogy a magyar agrártermékek dömpingben jelennek meg piacukon (én ugyan az utóbbitól nem nagyon tartanék a helyükben, mert lassan már nem is lesz mezőgazdaságunk). Ha tiltakoznak, inkább emiatt teszik tehát, mint például a lengyelek, akik a vasúti sínekre öntötték a magyar gabonát. Pedig, mint tudjuk: lengyel-magyar két jóbarát...

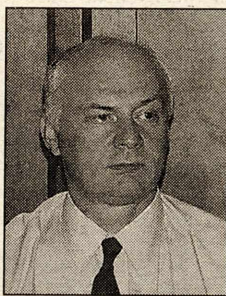
Van még egy sokkal régebbi oka is annak, hogy én nem vagyok hajlandó szegénykezni mások helyett, az ország nevében. Amikor a németek "utolsó csatlósaként" már megint vesztiesen kerültk ki egy világháborúból, az egész magyarságot kollektíve bűnösnek nyilvánították, ráadásul nem csak a szomszédos országokban, hanem még idehaza is a Moszkvából importált országvezetők. Nos, akkor untam meg végképp, hogy mások helyett kukoricára kelljen térdelpelnem, tudniillik én a háború után születtem, így személy szerint az egészhez nem volt semmi közöm.

Azok, akik - Dobos Sándor szerint - balkáni népnek mondják a magyart, nyilván nem földrajzi értelemben gondolják, hiszen úgy Görögország inkább az. Ha pedig a műveltségre, a kultúrára, a magatartásra vonatkozik a jelző, azaz hirtelenjében nem lehet mit tenni. Annak javításáért sokat és sokáig kell tanulni. A magyar iskoláknak nincs okuk szegénykezni. Annál inkább van azoknak a politikusoknak, akik képtelenek belátni, hogy a pedagógusokat meg kellene fizetni, akik nem érik meg, hogy hosszú távon a szellemi befektetés térül meg legjobban. Mert ha tényleg megértenék, akkor az "ingyenes" alapfokú iskola nem vinne anyagi csődbe családokat, a felsőfokú oktatás anyagi terheiről már nem is beszélve. Egyszerű ez, ráadásul minden "illetékes" tudja is, mondja is, mit kellene tenni, mégsem történik semmi, pedig a béka feneké már feltűnt a horizonton. Valakinek illenék már elszégyellnie magát.

Lakatos Attila

Az újságírás minőségéért

Az újságírás manapság szabad pálya, vagyis olyan szakma, amelynek gyakorlásához nem szükségeltetik "jogosítvány". Újságíró lehet bárki, aki nyomdafestékhöz, képernyőhöz jut. A következmény közismert. Mindemellett mértékadó becslések szerint 14 ezer újságíró tevékenykedik a hazai médiaiparban. Hétezeren fontosnak tartják, hogy a Magyar Újságírók Szövetségének tagjai legyenek.

Ballai József újságíró, a Világ-gazdaság c. lap munkatársa (olvasóink a kecskeméti televízióból ismerhetik) 1989 óta tagja a szövetség elnökségének, 1997-ig alelnöki tisztsé-

get töltött be. A mostani tisztújításkor három jelölt közül "vidéki alelnökké" választották. A MUOSZ jelentőségét mutatja, hogy a ma létező négy újságíró szervezet közül tagságát tekintve is maradt a legnagyobb. Ami ennél is reménykeltőbb, hogy az új etikai kódex megalkotásában, elfogadásában közösen munkálkodtak. E tény mindenképpen biztató. Mégis miért van szükség arra, hogy a vidéki újságírókkal külön alelnök foglalkozzék? - tettem föl a kérdést Ballai Józsefnek.

- A napilapok magánkézbe kerülésével állt elő az a helyzet, amelyet röviden úgy jellemezhetünk: az újságkészítés üzletté vált. A jó üzlet pedig az, ha a befektetés fordítottan arányos a haszonnal. Az újságíró költségként jelenik meg, mint ami "lefáragható".

A szakmáját minőségi színvonalon gyakorló újságírókat meg kellene fizetni, nem az utcáról betévedőkkel "kiváltani". A szak tudás legyen egyenlő a szakfizetéssel. Nehéz lenne megbékelni (s azt hiszem, nem is lehet) az olyan véleménynel, hogy "írni mindenki tud", vagy "az a hír, amit a házi-asszonyok szívesen olvasnak".

Nem igaz, hogy a minőségi újságírásra nincs igény. Ám amíg az újságírók sokasága kényszervállalkozóként dolgozik, ennek minden következményét viselve, a szakmai szövetségnek van és lesz tennivalója.

Munkájához sok sikert kívánunk!

n. m.

VÍZÍÓ

Sajnálom a kecskeméti televíziósokat, mert jól látom, hogy igen kevés a pénzük. Akár meg is kérdezhettem volna tőlük, hogy így van-e, de inkább néztem a műsort, abból kiderült.

Pénzhiányuk egyik jele a tömértelen műsorismétlés. A Képes recept izületi bántalmakról szóló műsorát nyolcszor láttam, már majdnem mindent tudok a reumáról. Ha még kétszer bemutatják, talán arra is rájövök majd, mitől fáj a térdem. Volt szerencsém végigélvezni az önkormányzatnak ugyanazt az ülését két-két alkalommal, az ismétléseket egyenesen szombat este, az eredetileg meghirdetett program rovására, de ezt nem bántam, mert szeretem hallani, amint elmondják egymásról a városatyák, amiket én is gondolok róluk. Azt azonban nem tudom, hogy rajtam kívül ki nézte még ezt a reptát, hacsak a képviselők nem, akik az egyenes adásban nem látták magukat.

Láttam a fentiekben kívül gyors egymásutánban háromszor a Bűnbocsánat, a Jasper, a dög, a Gyilkos reflex és a Lovasok a viharban című filmeket, az utóbbi esetében tényleg csak harmadjára jöttem rá, miért az a címe. Van tehát haszna az ismétlésnek.

A pénztelenség meg is kurtítja a műsorokat. Elnéztem volna hosszabban például azt a beszélgetést, amelyben Kecskeméti építészeti hánytak-vetettek meg a város föterének rendezési tervét, egyébként nagy egyetértésben, de arra már nem maradt idő, hogy a műsorvezető megkérdezze, vajon a munkával megbízott mérnök csak névrokona-e a város nagyfőnökének, mert amúgy dialektusával és imázsával is nagyon formázta. Tudom persze, hogy a munka meg a békesség a fontos, nem az intimítások, de hát az ember gyarló, legalábbis én.

Ami a sokszorososan ismételt filmek némelyikének minőségét illeti, néha az az érzésem támadt, hogy szövegkönyvüket ambiciózus elemisták írták, majd oda is álltak a kamera mögé, s leforgatták. Ezek így nem lehetnek nagyon drágák, különösen az a részüik, amikor egy férfi és egy nő birkózik egymással az ágyban, teljesen függetlenül a cselekménytől. Ennyire futja a KTV-nek. Nyilván még álmodni sem mernek arról, hogy a méregdrága hazai filmeket megvásárolják, de talán nem baj, mert azokat már mindenki látta. Meg gyanúsak is, mert zö-

mük a szocialista rendszerben készült, gondoljunk csak az Egri csillagokra, a Köszvív ember fiaira, nem beszélve a Csárdáskirálynőről.

Más dolog a sorozat, a Perla Negra, azt nagyon szeretem, bár nem értem teljesen. Nem azért mert bonyolult, hanem mert csak a kilencvenedik folytatástól kezdtem nézni. De elképzelem, milyen olcsó volt, s így remény van arra is hogy megismétlik az egészet. Nem vagyok benne biztos, de úgy emlékszem, 170-180 részes. Ha mármost ezt epizódonként háromszor lejátsszák és ráadásul újra műsorra tűzik majdan, az összesen több mint ezer alkalom, átszámítva kerek egy hónapnyi teljes műsoridő, éjjel-nappal. Na, ez az igazi spórolás!

Az így megtakarított pénz aztán a hírműsorok dústására lehetne felhasználni. Nem arra gondolok, hogy két hírolvasó helyett legyen három, hanem hogy jusson kamera minden fontos eseményhez. Mert engem néha a tévénézés hőskorára emlékeztet a Hírös Hírek, amikor is Kudlik Júlia és egy rádiós bemondó között az volt a különbség, hogy előbbinél látszott, milyen a frizurája és mikor lapozik.

Nem volt azért végig szenvedés a két utóbbi hónap, előfordult olyan is, hogy megvicceltek (lásd: kész átvérés). Egyszer csak hirtelen, minden értesítés nélkül elkezdtek peregni a címsorok: Dido és Aeneas, opera három felvonásban. És előjött az első felvonás (hogy stílusos legyen az ókori szerelmi történethez), s ott láttuk Didót, helyes kiskosztümében, amint papírról énekel. Akkor már tudtam, hogy ilyen lesz mind a három felvonás - de legyen. Beleltem magam. Öt perc múlva, két tized között aztán ukukfukk, végeszakadt a nótának. Sose derül ki talán, hogy a lyuktolónek szánt videoklipek helyett adaté- szántszándekekkel, vagy véletlenül indították el a szalagot, s nem nézték, hogy mi megy. Az is tetszett, amikor a főszerkesztőt tréfálták meg a technikusok, nyilván csak fel akarták vidítani, mert eléggé mélabúsan vezette fel a kecskeméti marosvásárhelyi kerekasztal-beszélgetést. Szóval, ezek a huncutok félbeszakították az éppen csak nyiladozó műsort, s beadták a Hírös Hírek végét jelző inzertet egy rövid időre. Hát én ezen olyan jót nevettem!

Alkotó Lélek

Az Erdei Ferenc Művelődési Központban nyílt meg a Széchenyivárosi Közösségépítő Egyesülettel közös szervezésben a Creator Spiritus (teremtő-alkotó lélek) című kiállítás. Képünkön a kiállító művészek: Szabó Pál, Balanyi Károly, Kalmárné Horóczy Margit, Bardócz Lajos és Gulyás Géza Farkas László érseki helynyők és Bakonyvári M. Ágnes művészettörténész társaságában a megnyitón.

Magyar szentek

A fenti címmel az idei év legnagyobb szabású kecskeméti képző- és iparművészeti eseményére kerül sor 2000. november 8. és december 17. között a Cifrapalotában. A kiállítást Jelenits István piarista, egyetemi tanár nyitja meg november 8-án 17 órakor. A kiállítás rendezője ifj. Gyergyádesz László művészettörténész.

A Téli Tárlat immár több évtizede a Bács-Kiskun megyei alkotók, majd a Műhely Művészeti Egyesület kétévente megrendezett tárlata, mely az idén a millennium tiszteletére "1000 év - magyar szentek" címmel országos pályázattal is kiegészült. A kiállítás témája a kortárs képző- és iparművészeknek kínál lehetőséget arra, hogy a művészet sajátos eszközeivel mutassák be a magyar szenteket, legendáikat, alakjukhoz kapcsolódó kultuszokat, szokásokat, tárgyakat. Lapzártáig az "1000 év - magyar szentek" című országos pályázatra több mint 80 alkotó mintegy 200 műve érkezett be, közöttük olyan neves alkotók mint Hágner Ritta, Törley Mária, Ganczaugh Miklós, Méz-sáros István vagy Kótai József. A rendkívül változatos anyagban szinte minden műfaj és technika jelen lesz, az ötvösségtől kezdve a szobrászaton át a grafikaig, de jelen lesznek a monumentális kárpitok, párnák, zászlók, érmék stb. is. Különösen nagy érdeklődésre tarthat számot a nyár egyik budapesti kiállítási szenzációjának megjelenése is a Képtárban, hiszen Somogyi Győző 20 képből álló, az Árpád-házi szenteket bemutató ikonosztázát (képfal) a fővárosi tárlat mellett az idén egyedül Kecskeméten lehet megtekinteni (képünk). A kiállítás megtekinthető december 17-ig, hétfő kivételével naponta 10-17, vasárnap 13.30-17 óráig.

Emlékkiállítás

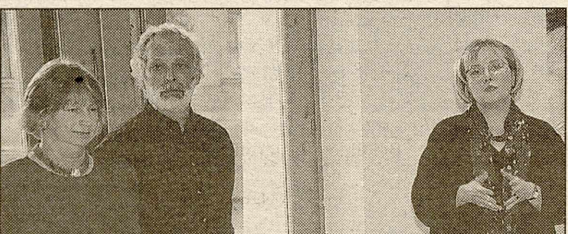
A tavaly elhunyt id. Szappanos István festő- és grafikus művész emlékkiállítása nyílt meg a Bozsó Gyűjtemény Klapka utcai kiállítótermében, Turai Kamil bevezetőjével.

Tóth ösztöndíjasok

Az életében méltatlanul mellőzött, igazi elismerését máig alig elnyert Tóth Menyhért megyénkbeli festőművészről elnevezett alapítvány ösztöndíjasainak kiállítását láthattuk a Cifrapalotában októberben. Képünk a megnyitón készült.

Kiállításassorozat

Októberben a Nemzetközi Kerámia Stúdió Múzeuma több kiállítást is rendezett. A Kecskeméti Textilművészeti Alkotóműhely tavalyi termését bemutató kiállítást a Ráday Múzeummal közösen szervezték (képünkön a megnyitót). Október 27-től indult a nemzetközi szimpóziumon résztvevő művészek és Antall András önálló kiállítása.

A debreceni Kortárs Galériában október 26-án nyílt tárlat B. Tóth Edit képeiből

KREATIVITÁS ÉS HITELESSÉG

Beszélgetés Bardócz Lajos grafikusművésszel

Bardócz Lajos grafikáit régóta ismerem és sokszor megcsodáltam nagyvonalú gazdagságukat és expresszív erejüket, ami nem az anatómiai pontosságból, hanem a kifejezés hitelességéből fakad. Kérdésemre szívesen és jóízűen mesél gyermekkoráról.

Gyulafehérvár mellett, Szászsebesen születtem 1936-ban. Szép régi, igazi polgári hangulatú város, gyönyörű, népi szecessziós lutheránus templommal, várral. A magyarok általában kisiparosok voltak, a szászok inkább kereskedők és földművelők. Nagyapám műbútorasztalos volt és én általában náluk töltöttem a vakációt és szabadidőmben régi olajnyomatokat másoltam ceruzával. Szerettem a műhely légkörét és 10-12 évesen már szőrén ülve lovagoltam és legeltettem nagyapám lovát a viadukt melletti legelőn. Valószínűleg innen ered a vonzódásom a lovakhoz, hogy grafikáimon mais olyan gyakran megjelennek. Később Gyulafehérvárra kerültem a Majláth Gimnáziumba. Ez egy katolikus iskola volt, ahol kollégistaként szívtam magamba azt a közösségi szellemet, amit ma is őrzök és sokat segít abban, hogy könnyen tudok kapcsolatokat teremteni. Sajnos Romániában 1947-ben bezárták az egyházi iskolákat. Az iparosok és a kulákok gyermekeit nem szívesen látták a felsőoktatásban, de mivel Romániában általános volt a tanítóhiány így sikerült bejutnom a Kolozsvári Tanítóképzőbe. Itt rajztanárom fedezte fel rajztudásomat és biztatására kerültem a Képzőművészeti Középiskolába, majd onnan Bukarestbe a Képzőművészeti Főiskolára. Ott nagyon kemény és szorgalmas munka folyt és alaposan megtanultuk a grafika mesterségébeli fortélyait. Kázar László népi szürrealis világa és Molnár József munkássága ragadott meg és az a nyitottság, hogy nem epigonokat, hanem szuverén alkotó embereket igyekeztek nevelni. Így alakult ki önálló látásmódom és itt éreztem meg, hogy a tudatos elrajzolás hogyan emeli a mű kifejezőerjét.

A szakmailag igényes, nem a stílusra, hanem a mesterségre koncentráló képzőművészeti oktatás jótékony hatása látható az Erdélyből áttelepült művészek munkáján. Tapasztalom azonban azt is, hogy az áttelepült művészek gyakran jól felépített szakmai karriert hagytak ott, és Magyarországon ezt nem volt könnyű újra felépíteni.

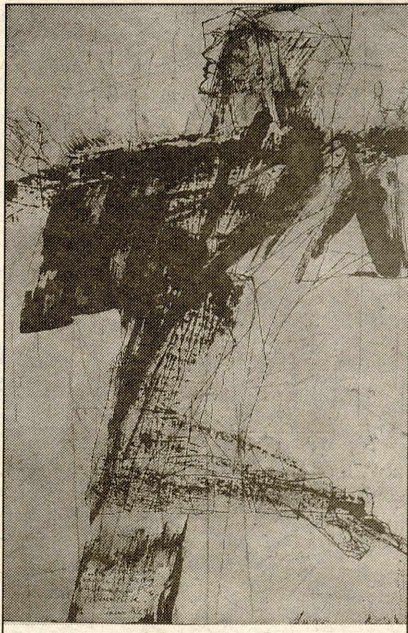
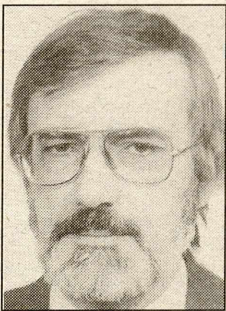
Te mikor jöttél át és hogyan sikerült itt gyökeret eresztetni?

1988-ban jöttem Magyarországra, de korábban már jártam nyaranta a Tiszakécskei Alkotótáborba, ez jelentette az induló kapcsolatot. Áttelepülés után az itteni művelődési központ művészeti előadója lettem és ma is Tiszakécskén élek. A váltást nem bánom, bár az illegális áttelepülés azért veszteségekkel is járt, sok mindent ott kellett hagynom, például a könyvtáram egy részét. Fontos volt azonban, hogy gyermekeinket magyar környezetben neveljük és hogy utazhassanak, világot láthassanak. Ez mindenképpen megérte, de szakmailag sem bánom, mert bár voltak nemzetközi sikereim, Romániában soha nem kaptam díjat, Magyarországon már többször is.

Hogyan látod a kortárs magyar képzőművészet helyzetét?

Sok az import és úgy tapasztalom, hogy neves teoretikusok szívesen diktálnak és propagálnak külföldön, főleg nyugaton kialakult tendenciákat. Eből gyakran születnek követő és múlandó divatirányzatok. Persze vannak a XX. századnak kimagasló művészei akiket én is tisztetek. Ilyenek Picassó, Dalí, vagy a háború utáni életérzést a legszívbemarkolóbban megfogalmazó Francis Bacon. Nagyra értékelem művészetüket, de nem kívánok a nyomukba szegődni. A szocialista körülmények közeli importált pop artot például hazugságnak tartom, hiszen egy tőlünk távoli és akkor még alig ismert fogyasztói társadalom terméke. Számomra csak a saját társadalmi és kulturális közegébe ágyazott művészet lehet hiteles és őszinte. Akkor szoktam megkérdőjelezni az alkotó képzelőerjét, ha minden témára ugyan azokat a stílusi sémákat alkalmazza. A képi jelrendszer akkor élő, ha kreatív. Lehet, hogy műveim néha heterogénnek hatnak, de minden témához igyekszem megkeresni a legalkalmasabb formanyelvet és igyekszem egyensúlyt teremteni az aszociatív lehetőségek és az érthetőség között. A művészeknek felelőssége van a vizuális kommunikáció terén és bár a minőség fontosabb mint az érthetőség, a mű nem lehet öncélú.

A sokszorozott grafika, a hidegtű alkalmazása

mellett szívesen alkalmazol vegyes eljárásokat, ahol az egyedi rajz és a kollázs szerű anyaghasználat ütköztetésével tágitod a kifejezés lehetőségeit.

A rajz és a struktúra, a tudatos és az amorf forma egymásra hatása és az ebből adódó esetlegességek beépítése a képbe játékos, izgalmas és érzelmileg gazdagabbá teszi a képet. A steril rajz könnyen szárazzá és érdektelenné válik.

Óraadóként a Kandó Kálmán Művészeti Szak-középiskolában tanítasz. Mondj valamit a vizuális nevelés terén vallott elveidről.

Ez egy nagyon fontos terület, ahol több évtizedes lemaradást kellene pótolni. Kollégáimmal sokat beszélgettünk erről és úgy gondoljuk, hogy a középiskolai vizuális nevelés még nem a művészképzés terepe. A nevelési szempontok a legfontosabbak, támpontokat, kapaszkodókat kell adni a tanulóknak, hogy értsék, ismerjék a vizuális nyelvet és általa tájékozódni tudjanak a vizuális úton érkező információk áradatában. Mindez jó környezet a tehetség fejlődéséhez, de a művészre érkező sok idő és tapasztalat szükséges.

Írta:
Balanyi Károly

Bardócz Lajos grafikái az Erdei Ferenc művelődési központban a Creator Spiritus című kiállításon láthatóak, november 12-ig.

Fel a KeZeK-kel

Október 11-én tartotta tisztújító közgyűlését a KeZeK (Kecskeméti Zenész Kör). A város muzikusait, illetve a zene iránt elkötelezett polgárait tömörítő egyesület egy korábbi ügyészégi vizsgálat megállapításai, kiegészítő javaslati alapján módosította az alapszabályát, elfogadta a vezetőség beszámolóját és megvitatta a következő időszak legfontosabb feladatait.

Megállapították, hogy a KeZeK rendezvényeivel, javaslataival, szakmai tekintélyével jelen van a város kulturális életében, megalakulása óta megfelelő kapcsolatot épített ki a szakma legaktívabb képviselőivel és az önkormányzattal is. Hagyományos koncertjei (jótékonyági koncertek, évfordulós megemlékezések) beépültek a városi programok sorába, a fellépő együttesek, szólisták alapján készült művet. Bugacon szinte egy évezrede folyik a nomád állattenyésztés, mely tulajdonképpen ázsiai eredetre vezethető vissza. Bugac 1796-1901 között lett folyamatosan Kecskemét tulajdona erdőivel, legelőivel, tavaival.

A jövőben ismét felelevenítik, a néhány évvel ezelőtt sikeresen elindított, kortárs zeneszerzőket bemutató szerzői estekét, folytatják a pályázati aktivitást, hogy a terve-

zett programokhoz megfelelő anyagi források álljanak rendelkezésre.

A közgyűlés egyhangú döntéssel a KeZeK korábbi vezetőségét (Dratsay Ákos, Gerhát László, Jámor Zsolt, Palotás József, Smuta Attila) választotta újjá.

Novemberi, KeZeK közreműködéssel szervezett rendezvény: Jótékonyági Gálaest november 6-án, 19 órakor a Kodály Iskola dísztermében "Bács-Kiskun Megye daganatos betegeiért"

A hagyományos jótékonyági koncerten közreműködnek: Berényi Bea, Dratsay Ákos (fuvola) Krasnyánszky Tünde (ének), Papp Rita (csembaló, zongora), Rácz József (hegedű), Révész László (orgona, zongora), Fehér Ernő, Gerhát László, Seres József (zongora), valamint a Kecskeméti Szimfonikus Zenekar Gerhát László vezényletével.

A koncert a "Bács-Kiskun Megyében a Rák Ellen" Alapítvány és több más cég, szervezet, intézmény segítő támogatásával valósulhat meg. A helyszínen további adományokat is szívesen fogadnak a rendezők.

A hely szelleme

Talán nem véletlen, hogy a Kada Elek Közgazdasági Szak-középiskolában mutatták be Horák Béla "Bugacpuszta idegenforgalmi krónikája" című művét október 26-án. Dr. Henkey Gyula megnyitója után a szerző ismertette a korabeli források alapján készült művet. Bugacon szinte egy évezrede folyik a nomád állattenyésztés, mely tulajdonképpen ázsiai eredetre vezethető vissza. Bugac 1796-1901 között lett folyamatosan Kecskemét tulajdona erdőivel, legelőivel, tavaival.

A századfordulón nagy egyéniségek: Herman Ottó néprajztudós, Hoitsy Pál, Szalay Gyula szakújságírók, Iványi-Grünwald Béla festőművész, Pósa Lajos költő, Kada Elek polgármester vizsgálták Bugac életét, néprajzát. Maga a településnév a kun buga - bika szóból származik. A cserényt és a pástorlelet több tárgyát az 1896-os millenniumi kiállításon láthatta a nagyközönség. Horák Béla forrása az 1901-ben a bugaci pusztaházban Kada Elek által elhelyezett emlékkönyv, melyben a hazai és külföldi látogatók bejegyzéseit olvashatjuk.

A bugaci turizmus aranykora 1930-44 közé esik. Kecskeméti újságírók tervezték bemutató, a kisvasút megnyitása jelezte

A Filharmonia KHT 2000/2001-es kecskeméti évadjának hangversenyeire az Erdei Ferenc Általános Művelődési Központban bérletek válthatók. Az első koncertet november 2-án a Kecskeméti Szimfonikus Zenekar és a Pedagógus Kórus adja Erdei Péter vezényletével. A hangversenyeket a Nemzeti Kulturális Alapprogram és Kecskemét Önkormányzata támogatja.

ezt a 30-as évek elején. A vendégek bejegyzései filmszerűen adják vissza a látogatásokat. Meglátogatta Bugacot Horthy Miklós családjával, Zilahy Lajos, Rákossy Viktor írók, Páger Antal színész. 1937-ig húszezer hazai és külföldi turista járt Bugacon. A külföldiek között, Jávától Mexikóig, taláunk angol, thai hercegnőket, svéd királynőt, holland, német, olasz, svájci minisztereket, képviselőket, olimpiakonokat. Járt itt Tagore indiai költő családja, Picard belga repülő, a világhírű olasz vízilabda- és labdarúgó-válogatott. 1940 augusztusában az olasz vendégek a magyar Erdélyre emelték poharukat. Az idegenforgalom 1944-ben szűnt meg. Felbukkannak a bugaci mindennapok szereplői: Árva-Tóth Miska csikós, Kerényi álomásfőnök, Sávolt János mozdonyvezető. A korabeli erkölcsi viszonyokat jellemzi, hogy egy francia család hiánytalanul megkapta elvesztett tízezer pengőjét.

A szerző személyesen is érintett, hiszen édesapja, dr. Horák Jenő jogakadémiai tanár meghatározó szerepet játszott a 40-es évek elején az idegenforgalom szervezésében. A kötetet kiegészíti Csitári Tibor polgármester a mai Bugacot bemutató írása. A Poszter Nyomda Szolgáltató kft által szépen kivitelezett könyv a Korda könyvesboltban kapható. -Károlyfalvi-

Vörösmarty emléknep

November 17-én, pénteken, a Magyar Irodalomtörténeti Társaság megyei tagozatának helyi csoportja a Kecskeméti Ifjúsági Otthonnak közösen Vörösmarty Mihály születésének 200. évfordulója alkalmából rendezvényeket tart. Levendel Júlia író, szerkesztő délután 1 órakor kezdődő előadásán, mely a "Tudni, tenni tör." címet kapta, 2 órától pedig a kecskeméti és Kecskemét környéki diákok Vörösmartyról írt emlékbeszédeinek versenyén vehetnek részt az érdeklődők.

Vörösmarty Mihály kecskeméti kapcsolódásairól Bajtai Mária írja:

Vörösmarty néhányszor megfordult Kecskeméten. Horváth Dömét, "Kecskemét Kazinczy-ját" otthonában kereste fel, mint ahogy Jókai, Petőfi és a kor több más neves irodalmára is. Rajta kívül más kecskemétiakkal is összefüggésbe hozható. Szilády Károly, az első kecskeméti nyomdász Toldy Ferencel, az első tudományos igényű irodalomtörténet írójával váltott levelében Vörösmarty műveinek szerzői jogáról és kiadói elkötelezettségéről érdeklődik.

Dán vendégek

A dániai Viborg megye delegációja járt nemrégiben Kecskeméten. A dán vendégeket a Városházán dr. Peredi Katalin jegyző tájékoztatta a magyar önkormányzati rendszer működéséről és a híros város életéről.

KECSKEMÉT

Erősödő Marosvásárhelyi kapcsolatok

A marosvásárhelyi iskolaigazgatók és tanfelügyelők kecskeméti látogatása során számos új intézményi kapcsolat kezdődött, és a régi-ek is erősödtek. Az egyik napot az igazgatók partneriskoláiknál töltötték, tapasztalatcserével. A tanfelügyelők ellátogattak a Megyei Pedagógiai Intézetbe is, ahol Kohajda László igazgató tájékoztatta őket. A Kodály Iskolában esti koncerttel kedveskedtek a vendégeknek. Itt cserélték ki a két város középiskolai helyismereti vetélkedőjének feladatcsomagjait is a fő szervezők: Kovács Júlia tanfelügyelő Marosvásárhelyről, és Józsa Katalin, a mi ifjúsági házunk igazgatója.

Alig utaztak el vendégeink és egy közel hatvan fős kecskeméti köztér (binnen hét önkormányzati képviselő), kulturális és gazdasági delegáció is útrakelt testvérvárosunkba, hogy viszonzozza a marosvásárhelyiek tavalyi itteni látogatását. Az önkormányzati delegációt polgármesterünk, a baráti körét Kerényi György egyesületi elnök vezette. Ezzel egyidőben utazott Marosvásárhelyre a kecskeméti Ifjúsági Ház munkatársi gárdája is.

A két önkormányzat és a mindkét városban működő baráti körök közös szervezésében (és anyagi támogatásával) felejtethetetlenül kedves és hasznos napokat tölthettek Erdélyben. Minden kecskeméti vendéget szakmai partnerek vártak és láttak el programmal. Két dolog külön is említést érdemel. Az egyik: rendőrségeink között biztos, hogy létrejön a közvetlen kapcsolat is. Erről Kozák Tibor, a megyei rendőrkapitányság hivatalt vezetője egyezett meg vendég-látóival. Remélhető, hogy a megyék közül is elsőként írják alá majd Maros megyével azt a megállapodást, amelyre eddig közvetlenül nem volt lehetőség országaink között.

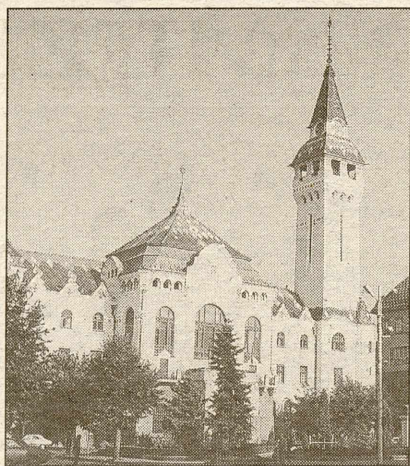
A másik: dr. Boza Pál, a Kecskeméti Főiskola rektor-helyettese a marosvásárhelyi Műszaki Egyetem rektorával és az erdélyi magyar műszaki felsőoktatás megszervezésén munkálkodó Hollanda Dénes és Dávid László professzorokkal tárgyalt a kapcsolatok szorosabbra fűzéséről és a kecskeméti közreműködésről.

A csodálatos marosvásárhelyi Kultúrpalota zsúfolásig telt hét-száz fős közönséggel várta a Kecskeméti évszázadok című galámsort, mely megérdemelt, többszörös vastappsal jutalmazott sikert aratott. Itt méltatta kapcsolatainkat többek között Frunda György szenátor, az Európa Parlament képviselője, az RMDSZ államfőjelöltje is.

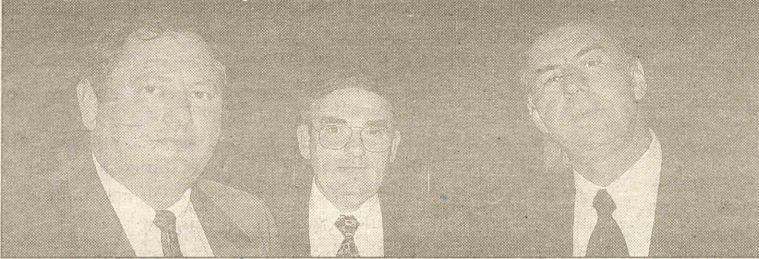
Dr. Szécsi Gábor találkozott testvérvárosunk újonnan megválasztott polgármesterével, dr. Dorin Florea úrral. A két polgármester egyetértett abban, hogy az eddig kialakult jó testvérvárosi kapcsolatot újabb árnyalatokkal kell gazdagítani. Florea polgármester úr beszámolt az apparátuson belüli változtatásokról és a város gazdasági terveiről. Dr. Szécsi Gábor megemlíttette az általa fontosnak ítélt kapcsolódási pontokat, valamint hangsúlyozta, hogy kölcsönös tájékozódásra van szükség a két város között annak érdekében, hogy a naprakész információk birtokában - a befektetők közvetítése által - a gazdasági kapcsolatok is megerősödhetnek.

A kecskeméti napok zárórendezvénye volt a Román-Magyar Üzletember Találkozó a marosvásárhelyi Ifjúsági Házban. A találkozózn felszólalt többek között dr. Szécsi Gábor, Fodor Imre és Csegi Sándor marosvásárhelyi alpolgármesterek, Halász János a Bukaresti Kereskedelmi Iroda vezetője, dr. Bányainé Bajzik Magdolna az ITDH kecskeméti regionális igazgatója, valamint Nagy Ágnes a Román Nemzeti Bank igazgató tanácsának tagja. Az üzletember találkozón mindkét város megemlíttette azon területeket, melyeknél partnerkapcsolat kialakítása lenne kívánatos.

A kecskeméti polgármester megemlíttette a jövő év május 12-re tervezett testvérvárosi gazdasági találkozót és kiállítást, amit Kecskeméten szerveznének. A rendezvényen - négy másik testvérvárosunk mellett - a marosvásárhelyi vállalkozások és befektetési lehetőségek bemutatásának is szívesen otthont adna Kecskemét.

A marosvásárhelyi rendőri vezetők Kozák Tiborral (jobbról)

Szécsi Gábor, Dávid László, Boza Pál és Hollanda Dénes tanácskozik

Csoportkép a marosvásárhelyi Városháza lépcsőjén

MAROSVÁSÁRHELY

Tárgyalnak az üzletfelek, Hegyes Ferenc (Magas-és Mélyépítő Kft.) és Király József (Free Line Kft.) - középen - helyi leendő partnereikkel

..... és

Frunda György RMDSZ elnökelőlt

A kecskeméti önkormányzati képviselők a marosvásárhelyi képviselő testület tagjaival a Városházán találkoztak.

A Szaximét Kvartett a gálaesten

Nagyon nehéz szavakkal leírni

azt a szívélyes vendéglátást, amelyben részünk volt. Kecskemét város számos intézménye reprezentálta magát, de a politikai pártok képviselői is jelen voltak. A Kecskeméti Főiskolát dr. Kozmács István, dr. Végvári Ferenc, dr. Horváth István és dr. Boza Pál képviselték. Vendéglátóink ügyeltek arra, hogy mindenki a saját szakmájának, beosztásának megfelelő partnerekkel is találkozzon. Ennek kapcsán hivatalosan is sikerült felvenni a kapcsolatot a "PETRU MAIOR" egyetem rektorával, akit a Főiskolánk vezetőségének nevében meghívtam Kecskemétre.

A szakmai találkozók mellett vendéglátóink elvittek a Maros felső folyásához, ahol megnéztük

a "Helikon Asztalt", az erdélyi magyar írók rendszeres találkozóhelyét. Ezen a helyen a kitűnő vásárhelyi színész, Györfy András néhány verssel idézte azt a szellemet, amely az erdélyi emberekben még a mai napig is él. Ez olyan jól sikerült, hogy többünk szeméből kicsordult a könny.

Ha Önök megkérdeznék milyen emberek laknak Marosvásárhelyen, akkor azt válaszolnám, hogy önmagukban bízó, önbecsülő, optimista szemléletű polgárok, akik igyekeznek a történelmileg örökösített pesszimizmusunkat levetni. Tehát van mit tanulnunk Erdélyi barátainktól!

A XXI. század elején változatlanul idősebb Veres Péter kérdése: mit ér az ember, ha magyar?

Boza Pál

"Indulj el egy úton..."

MAROSVÁSÁRHELY - KECSKEMÉT

Műveltségi vetélkedő

I. Forduló
Marosvásárhely földrajza, története, nevezetes épületei
1. Egy kis földrajz
Játékunk elején ismerkedjünk egy kicsit Marosvásárhely földrajzi adottságaival! Tegyétek teljessé a szöveget a titkosírással írt szavak megfejtésével!

Maros megye Románia középső részén, az REÉDIYL-EMNEDCE közepén helyezkedik el. A Maros, a Kis- és a YGAN-ÜKLÜKÖL által átszelt megye területe 6696 km. A megye székhelye, ÉZSYLEKDLÖF fővárosa: Marosvásárhely. A város az REÉDIYL EMÖZGÉS és a Küküllők dombvidéke találkozásánál fekszik, Kolozsvártól 105, UBADTSEPLÖT 510 kilométerre. A város körülölelő dombokat tengeri és tavi üledékes rétegek, márga, AKSCIV és homok építi fel. A település 7 km hosszúságban a Maros és KOPSOL APKAT völgyében terül el. A környék legmagasabb pontja a OSSOMETÖT (488 m) A vidék éghajlata szárazföldi, a korai tavaszt hosszú és meleg nyár követi. A régi város vízellátásában fontos szerepet töltött be a Szent-György utcai szökőkút, a RÁV ROSCÓGAJ, a ÓRASZTUK, a Sándor János-, a Teleki-kertszéli-, a RESCLAAJI ROFSÁR, a IKYLÁRTUK, a Válsuk és több ásványvíz kút. Jó ivóvízről volt híres a főtéri OBRODTUK, amely a Várdomb forrásait gyűjtötte össze és használta fel a zenélő szerkezet működtetésére. A város víz-

szükségletét ma a AMSORLÖB fedezi. A táj természetes növénytakaróját LÖTEYKGES alkotják, sok szép kirándulóhelyet kínálva a város lakosságának. Kules: Marosvásárhely = AMSORÁVRÁSYLEH

2. Milyen neven fordul elő Marosvásárhely az okiratokban?
Járj utána!

Induljatok el a megjelölt mezőkből, s a megadott égtájak szerint haladva olvassátok össze a betűket! Ha ügyesek vagytok, három földrajzi nevet kaptok megfejtésül. Jegyezzétek le ezeket a neveket!

*N	U	M	R	O	V	O	N
Ö	V	F	U	L	U	M	F
M	R	Ó	M	U	C	Ó	R
K	U	D	S	T	I	S	U
E	D	A	S	I	A	S	M
I	B	Á	R	D	Á	E	Á
AS	Z	É	P	V	Y	B	R
T	K	E	L	Y	L	E	H

3. Tudod-e?

a., Kitől és mikor kapott a város vásártartási jogot?
b., Ki és mikor adományozott szabad királyi kerített város címet Marosvásárhelynek?
c., 1506-ban a vásárhelyi székelyek felláztak az ökördád ellen. Ki az a hadvezér, aki levette a lázadást?
d., Hol tartottak országgyűléseket Marosvásárhelyen?
e., Milyen korábbi rendeletet erősített meg az 1571-es vásárhelyi országgyűlés?

f., Ki volt Vásárhely főbírája, Bethlen Gábor portai köve?

g., Marosvásárhely reprezentatív épülete a Közművelődési Ház vagy Kultúrpalota. Milyen stílusban épült? Kik tervezték?

h., Milyen művészeti alkotások elevenítenek meg székely népballadákat a Kultúrpalota tükörmében? Kinek az alkotásai ezek? Soroljátok fel a balladákat!

i., Milyen intézmények működnek jelenleg a Kultúrpalotában?

j., A Kultúrpalota lépcsőházában található üvegfestmények híres emberek ábrázolnak. Foglalkozásuk, születési helyük és életrajzi adataik alapján találjátok ki, kik ők!

Zeneszerző Gyula 1810 - 1893
Író Komárom 1825 - 1904
Politikus Monok 1802 - 1894
Zeneszerző Doborján 1811 - 1886
Festőművész Munkács 1844 - 1900
Költő Kiskőrös 1823 - 1849

k., Hol járunk? Előttünk a felsőváros, alattunk a Székely Vértanúk útja, hátunk mögött egy századelőn épült impozáns épület. Milyen tanintézet működik ma itt?

4. TOTÓ
1. A főtér (Rózsák tere) egyik impozáns épülete az Apolló-palota. Ki építette?

a. Teleki Sámuel
b. Bernádi György
c. Komor Marcell
2. Milyen célból emelték az Apolló-palotát?
a. Református Kollégium megsegítésére
b. Teleki Téka fenntartására
c. Hadiszállásnak
3. Milyen stílusban épült a város legrégibb temploma, a Vártemplom?
a. barokk

b. román

c. gótikus

4. A Teleky Tékával szemben áll a Kendeffy-ház. Mi működött egykor az épületben?

a. Színház

b. Királyi Tábla

c. Kórház

5. A ferencesek Tornját a '70-es években lebontották. Mikor épült ez a torony?

a. XVII.sz.

b. XVII.sz.

c. XVI.sz.

6. Hol volt 1849-ben Bem főhadiszállása?

a. Görög-házban

b. Kárnász-házban

c. Teleki-házban

7. Melyik a város legrégebbi emeltes háza?

a. Lábas-ház

b. Teleki-Köpeczi-ház

c. Haller-ház

8. Melyik házban szállt meg Petőfi Sándor?

a. Görög-házban

b. Kárnász-házban

c. Lába-házban

9. Hol állt a Bodor-kút?

a. Piac téren

b. Várban

c. Városházánál

10. Hány bástya van a Marosvásárhelyi várnak?

a. 9

b. 8

c. 7

5. Kakukktójas:

a., Ki Marosvásárhely szülötte?

Bolyai Farkas, Brassai Sámuel, Dósa Elek, Kövári László, aranka György

b., Melyik épület nem Marosvásárhelyen áll? Toldalagi palota, Bornemissza-ház, Bánffy

palota, Kendeffy-ház, Tolnai-ház

c., Melyik szobor nem Marosvásárhelyt dícséri? Bolyaiak szobra, Bernády szobor, Bartók Béla szobra, Gábor Áron szobra, Eminescu szobra

6. A hajdani Postaréten. A Felsővárosban, a hajdani Postaréten található a székely vértanúk emlékműve. Keressétek meg és húzzátok át a táblázatban négyszer előforduló betűket. A maradék betűk folyamatosan összeolvasva három vértanú nevét adják megfejtésül. Kik ők?

G	A	Á	L	F	C	F	Y	M	P	E
I	D	H	A	Á	L	Y	A	H	O	R
C	V	P	Á	P	A	T	H	D	C	K
Á	R	C	O	L	Y	D	E	T	Ó	R
O	P	K	J	E	Á	N	O	D	S	E

7. Készítsétek el és küldjétek be Marosvásárhely címérét szabadon választott technikával A/4-es méretben! Az I. fordulón 52 pont érhető el.

(A vetélkedőn való részvétel feltételeiről a Köztér októberi számában tudósítottunk!)

Beküldési határidő: 2000. november 30. (Kecskeméti Ifjúsági Otthon 6000 Kecskemét, Kossuth tér 4.) "Marosvásárhely - Kecskemét". Kérjük, minden munkáton tüntessétek fel a vetélkedő csapatotok nevét! Kiegészítő foglalkozás: 2000. november 8.16.30 óra. Helye: Kecskeméti Ifjúsági Otthon. Marosvásárhely - videó-vetítés a város múltjáról, jelenéről, természeti és kulturális értékeiről. Minden csoport megjelenésére számítunk! Jegyzetfüzet, toll szükséges! Szakirodalom: a Kecskeméti Ifjúsági Otthon ügyeleténél és a Katona József Könyvtár Gyermekvilágában, helyben olvasással használható. Jó munkát kívánunk!

Főiskola jogszabályoknak megfelelő működését. Az immár hosszabb távon tevékenykedő Főiskolai Tanács tagjainak mandátuma három évre szól. Az alakuló ülésen máris több fontos kérdésben döntöttek és elfogadták az intézmény 1999/2000 évi munkáját összegző, a Magyar Akkreditációs Bizottság számára megküldendő éves jelentést.

Erőgép a Tangazdaságnak

A Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium 2000. évi tangazdasági pályázatán elnyert támogatásból VALTRA VAMET 700 erőgéppel gazdagodott a kertészeti Főiskolai Kar Tangazdasága. Az ünnepélyes átadáson ismertették a finn erőgép műszaki tulajdonságait, amelyek révén minőségi előrehaladás várható a gyakorlati oktatás több területén. Remélik, hogy a következő években több hasonló koordinátákkal rendelkező erőgéppel fejleszthetik a Kar és a Tangazdaság gépparkját.

Tudomány Napja

A felsőoktatási intézményekben folyó tudományos kutatómunka eredményeinek bemutatását is szolgálják a Tudomány Napja alkalmával tartott konferenciák, tanácskozások. A Millenniumi Magyar Tudomány Napi Megyei Tudományos Fórum kecskeméti rendezvényeihez kapcsolódva mindhárom karon tudományos felolvasó-ülésekre kerül sor. A plenáris ülésen a Kecskeméti Főiskolát Dr. Ferenczy Tibor (Kertészeti Főiskolai kar) és Dr. Kozmács István (Tanítóképző Főiskolai kar) képviseli a kertészetet vidékfejlesztési szerepét, illetve a nyelvtörténet aktuális kérdéseit tárgyaló előadásával. Az Agrártudományi Szekció november 3-án a Kertészeti Főiskolai Karon, a Neveléstudományi és Neveléstörténeti Szekció november 6-án a Tanítóképző Főiskolai Karon lesz. A rendezvényhez kapcsolódik a november 9-re tervezett Millenniumi Tudományos Diákköri Konferencia a Műszaki Főiskolai Karon.

EDUCATIO 2000

Lázás készülődés tapasztalható a főiskolai és a kari Hallgatói Önkormányzat, valamint a Tanulmányi Osztályok és egyéb hivatalok tájékán: a Főiskolát, illetve a karok képzési profilját bemutató nemzetközi oktatási szakkiallítás lesz Budapesten, november közepén. Erre készülnek fiatalok és idősebbek egyaránt. A főiskolai pavilonban, összesen tizenhatszáz m²-en mutatkoznak be a karok és szakok. A rendezvényre a már forgalomba került tájékoztató dosszién kívül szórólapok és egyéb információs anyagok is készülnek, s természetesen megjelennek a főiskolai életre jellemző fényképek, videók, hallgatói kreativitást tükröző alkotások, termékek.

WWW.KEFO.HU

A fenti címen lesz elérhető a Kecskeméti Főiskola internetes honlapja. A különböző telephelyeket összekötő informatikai rendszer fokozatos kiépítése, illetve a konszenzussal kialakított tájékoztató anyagok kidolgozásának elhúzóódása miatt csak a napokban sikerült elérni azt az állapotot, hogy a fenti címen néhány szó helyett valódi honlap-kezdemény jelenjék meg. Az egyelőre ideiglenes, illetve fejlesztés alatt álló honlap megjelenítéséhez a www.kefo.hu/proba, illetve a www.kefo.hu/beta címet kell megkeresni ahhoz, hogy valódi információhoz jussanak az érdeklődők.

Nyílt napok

Már előző számunkban is megírtuk, de nem lehet elégszer hangsúlyozni: a karok az alábbi időpontokban és helyszíneken várják a képzési programok, illetve a következő évi felvételi iránt érdeklődő középiskolásokat, szüleiket és tanáraikat:

Kecskeméti Főiskola Tanítóképző Főiskolai Kar (KF TFK)
2000. november 16., 8.30, díszterem
Kecskemét, Kaszap u. 6-14.

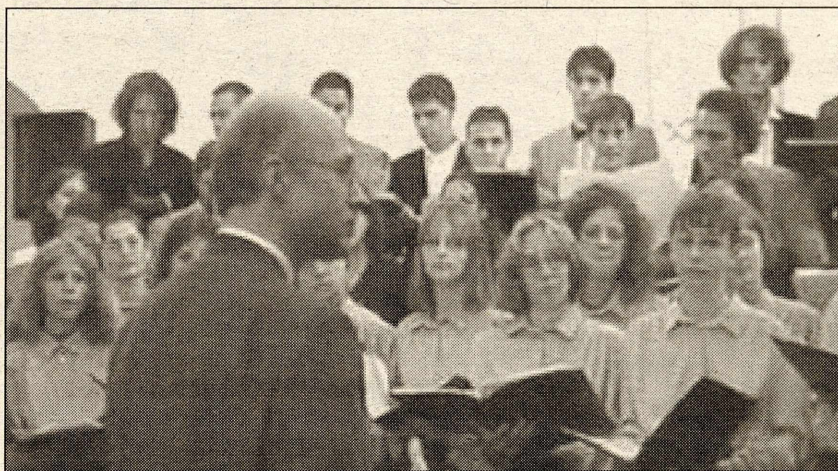
Kecskeméti Főiskola Kertészeti Főiskolai Kar (KF KFK)
2000. november 23. 10.00, aula
Kecskemét, Erdei Ferenc tér 1-3.

Kecskeméti Főiskola Műszaki Főiskolai Kar (KF MFK)
2000. december 1. 9.00, nagyelodó
Kecskemét, Izsáki út 10.

Főiskolai Tanács

Október elején megalakult a Kecskeméti Főiskola Főiskolai Tanácsa. Az eddigi főiskolai " "törvényhozó" testület, az Ideiglenes Főiskolai Tanács az integrált intézmény alapvető szervezeti kiépüléséig látta el feladatát. A Szervezeti és Működési Szabályzat elfogadása és többszörös módosítása mellett több mint húsz szabályzatot fogadott el, illetve vitatott meg a Tanács, ezzel biztosítva a

IFJÚ MÚZSÁK

Az Ifjú Múzsa Fesztivál egyesített vegyeskarát Smuta Attila karnagy vezényli.

A zene és a képzőművészet ünnepeként illeszkedett Kecskemét város millenniumi rendezvényeinek sorába az Ifjú Múzsa Fesztivál, amelyet a Kecskeméti Főiskola Tanítóképző Karának Zenei Tanszéke rendezett, a Vizuális Nevelés Tanszék valamint a Nemzetközi Kerámia Stúdió munkatársainak közreműködésével.

A fesztivál eszmeiségét különböző ideák mentén húzható vonalak metszéspontja adta - fogalmazta meg Smuta Attila tanszékvezető, a fesztivál igazgatója.

A rendezők szándéka szerint a rendezvény-sorozat többféle találkozásra adott lehetőséget: zenével és képzőművészettel foglalkozó különböző világnézetű hazai és külföldi főiskolások, ezen belül is a magyarországi, határon túli magyar és nyugat-európai fiatalok találkozására. Mindez karitatív céllal is összekapcsolódott.

A fesztivál keretében három jelentős rendezvényre került sor: az Evangélikus templomban rendezett két hangversenyre és a képző- és iparművész hallgatók kiállítására.

Az első hangversenyt a fogadó Tanítóképző Főiskolai Kar kórusai adták. A Karon folyó színvonalas zenei munkát két kórus produkciói is bizonyították. A PERLATON Női Kar elsősorban magyar szerzők kórusműveit szólaltatta meg. A világi és egyházi műveket egyaránt nagy átéléssel, kifejezőerővel adta elő a kórus Oroszné Tornyai Lilla kórusvezető vezényletével, hitelesen tolmácsolva a művek mondanivalóját. A Főiskola volt hallgatója, Nagy Attila, aki Freiburgban is tanult, hangszerutódásának magas szintjéről győzhette meg újra a közönséget blockfőte-játékával.

Az ARCUS-énekegyüttes előadásában Smuta Attila karnagy vezetésével újra nagy élményt jelentett Pergolesi: Stabat mater c. műve, amelyet 2000. tavaszán már nagy sikerrel mutatott be az énekegyüttes. Az októberi koncerten a mű néhány részletét ismét hallhatta a közönség. Jól sikerült interpretációt adott Benjamin Britten igényes, nehéz darabjának előadása is, amelyben ugyancsak nagy teljesítményt nyújtott a kamarakórus.

A külföldi kórusok egyike a Tanítóképző Főiskolai Kar tanszékeivel évek óta több szakmai területen együttműködő németországi Freiburgi Pedagógiai Főiskoláról érkezett, Christoph Schwartz karnagy vezetésével. A kórus Bach halálának évfordulójára összeállított műsort adott elő, a műveket a Bach-család szerzeményeiből válogatva. A Freiburgi főiskolásokból álló kórustól a

lehető legnagyobb részletességgel kidolgozott, a rendkívül jól felkészült kórusvezető kísérletező kedvét, haladó zenei szemléletét is tükröző érdekes barokkzene-interpretációt hallhatott a közönség. A kísérletező kedv egyrészt az izgalmas dinamikai megoldásokban mutatkozott meg, másrészt pedig abban, hogy egy Bach által ismert dallam 20. századi zenei "újrafogalmazását" - Knut Nystedt zeneszerző művét - is megszólaltatták.

A másik "külföldi" kórus Kecskemét új romániai testvérvárosából, Marosvásárhelyről jött. A város különböző iskoláiban tanuló fiatalokból álló Nagy István Ifjúsági Vegyeskar Kovács András karnagy vezette. A több fesztiválon is díjat nyert marosvásárhelyi kórus színes, nagy műsort hozott: barokk, romantikus és 20. századi műveket szólaltatott meg.

A hangverseny külön színfoltja volt a résztvevő kórusok közös fellépése. A fesztivál egyesített vegyeskara Kodály orgonakiséretes művét, a 114. Genfi zsoltárt adta elő magyar nyelven. Az egyesített kórust Smuta Attila karnagy vezényelte.

A rendezvény-sorozat a művészet erejével szándékozta felkelteni a fiatalok szociális érzékenységet: a koncertekből befolyt pénzügyi összeget a kecskeméti SOS-Gyermekfaluból kikerülő és főiskolákon, egyetemeken továbbtanuló fiatalok jövőjét szolgáló "Útravaló Alapítvány" kapta. A képző- és iparművészeti kiállítás anyagát az alkotók az SOS-Gyermekfalu közösségi termében helyet kapó állandó kiállítás kiinduló anyagául ajánlották fel.

A kultúrtörténeti és országismereti programok (a Leskovszky-hangszergyűjtemény, a Bozsó-gyűjtemény, a Feszty-körkép, a Parlament megtekintése), amelyekre a Kar német műveltségterületi képzésben részt vevő hallgatói kísérték el a vendégeket, hozzájárultak ahhoz, hogy a fesztivál külföldi résztvevői megismerjék Magyarország történelmét, értékeit, és hogy a főiskolások, ifjú művészek, leendő pedagógusok a számukra legjelentősebb benyomásokat beépíthessék saját művésztükhöz.

A fesztivál a tervek szerint nemzetközi vándorfesztiválként fog működni, így eszmeiségét továbbviszik a folytatásaként a következő években létrejövő rendezvények.

Írta:
Lipócziné
Dr. Csabai Sarolta

Csillagnézó

KOS. Akik a jegy elején születtek, az anyagi hullámvölgyből igyekeznek kiszabadulni, az áprilisi Kosok viszont utazáson szerezhetnek kellemetlen tapasztalatokat. A gyorshajást például büntetéssel honorálják a jelenlegi konstellációk. Váratlan változások is előállhatnak a munkahelyen.

BIKA. Családi körben meglepő fordulatokra lehet számítani, közeli rokonok ugyanúgy szóba jöhetnek, mint a gyerekei vagy a partnere. Vélhetően azonban nem viselik meg nagyon az események. Titkos kalandokba ne bocsátkozzék ebben a hónapban, örüljön, ha az előzőeket megússza.

IKREK. Ingatlanügyekben előrelépésre számíthat, de a baráti kapcsolatokra most barátságtalan idők járnak. Vágyait korlátozza kissé önszántából, s ne szervezzon több programot, mint amennyit fejben tud tartani. Csalódásait gyógyítsa munkával, lesz belőle elegendő, és még a sikerélmény sem marad el.

RÁK. Kellemes élményeket szerezhet egy új kapcsolatban, vagy ha felújítt egy régebbi ismeretséget. Egészségével azonban akadhatnak gondok, különösen a hónap elején, de az is lehet, hogy a környezetében gyengélkedik majd valaki.

OROSZLÁN. Az egyik szerelem megy, a másik meg jön. Ez sok töprengéssel és pénzkidáccsal jár. S ha eközben a munkahelyén is tornyosulnak a felhők, elfeledkezik az egészségéről, észre sem veszi, hogy mikor fázik meg. Jól teszi hát, ha sok teendője mellett erre is ügyel.

SZŰZ. A munkával nem lesz gondja, annál inkább a partnerével. Eleinte úgy látszik, minden a legjobb úton halad, a hónap végére azonban feszültségek terhelik a kapcsolatot. Próbálja meg környezetét megkímélni, ne terhelje rájuk saját problémáit.

MÉRLEG. Utazásai során fontos és kedvező tapasztalatokat szerezhet, kivéve, ha ingatlanügyeit akarja rendezni. A sok jövés-menés miatt azonban elhanyagolja partnerét (lehet, hogy szándékosan?), és ez erősen megterheli kapcsolatukat. Eszébe jut, hogy életvezetésén változtatni kellene.

SKORPIÓ. Anyagi helyzete végre kezd megszilárdulni, mi több, erre még a partnerének is esélye van, így vágyaikat most mindketten kielégíthetik. Hab a tortán, hogy főnökével jól megértik egymást. A hónap végén mégis legyen óvatos, ha nem akar vesztéssel zárni.

NYILAS. Közeli rokonával vitába keveredhet, és ebben talán pénzügyek is szerepet játszanak. Egy kis erőfeszítéssel ugyan, de szerencsésen ér véget a perpatvar. Munkakörülményei a hónap második felében kezdene javulni, s ez anyagi helyzetét is kedvezően befolyásolja.

BAK. Inkább magányosan szeret mostanában dolgozni, mintsem csapatban. Ez még nem lenne baj, ha világosan látná munkája célját vagy eredményét. Szerencsére ez az állapot csak átmeneti, s még a kellemetlen, váratlan esetekből is sokat tanulhat. Jobb, ha így fogja fel.

VÍZJÁRÓ. Miközben saját magával igen jóban lesz, annál több problémája akad partnerével vagy gyerekével. Igaz, hogy a vitákat nem anyagi gondok okozzák, hanem inkább az életvitellel kapcsolatosak. Lehet, hogy kísérletet tesz egy szerelmi kalandra, de most nem éri meg az erőfeszítés.

HALAK. Végre fellebben a fátyol egy csomó titokról a munkahelyén, és rácszmél, hogy fölöslegessé voltak eddigi aggodalmai. Nem ártana, ha saját egészségével törődne, de többnyire inkább a partnere pátyolgatásával lesz elfoglalva.

L. A.

Születési horoszkóp, sorselemzés, előrejelzés, személyes konzultációval.
Tel.: 30/27-144-28.

In memoriam Soproni Ági

2000. január 6-án a TV+ vendége volt az a színésznő, akinek halála felborzolta a közvéleményt. Utolsó szereplése tehát éppen a mi városunkban volt, mert az adást követő március hónapban (két hónappal az élő műsor után) Soproni Ági elhunyt.

Itt volt diák, a Katona József Gimnáziumban érettségizett. Mindenki szeretetteljesen emlékszik vissza rá, mert szép volt és talpraesett, könnyen tanult. Mindig szeretett szerepelni, mert kicsi korától kezdve színésznő szeretett volna lenni. Radó Vilmos már 16 éves korában hívta a színházhoz, de nem hagyta abba tanulmányait, mert alacsonynak érezte magát. Csak később jött rá, hogy a jó színész nem arról ismerszik meg, hogy hány cm magas. Az az érdekes, ami belülről sugárzik. Soproni Ágiból sugárzott a tenni akarás, a másokért való fele-

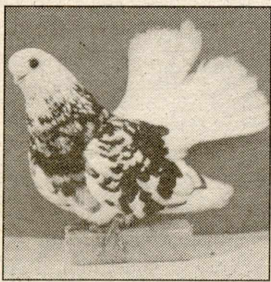
lősségtudat. Érettségi után könyvelőként dolgozott Pesten, majd az Országos Szórákórtató Központ stúdiójába jelentkezett, s mint táncdalénekesnő kezdte el művészi pályafutását. A Magyar Rádió Könyvzenei Stúdiójában 750 jelentkező közül hetet vettek fel, köztük Soproni Ágit. Együtt kezdett ebben a Stúdióban Katona Klárral, Monyók Ildikóval, Poór Péterrel. Énekelt a Made in Hungary versenysorozaton is. A táncdaléneklés azonban nem elégítette ki, többet akart és mást. Első nekifutásra felvették a Színház- és Filmművészeti Főiskolára. A Vígszínházban két éven keresztül volt gyakorlaton, ám Várkonyi Zoltán nem szerződtette le a diploma megszerzése után, mert bár hallgatóként minden előadásban szerepelt, az ő párhuzamos évfolyamából Várkonyi két fiút szerződtetett, Hegedűs D. Gézárt és

Gálffy Lászlót. Ám már a főiskolás éveiben kikérte Mészay István, a Kecskeméti Katona József Színház akkori igazgatója és Várkonyi javaslatát elfogadva Soproni Ági a híros város teátrumához szerződött. Saját bevallása szerint is csodálatos éveket töltött el szülővárosában. Ruszt József legendás társulatához tartozni akkoriban megtiszteltetés is volt és szakmai fejlődést is jelentett. Nagyon sokat játszott, imádta a város, a megye. Emlékezetes marad a Csendes Don Nataljája, a Figaró házasságának főszerepe és az egyetlen operett szerepe is a kis Mi Lehár Mosoly országából. Majd a Nemzeti Színház tagja lett. Pályája során óriási vargabetűket írt le, de igazságérzetét és egyenességét mindig megtartotta, Annyit kapott vissza a pályától, amennyit befektetett. Csalódások után nem vágyott vissza, de mindig valami új dologba fogott. A nemzeti kérdés kapcsán könnyet írt, interjúkat készített. A színészetből a szinkronfeladatok tu-

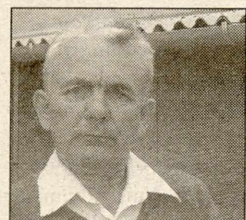
catja maradt meg neki. Nagy álmodozó volt, de azt mondta, "ha valaki álmodik, nagyot álmodjék".

Szívszorító volt újra megnézni a vele készített interjút. Egykori kedves kollégájával, Fekete Tibor kiváló művésszel beszélte telefonon az élő adás keretében és visszaemlékeztek az elvesztett kollégákra: Hetényi Pálra, Szalma Sándorra. S most már Soproni Ági sincs. Fiatalon, értelmetlenül és borzalmas körülmények között távozott el az a közéleti ember, aki mindig tele volt tervekkel. A fián is segíteni akart. Amikor itt járt, elmondta, hogy a gyermeke is színész akar lenni, de Hollywoodban, s ő ebben támogatja, segíti, mert gyerekkorában neki is olyan álmai voltak, hogy az MGM-nél forgat. Azok az emberek, akik szerették, tisztelték most megrendülten néznek maguk elé. Kecskemét városa pedig, ahol oly sok embernek szerzett felejthetetlen estéket, szintén nem ocsúdik fel sokáig a döbbenettől. tájt

Urak hobbijából - sport

eszébe senkinek vele kapcsolatban ez az állítás. A "Guba" néven ismert tenyésztőnek mintegy kétszáz galambja van, többek között az a fajtagyőztes Kecskeméti Keringő is, amit a kép ábrázol. Ő az az ismert

Ha a versenygalambok piaci árát nézzük, akkor Nagy Istvánt akár milliomosnak is tekinthetnénk, mégsem jut példál a képen látható kifejezetten kecskeméti fajtát, melynek simafejű és kontos változatát ma is tenyésztik. Ma sem olcsó dolog az ezzel való foglalkozás. Magyar viszonylatban ötven ezer forintnál kezdődik egy fajtagyőztes galamb ára.

- Többfajta típusgalamb van. Kiemelne közülük néhány ismert fajtát?

- Elsőként említeném a postagalambot, amely 1300-1500 kilométer távolságból is hazatalál. Második nagy típusba tartoznak a Budapesti Magasszállók. Ezeket látjuk az égen körbe-körbe röptülni. Felhajtás után sokszor 10-12 órán át is köröznek. Versenyre is kiképzik őket. Minél hosszabb ideig vannak a levegőben, ezen belül is minél tovább vannak tűnőben, annál több pontot kap a raj.

- Mit nevezünk "tűnésnek"?

- Tűnőben akkor van a galamb, amikor eléri azt a magasságot, amikor szabad szemmel már nem látható. Ez körülbelül másfél kilométer magasan van. A tűnésben lévő maximális időtartam pedig elérheti a két órát is.

- Nem fél a tulajdonos, hogy végleg eltűnnek "tűnésben lévő" galambjai?

- Dehogynem. Előfordult már nemegyszer. Ilyenkor a verseny elvesztésén túl komoly anyagi kár is éri. Általában felhő viszi el a galambcsapatot. Ahhoz tudnám hasonlítani, amikor az autó reflektorának fénykévéjébe jut a nyúl, és nem tud belőle kijönni. A nyulat is ezért ütjük el. Ugyanígy téveszti meg a galambot a felhő, s akár külföldre is magával viheti. A galamb ellensége még az ölv, de ha erdőbe jut, s ragadozók kergetik meg, a fejvesztett menekülés ugyanúgy megzavarhatja a galamb tudatát, térbeli tájékozódását, mint a felhő. Az is lehet, hogy orv galamblesők egyszerűen csak befogták és nem engedik szabadon a csapatot. Az a tapasztalat, hogy ha két-három napig nem jönnek vissza, végleg elveszteknek tekinthetők. - Harmadik, bennünket közelről érdeklő típus a Kecskeméti Keringő és a Purszli (Alföldi Kőrösi Keringő). (Egyébként az országban

kecskeméti férfi, akiről már életében parot neveztek el (Guba-park) a nevezetes vacsi-közi játszótér "kijárásiért" és megvalósításáért hálás környékeliek. Lakásához közeli, legalább ötven oklevéllel körbetapétázott vacsi-közi pinchehelyisége a központi gyülekezőhelye a Kecskeméti és Alföldi (Kőrösi) Keringők Fajtaklubja tagjainak. A klub most ünnepli fennállásának 35. évfordulóját. Ez alkalomból kerestem meg Nagy Istvánt, aki egyébként a galambversenyek és galambkiállítások Országos Bíráló Egyesülete bíráló testületének is tagja, hogy avassa be olvasóinkat a galambászat rejtelmeibe.

mintegy húsz fajtaklub van.) Ezeket a fajtákat naponta kétszer, rövidebb ideig röptetik. Ide sorolható még a Szálló és a Pípes Pesti is, mely előfordulhat derés vagy vegyes színű változatban. Mintegy huszonöt településen érhető tetten a Kecskeméti Keringő és Purszli jegyzett tenyésztése. A kifejezetten kecskeméti tenyésztőket a 97-es és 126-os egyesület veszi számba. A művelődési házban is tartunk havonta összejöveteleket. Itt, illetve a törzshelynek számító pinchehelyiségben beszéljük meg a soron következő kiállításokat, versenyeket, a galambesemények beszerzésének lehetőségeit és az előforduló betegségeket. Rajtuk kívül természetesen vannak lelkes, galambszerező amatőrök is, de ők inkább csak tartják, nemigen röptetik a galambjaikat. Mi magunk között csiszárnak hívjuk azt a galambászt, aki hajti is.

- Hogyan lehet "hajtani" a galambot?

- A hajtás tényleges kelléke a galambhajtó rúd. Ennek jellemző mozgását felismerik a galambok. Ügyes hajtó hosszú gyakorlás után eléri rajával a versenyben kiírt elvárásokat. Például a Budapesti Magasszállónál a szabályzat szerint huszonnégy galambot szabad felhajtani, s ebből legalább tízenhatnak egyszerre kell leülni a tetőre. Az a versenyző, akinél kevesebb az egyidőben leülő galamb, kiesik a versenyből.

- Hányféle szint nevezhetünk meg a galamboknál?

- Annál szebb a falka, minél több színben játszik. Lehetnek egyszínűek: vörösek, feketék, sárgák, fehérek. Lehetnek derések: fekete-deres, vörös-deres, stb. Lehetnek gólyaszárnyú cifrák, lehetnek szívesek (nyakukon mintha szív lenne kirajzolódva), oldalasok, pajzsosok (a tiszta egyszínű galamb oldala pajzs alakban más színű), stb. Érdekes a szarkagalamb, ami tiszta fekete, csak az oldala, meg a szárnya vége fehér. - Sokat lehetne még beszélni a galambokról. Arról, milyen kíméletes bánásmódot igényel a galambtartás. Ennek jellemző példája, hogy a fajtatiszták szolgálatára minden tenyésztő tart úgynevezett dolgozó galambokat, melyek a versenyre, kiállításra szánt értékes galambanya helyett annak fiait nevelik, gondozzák.

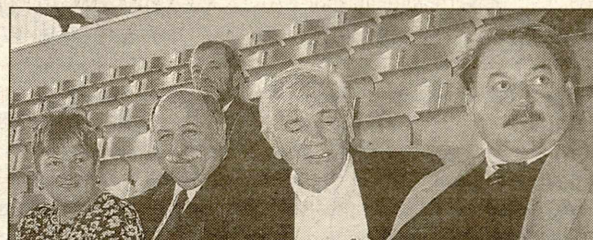
Magával nem bánnak úgy, mint a szép galambbal - zárja beszámolóját mosolyogva a neves galambász, s előző mondatára gondolva nem is kételkedhetem állítása igazságában.

Kada Erika

DÉL-ALFÖLDI ÖKÖLVÍVÓ SIKER

A Délalföldi ökölvívó válogatott (képünkön) október 14-én Pécsen lépett szorítóba Dél-Dunántúl válogatottja ellen, 20:4 arányú győzelmet aratva. Október 22-én Székesfehérváron folytatódott a siker: Észak-Dunántúl válogatottja ellen 19:5-re nyertek a délalföldiek. A mérkőzéseken ott volt Csötönyi Sándor, a Magyar Ökölvívó Szövetség újraválasztott elnöke (felesége társaságában), Szántó Imre szövetségi kapitány, és Ivanovics Károly, MOSZ elnöki tanácsadó, a KSC szervezési igazgatója is. (balra)

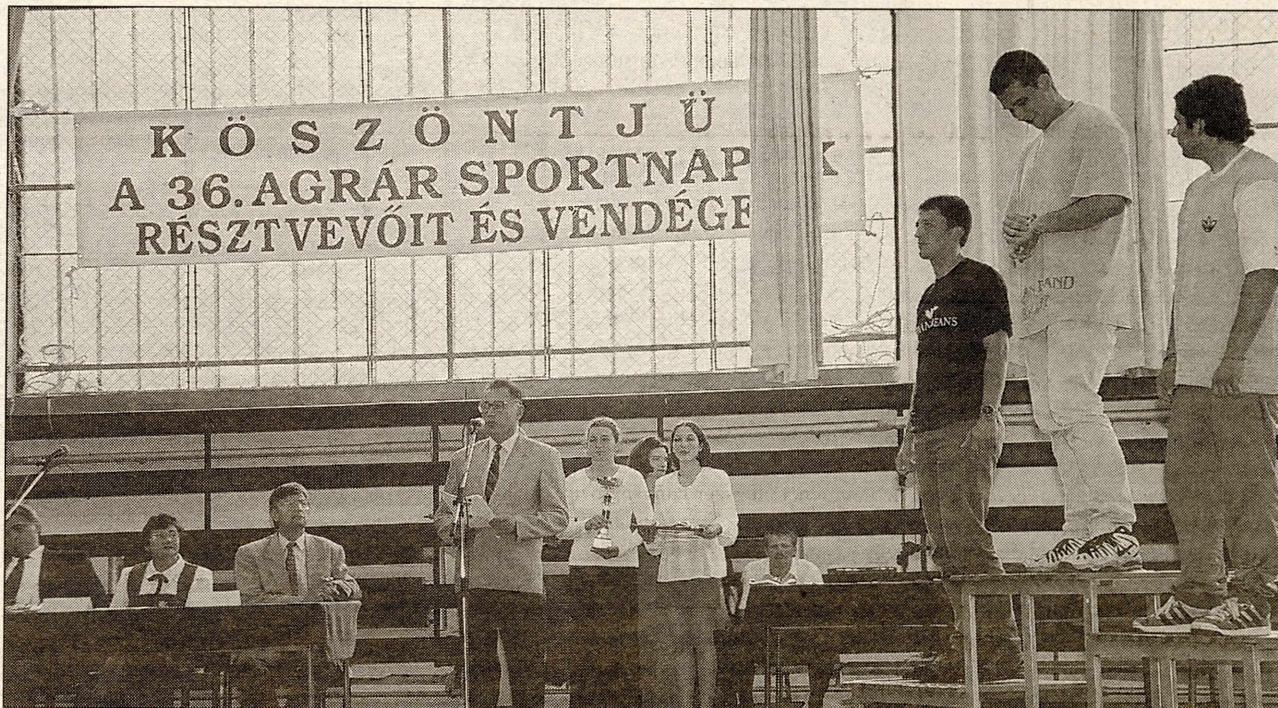
Az Ifjúsági és Sportminisztérium támogatásával a kecskeméti Speciális Oktatási Nevelési Fejlesztő Központban az "Alapítvány a Sportoló Foglalkozásért" rendezésében kerül sor a 2000. évi Magyar Mozgáskorlátozott Boccia Vándorkupa versenyre november 4-5-én. A rendezvényt Tóth Ildikó, a Magyar Mozgáskorlátozottak Sportszövetségének főtájkára nyitja meg.

Ökölvívó bajnokság Kecskeméten

Jubileumot ünnepel a magyar ökölvívósport: a szövetség 75 éves fennállását. Az ünnepre a kecskeméti sportszerető közönség is meghívást kap, hiszen tizenöt év után újra rangos ökölvívó-sportesemény színhelye lesz városunk, a Magyar Ökölvívó Szövetségtől ugyanis a kecskeméti klub elnyerte a felnőtt országos egyéni bajnokság megrendezésének jogát.

November 29-én a Városi Sportszarnokban kezdődik és december 2-ig tart a felnőtt egyéni magyar bajnokság. Az első két napon folynak a selejtezők, a harmadik napon az elődöntők, a negyedik napon pedig a döntőkre kerül sor, 4x2 perces menetidővel. A mérkőzések délután 4 órakor kezdődnek. Minden érdeklődőt szeretettel várnak a rendezők!

AGRÁRSPORT FELSŐFOKON

Október első hétvégéjén került megrendezésre városunkban, 1985 után második ízben az Országos Agrár Egyetemi és Főiskolai Bajnokság. A Kecskeméti Főiskola Kertészeti Főiskolai Karának meghívását 19 intézményi kar fogadta el. A három napon át tartó küzdelmekről, a rendezvény múltjáról Kégl Tamást, a főiskola testnevelő tanárát, a verseny főszervezőjét kérdeztük.

Az agrár-ágazati versenyek az egyik leghosszabb múltra tekintenek vissza. 1954-ben Gödöllőn indult útjára és azóta már hagyományossá vált a versenysorozat. Tíz éves megszakítással, 1976 óta folyamatosan, most 36. alkalommal került megrendezésre Kecskeméten. Az agrár-ágazathoz tartozó felsőoktatási intézményekben, a képzésben kezdettől fogva kiemelt szerepet kapott a testedzés és sport. Az 1900-as Párizsi Olimpiai Bauer Rezső révén debreceni gazdász, későbbi földbírtokos nyert aranyérmet a diszkoszvetésben. A két világháború között már rendszeresen találkoztak a gazdasági akadémiák hallgatói és elsősorban atlétikában mérkőztek meg egymással. Ma az éves program kiemelkedő eseménye az országos bajnokság, amely a vetélkedésen kívül módot nyújt a szakmai és baráti kapcsolatok kialakítására, ápolására.

-Az integráció mennyiben érintette, módosította az eddig kialakult versenyrendszert?

Ez a 36. Bajnokság újabb mérföldkő a sorozat történetében, ugyanis az integráció meg-

bontotta az eddigi összetételt. Az intézmények a Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium fennhatósága alól átkerültek az Oktatási Minisztériumhoz. Ez szervezési és anyagi vonatkozásban egyaránt más alapokra helyezte a feladatokat. Az integráció következtében fellazultak a régi kapcsolódások és így újakat kellett kialakítani. Az új felállásban is döntő a hallgatók sportszerű versenyzési feltételeinek biztosítása és a hagyomány szellemiségének fenntartása. Ebben a nehéz átmeneti időszakban a folytonosság érdekében vállalta el a Kecskeméti Főiskola Kertészeti Főiskolai Kara nevében dr. Lévai Péter főigazgató a verseny rendezését.

-Milyen segítséget kaptak a találkozó megszervezéséhez?

A támogatók közül ki kell emelni a Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztériumot. A verseny fővédnöke dr. Torgyán József miniszter volt. Pályázat útján is próbáltunk pénzhez jutni és ezzel a rendezés költségeit kiegészíteni. Meg kell említeni még, hogy jó partnereket találtunk a városban a csapatok elhelyezésére, étkeztetésére.

-Milyen sportágakban és hogyan bonyolították le a versenyt?

Asztaliteniszből, kézilabdából, kosárlabdából, kispályás labdarúgásból és röplabdából összesen mintegy 450 résztvevő mérte össze tudását. A jelentkező 19 egyetemi és főiskolai kart 9 csapatba tömörítettük. Részben az új integráció révén, részben a régi hagyományok szerint. A versenyek négy helyszínen, a

Kertészeti Főiskolán, a Kocsis Pál Mezőgazdasági Szakközépiskola tornacsarnokában, a Lánchíd utcai sportszarnokban és a GAMF pályán zajlottak.

-Kik szerepeltek a legjobban? Milyen eredményt értek el a kecskemétiak?

Kiemelkedően jól szerepelt a Debrecen, a Gyöngyös elsősorban kézilabdában és a Sopron. A kecskemétiak a régi kapcsolódás alapján a Budapesti Kertészeti Egyetemi Karokkal indultak egy csapatban és jól szerepeltek. Női kosárlabdában és mix röplabdában második, kispályás fociban és asztaliteniszből harmadik helyezést értek el.

-Mi volt a díjazás?

Minden sportágban a győztes csapat serleget kapott és az első három helyezett éremdíjazásban részesült. Valamint sportáganként két tiszteletdíjat is kiadtunk: a legjobb és a legeredményesebb játékosnak.

-A sporton kívül is szerveztek programokat?

A résztvevők számára szabadidős kísérő programokat szerveztünk és a rendezvényhez kapcsolódott még a záró napon a főiskolai karok főigazgatóinak szakmai tanácskozása.

-Hol folytatódik a versenysorozat jövőre?

A 2001. évi Országos Agrár Egyetemi és Főiskolai Bajnokság házigazdája Gödöllő lesz.

Írta:
Zsámboki Anna

Köztársasági váltó

A Magyar Köztársaság kikiáltásának tiszteletére már hagyományosan minden évben váltó futóversenyt rendez a Városi Diáksport Bizottság és a Sportigazgatóság. A 2000. évi 10x200 méteres váltófutásban az általános iskolás leányok versenyében a Lánchíd, a fiúknál az Arany János Iskola győzött. A középiskolás leány csapatok közül a Szent-Györgyi Albert Szakközépiskola, a fiúknál a Kada Elek Közgazdasági Szakközépiskola szerezte meg az első helyet. A győztes csapatok elnyerték a rendezők által felajánlott serleget, a helyezettek oklevél díjazásban részesültek. Ezzel a versennyel zárult a diákok szabadtéri atlétikai versenyidénye.

Szécsi Gábor polgármester díszoklevelet adott át a három kecskeméti olimpiakonnak: a birkózó Deák-Bárdos Mihálynak és Majoros Istvánnak, az ökölvívó Balzsay Károlynak, valamint a korábban junior világbajnokságot nyert Szabó István birkózónak és edzőiknek.

Európaiság - politika és morális kultúra címmel tartottak nemzetközi tudományos konferenciát Kecskeméten október 27-28-án. A tanácskozást, amelyen Kende Péter, Párizsban élő neves magyar történész is előadást tartott, Josef von Ferenczy Kecskemét díszpolgára támogatta.

Levéltári nap. November 6-án rendezte meg a Bács-Kiskun Megyei Önkormányzat Levéltára a megyei könyvtár nagyerőműjében ötvenéves jubileumi tanácskozását az I. Levéltári Nap keretében. Kiállítás lesz a levéltár Klapka utcai épületében. Endre Sándor, a megyei közgyűlés elnöke megnyitja után dr. Tóth Ágnes, a levéltár vezetője és dr. Iványosi-Szabó Tibor nyugalmazott igazgató mellett neves szakemberek tartanak előadásokat.

Az "Iskolatáska" Alapítvány (számlaszáma: 11732002-20337791) ezúton mond köszönetet mindazoknak, akik az 1999. évi személyi jövedelemadójuk 1 %-át, 98.623,- Ft-ot az alapítványnak ajánlották. Az alapítvány ezzel az összeggel is - az alapító okiratnak megfelelően - a nehéz anyagi körülmények között élő, általános iskola első osztályát kezdő kisdíjak szüleinek nyújtott támogatást, összesen 185.500,- Ft értékben. Köszönjük felajánlásait, és jövőre is kérjük segítségüket. Az alapítvány kuratóriuma.

A "Civil Ház" Nonprofit Szolgáltató Központ - Kecskemét, Kossuth tér 5. - megkezdte **tanácsadási szolgáltatását**. Az érdeklődő civil szervezetek az alábbi témákban és időpontokban kaphatnak felvilágosítást: - pénzügyi - számviteli tanácsadás hétfőnként 16-17 óráig - egészségügyi tanácsadás szerdánként 14-16 óráig - humánfejlesztési tanácsadás csütörtökönként 17-18 óráig - EU Integrációs tanácsadás péntekenként 14-16 óráig A tanácsadások ingyenesek! Az őszi képzési programban pályázati tréninget tartanak ingyenesen a civil szervezetek számára november 4-én 9-14-ig az Érseki Helynökség épületében. (Lestár tér 2.)

„Szegények mindig lesznek veletek” címmel **féotópályázatot** hirdetnek fekete-fehér és színes, legfeljebb 18x34 cm-es méretű képek november 25-ig történő beküldésével. Bács és Szolnok megyeiek részére. Fentiekről bővebb tudnivaló a 76/505-816 számon Nagy Antalné programszervezőtől kapható.

A Ward Mária Leánygimnázium már most várja a hozzájuk jelentkezni kívánó negyedik és nyolcadik osztályos leányok és szülei érdeklődését a jövő tanévre. Telefon: 76/416-418 napközben.

Akik idejöttek... Magyarország a külföldi fotográfusok kamerája előtt címmel nyílik kiállítás a Fotográfiai Múzeumban (Katona József tér 12.) november 3-tól.

A CIRÓKA BÁBSZÍNHÁZ az 1999. évben 10.153 Ft-ot kapott az SZJA 1%-os felajánlásokból, melyet a Puskin mesék felújításához használtunk fel. Köszönjük a támogatást! Novemberi műsorunk:

5-én Csalóka Péter. 12-én Az egérmenyasszony. 19-én Létramesék. 26-án Az egérmenyasszony. Kezds: 10.30 órakor.

Könyvajánló. Amint arról már a Köztér olvasói értesülhettek, külső munkatársunknak vitéz Tiszaugi-Szabó Tamásnak megjelent a "Kecskeméti személyek, kecskeméti történetek és egyéb históriák" című munkája. A könyv postai úton 1.300,- Ft-ért megrendelhető 6064 Tiszaug, Rákóczi u. 16/a címen.

SAJTÓTÁJÉKOZTATÓ

Október közepén országgyűlési kérésben járt megyénkben a szocialisták számos vezető politikusa. Kecskeméten Jánosi György képviselő pedagógus fórumon vett részt, ezt megelőzően Szekeres Imre (képünkön) parlamenti költségvetési bizottsági elnök sajtótájékoztatót is tartott. A kormányzatot kritizálva szólt a nagy költségvetési reformok elmaradásáról, a kulturális és szociális egyenlőtlenségek növekedéséről. Példaként hozta fel, hogy ma harmincnyolcszoros esélykülönbség van az egyetemre jutásban a szegény és tehetősebb rétegek gyermekei között.

NYUGDÍJAS TALÁLKOZÓ

Tóth Sándor felvétele

Első sor: Kis Antal, Deák István, F. Tóth Pál, Terike néni, Selmeci Katalin, Gál Sándor, **Hátsó sor:** Szabó Ferenc, Eszik Éva, Budavári Antal, Nagy Mária (mv), Pernyi Irén és Nagy Éva

A kecskeméti nyugdíjas-újságírók, szeptember 20-án tartották találkozójukat. Tizennégyen érkeztek az eseményre a Fodor-cukrárszába, és körükben köszöntötték díszvendégüket, a kilencvenedik évét átlépő, Buzsik Józsefné Teri néni, aki 1934-ben /!/ lépett a sajtó szolgálatába, és dolgozott egyfolytában ötvennégy éven át.

Első főnöke, akiről ezúttal is őszinte tisztelettel szólt, Tóth László volt. A hajdani, Kétemplomközi redakcióban pedig sok jeles író, közéleti ember is megfordult. Teri néni elsőként Móricz Zsigmondra gondolt, aki többször elbeszélgetett vele, érdeklődött családjá iránt is.

A jóhangulatú találkozón a jelenlévők felidéztek az együtt töltött esztendőket, és valamennyien igyekeztek szóra bírni a

szellemileg ma is tökéletesen friss díszvendéget.

A leányával Szolnokban élő asszonyt az elmúlt esztendőben egy sajnálatos, lakásban történt baleset miatt, két kórházban is ápták. Ennek ellenére mozgása friss maradt, érdeklődése pedig töretlen. Jelenleg naponta bevásárol és főz, délután sétál lakása környékén, este pedig tévét néz, - a csatornákat válogatva keresi a neki tetsző műsorokat.

A találkozó résztvevőinek sikerült vele megegyezni: eljön majd a következő találkozóra is!

-sel-

Új kötet

Ennyi... címmel jelent meg a Kecskeméten élő Antalffy István, Pilinszky-díjas költő legújabb verseskötete. Kévs figyelemre méltatta a hivatalos irodalomkritika, talán azért, mert csekély kritizálni valót talált benne. Noha szürke hétköznapiassággal versel, emelkedetten telítettek sorai. Mert a szent magasságok erőiből táplálkoznak - írta a kötetet bevezető soraiban Turai Kamil esztéta.

Menteni, amíg lehet

A kecskeméti magánygyűjtemények legféltettebb könyv-kincseit bemutató kiállítás volt a színhelye annak a beszélgetésnek, amelyet Szabó Sándorral a KTV főszerkesztőjével folytatott Kriskó János: nevezetesen a város történetének celluloid-szalagon és kazettákon őrzött dokumentumainak sorsáról. Mert - sajnos, vagy hálaissten? - még mindig a papírral van a legkevésbé baj, a filmek, szalagok megőrzése sokkal költségesebb és technikailag is bonyolultabb.

Sok-sok pénz kellene a most szinte csak szívességből tárolt anyagok szakszerű feldolgozásához, s abban is dönteni kellene, hogy kinek a feladata legyen az időálló archiválás. Minden esetre kár lenne veszni hagyni az évtizedek alatt felhalmozódott értékes dokumentumokat, hiszen az utókor számára a mozgó képek szemléletesebbek lehetnek, mint a holt betűk.

Tisztújítás

A kecskeméti Polgárőrség Egyesület rendkívüli tisztújító közgyűlést tart november 16-án 17 órai kezdettel Kecskeméten a Lánchíd utcai iskolában.

Lidérces vasárnap

Nyomasztó vasárnap volt. Arra ébredtem hogy mérges vita kacskaringózik kifelé a rádióból. Csurka váltig állítja, hogy a földművelési tárca holland telepeseivel akarja elárasztani az országot, erre tervezet is készült, itt van a kezében. Egyébként pedig sülyed Hollandia, és majd akkor kell segítenünk nekik, ha már menekülnek a víz elől. Torgyán állítja, hogy ezekről mit sem tud, Csurka szerint viszont hazudik. Beszélje ezt meg Csurka orvosával - így Torgyán.

Később egy telefonál megkérdezi: mikor vesszük már észre, hogy Torgyán és Csurka a kommuniszták beépített embere, és vitájuk tulajdonképpen szalámítaktika, amely a kormánypártok megosztására irányul. Ha valami gondjuk van egymással, beszéljék meg egymás között, vagy a parlamentben, ahol a szónoki dobogó

A jövőjükért

Cigánygyerekek felzárkózását támogató EU-pályázati pénz elnyerésére konzorcium szerveződik Kecskeméten, iskolák, óvodák, segítő szervezetek részvételével. A támogatás mértéke 5-15 millió forintnak megfelelő ecu.

A Kecskeméti Gítár Klub és Alapítvány ezúton köszöni az 1999-es 28.452,- Ft támogatást, amelyet hangszervásárlásra és javításra használtak fel.

A Kecskeméti Add Tovább Önkéntes Segítő Szolgálat Alapítvány 1999-ben 10 segítőjével, 20 nehézsorsú családnak nyújtott segítséget 704 órában. 120.000 és 4.853 Ft-os támogatásunkat működési költségeinkre fordítottuk.

A kecskeméti Bramac Kft. 10 éves jubileumi ünnepségét november 7-én délután tartja a Városháza Dísztermében.

Ünnepélyesen átadták rendeltetésének október végén a kadafalvai gyermek- és felnőtt háziorvosi rendelőt, valamint az ugyancsak itt nyíló fiókgyógyászati rendelőt.

Városunk a Virágos Magyarorszáért versenyben emléklapokot kapott a Belügyminisztériumtól.

A MEDITRES Egészségházban (Bagoly utca, Petőfi város) Gombkötőné Tóth Ilona naiv festőművész szeptemberi tárlata után Kárpáti Ildikó és Buru Ferenc képeinek kiállítása látható.

legalább meghajlik alattuk, mert az okosabb enged.

Hasonképp éleslátó (éleslátók) az a telefontól is, aki megkérdezi: mikor szabadul már meg az ország a kommunizmus lidércétől? Ebből a telefonos kérdésből többet nem idéz a szerkesztő, így csak találgathat az ember, valóban lidércről van-e szó, vagy csupán paranoiáról. Gondolkodjunk csak el ezen, így félálomban!

Ha nem - paranoiás, akkor parafenomén, és tényleg látja (mint egykor Marxék), amint a kommunizmus kísértete bejárja Európát. Ez esetben egy szelleműzőhöz kellene fordulni segítségért, vannak már Magyarországon, hallottam a múltkor a Petőfi Rádióban. Az ilyen kísértetekkel az a baj, hogy zavarodottak, nem tudják, hogy ők már elhagyták földi életüket (meghóttak), s ha ezt tapintatosan a tudomásukra hozza valaki, talán hajlandóak lesznek eltávozni a bol-

dog vadászmezőkre. Ám ha ez így van, akkor létezik a reinkarnáció, mindenki többször születik erre a világra, vagyis igen nagy az esély arra, hogy a kommunizmus is újra inkarnálódjék. Személyekre vetítve például könnyen előfordulhat, hogy a mai 20-30 évesek, vagy a még fiatalabbak az 50-es, 60-as években megboldogult kommuniszták reinkarnációi. Ha pedig ez igaz, akkor leginkább arról lehet megismerni ezeket az inkarnálódott kommunisztákat, hogy nagyon szeretnek párttagok lenni, mi több, makacsul és fundamentalista módon ragaszkodnak társulatukhoz, katonásan fegyelmeztettek és több éves gazdasági terveket kovácsolnak. Szeretik még továbbá, ha mindenki ugyanúgy gondolkodik, mint ők, mert ha nem... Ezért lát kísérteteket néhány parafenomén? Na, ideje felkelni. Jó reggelt, boldondokháza, határainkon innen és túl!

Leukémia

Ott állnak az áruházak előtt, négyen vagy öten, és áthatolhatatlan láncot alkotnak. Ha már megállók nekik, elmondják, hogy ők a leukémiás gyerekeknek gyűjtenek adományokat, és szívesen vesznek bármennyi pénzt, de leginkább is hatszázkilencven forintot, amiért cserébe egy csomag képeslapot adnának, aminek ennyi a hivatalos egységára, rá is van bélyegezve.

Ismerős a dolog?

Tegyük fel, hogy először nem hiszek nekik, mondván, hogy láttam én már ilyet, a pénz biztos nem is a leukémiás gyerekeké lesz, meg ilyesmi. Ezt meg is mondom nekik. A válasz egy csaldótt mosoly lesz, azt mondják, hogy azért köszönjük, én meg napokig azt gondolom, hogy milyen ember az ilyen, aki nem ad a szegény, beteg kisgyerekeknek.

Mondjuk, hogy az előzőeket megfontolva legközelebb, ha látom őket, és meg is állítanak, odaadom a megjelölt összeget, egyrészt, mert tényleg fontosnak tartom, hogy ezek a gyerekek minél kevesebbet szenvedjenek, másrészt, hogy kitöröljem azt az előbbi csúnya foltot a személyi lapomról. Elégedetten konstátálom, hogy ismét milyen rendes ember vagyok.

Tegyük fel viszont, hogy harmadszorra is meg akarnak állítani. Ennyire gazdag tényleg nem vagyok. A "már adakoztam a múlt héten" - típusú mondatok meg eléggé hiteltelenek, tehát, hogy elkerüljem becsületelem újabb csorbulását, kitalálok valami új trükköt. Elkezdem angolul mondani, hogy nem értem, meg hasonlók, lehetőleg olyan tempóban, hogy egy anyanyelvű se értse meg. Közben ügyesen elkerülöm közeledő ismerőseim tekintetét, nehogy véletlenül lelepleződjek. És ekkor meglegyint a döbbenet jeges szele: a kedves adománygyűjtő, összes angoltudását latba vetve végül is elmagyarázza, hogy mit is akar. Nyelvtanilag nem egészen helyes, de a kulcsszavakat tudja. És tudja, hogy tudja. Kész. Kap egy jóval kisebb összeget, meg a sikerélményt, hogy meggyőződött egy külföldit. Nagyon hálás. Megy is elmesélni a többieknek.

És ha itt tényleg a leukémiás gyerekekről van szó, akkor ez egy nagyon szomorú dolog.

A leukémia borzalmas betegség. Ha ebbe a borzalmas betegségbe gyerekek halnak bele, az iszonyú és felfoghatatlan. Ezek azok a dolgok, amelyekre az egyház, jobb magyarázat híján hajlamos azt mondani, hogy ez volt Isten akarat. Ezek azok a dolgok, amelyekre hajlamos vagyok azt mondani, hogy Isten nincs.

És ha ebben az országban ennek a betegségnek a gyógyítására csak így lehet pénzt szerezni, az az ország gyalázata.

Mert tegyük fel, hogy adnék, de nincs miből.

És ez is elég gyalázatos.

De tegyük fel, hogy elviselem. Azt viszont nem viselem el, hogy nekem kelljen lelkiismeret-furdalást éreznem valami miatt, amiről nem is tehetek.

Állampolgár vagyok!

Zavartalanul akarok sétálni a városom utcáin! Nem akarok hülye trükköket kitalálni!

Tüntessék el ezeket az embereket!

Ne adjanak nekik engedélyt!

Adjanak nekik inkább pénzt, hogy ne kelljen engedélyt kérniük!

Írta:

Braunitzer Gábor

MÉNTELEKI Köztér

Bővült a buszjárat Kecskemét és Méntelek között. Kie a művelődési ház? Külföldi delegáció járt Ménteleken az Erdészeti Tudományos Intézet munkatársaival, Látványipékség - Szeleczki István, Ünnepeink nyomában, Műsoros délután a nyugdíjasoknak, Noszvajon jártak a méntelekiek - Hábcenzus Lászlóné írása.

Lakásművészeti és Belsőépítészeti Szakkiallítás és Vásár
2000. november 16-19.
Erdei Ferenc Művelődési Központ
Több mint 50 kiállító
1500 m²
Ingyenes belépés
Fő médiamogatók:
LakóKultúra SZABAD FÖLD Petőfi Népe
www.countypress.hu

A főapát

"Szeresd felebarátodat, mint tenmagadat" - ez Jézus tanításának alaptétele. A kereszténység kétezer éves történelme mutatja miként állunk a "szentlecke" megtanulásával. Egyáltalán képes-e a homo sapiens, az értelmesnek aposztrofált ember (haha!) el-sajátítani ezt a tantételt? Amióta ismerem Várszegi Asztrik püspök urat, a bencés főapátot, reménykedem. Akik elmentek a Keresztény Értelmiségiek Szövetsége által megszervezett találkozóra és meghallgat-ták a Jávorka Lajos széchenyi városi plébános meghívására Kecskemétre látogató főpapot, nyilván hasonló érzésekkel távoztak a másfél órányi együtt töltött idő után. Írhatnék oldalakat arról, hogy létezik ember, akinek a szájából tisztán szól a szeretet szava, aki az egész világot globalizációtul a krisztusi tanítás szerint értelmezi, s próbálja mindenkinél elérhetővé tenni. Jó őt hallgatni. Az az Isten, akiről tanúbizonyságot tesz, szívbe fogadható. Ökumenikus. Ha a főapátot hallgatjuk, hinni kezdetünk abban, hogy Krisztus leckéjéből az első szót, - "szeretet" - ügyetlen igyekvettel szívünkbe, agyunkba, tekintetünkbe, - életünkbe írhatjuk. Utána már csak ennyi maradna: úgy élni... n.m.

Köztér

Kecskeméti közéleti lap

Alapította: Kerényi György
Főszerkesztő: Nagy Mária
Főmunkatárs: Magyar Ágnes
Fotó: Bosnyák János

A szerkesztőség címe: 6001 Kecskemét pf.: 483. Ceglédi út 38. Tel./Fax: 76/410-260, 485-720. Telefon: 76/48-23-23 (este).
E-mail: kozter.kecskem@matavnet.hu
Web lap: http://www.kecskem@info.hu
Támogatóink: Autóúteg Kft., Canada Petrol, Elektrocen (K.E.K. Kft.), és még többen.
Kiadja: Köztér Kulturális Egyesület
6000 Kecskemét Ceglédi út 38.
Felelős kiadó: Kerényi György.
Előkészítés: Heggőds József, Boros Zoltánné.
ISSN 1418-9712.
Nyomtatva: Magyar Hivatalos Közlönykiadó
Lajosmizsei Nyomdaja.
Felelős vezető: Burján Norbert igazgató.
Táskaszám: 00-1958